Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	Nansen, Betty.; [Betty Nansen og Karin Michaëlis].
Titel | Title:	Kvindehjærter : en Brevveksling
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn ; Kristiania : Gyldendal, 1910
Fysiske størrelse | Physical extent:	212 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

57, - 225
8°

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130022834046

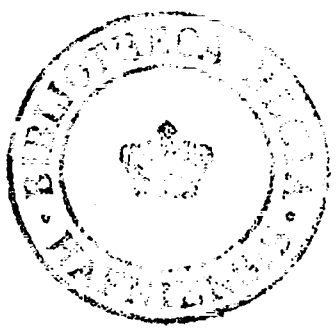

KVINDEHJÆRTER

EN BREVVEKSLING

GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG
1910

Mus. h 3845.

KVINDEHJÆRTER

KVINDEHJÆRTER

EN BREVVEKSLING

KJØBENHAVN OG KRISTIANIA
GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG
FR. BAGGES KGL. HOF-BOGTRYKKERI
1910

Copyright 1910
by
Gyldendalske Boghandel
Nordisk Forlag
Copenhagen

10. Juni 19 .
Servais. Hotel du Pont,
Schweiz.

Kære Grevinde Demidchof!

Hvorfor skrev De til mig? Og hvad vil De mig? Jeg er ikke taknemmelig for Medlidenhed, og jeg ønsker ikke at indvi Fremmede i min Elendighed. Den angaar kun mig.

Jeg har ikke talt til *Nogen* —, af hvilken Grund skulde jeg gøre en Undtagelse overfor Dem? De nævner Sophienborg som et Baand mellem os. Sophienborg eksisterer ikke mere for mig. Om Gaarden brændte i Nat, det vilde kun være mig kært.

Ja, saadan taler jeg om mit Barndomshjem, om den Plet, hvor vi engang var unge og glade sammen. Men De og jeg har ingen Tilknytningspunkter mere. For længe siden stod De mig nær, nu er vi fremmede for hinanden, hver i sit

Land. Jeg er landflygtig, jeg kan ikke vende tilbage, ikke nogensinde. Og slaa Rod andetsteds formaar jeg ikke heller, dertil er min Natur for tung.

Deres Brev traf mig her i Schweiz, hvor jeg har gemt mig hen i en tilfældig Afkrog. Kun Dalens Bønder kommer i det lille Værtshus, hvor jeg opholder mig for at faa Dagene til at gaa. Om jeg bliver her eller søger en anden Afkrog, véd jeg ikke. Foreløbig taaler jeg ikke at se Mennesker.

Naar nogen ser efter mig, kommer jeg til at ryste og skynder mig hjem og laaser min Dør. Kun imellem de fire blaamalede Vægge føler jeg mig nogenlunde tryg.

Hvad er det saa, De vil vide? og hvad véd De? Morer man sig over mig og mit helt oppe i Stockholm? Brudte Ægteskaber kendes vel ogsaa dér? Og andet er der jo ikke. Jeg siger Dem, andet er der ikke. Jeg var mere dum og blind end de fleste, derved er jeg sagtens blevet en latterlig Figur, men udover det er det hele en saare dagligdags Begivenhed.

Mig kom den overraskende. Jeg havde ikke forberedt mig, og var altsaa værgeløs. Tro dog derfor ikke, jeg jamrer og græder. Gid det var saa vel. Jeg føler mig blot saa tom, saa gold, saa udtørret. Saa helt, helt visnet.

Jeg er som et Hjem, hvor man har flyttet alle Møbler bort og taget alle Billeder af Væggene. Men der er Mærker paa Tapetet, hvor de har hængt. Og Lugten af Hjemmet er tilbage.

Den største Lykke, der nu kunde times mig, var, om jeg mistede Hukommelsen. Jeg tør ikke tænke tilbage, og jeg kan ikke tænke frem.

Der sidder rundt paa Hospitalerne Mennesker, som lider af Sløvsind, de handler ikke, tænker ikke, sidder bare og ser frem for sig. Man maa made dem og hjælpe dem med alt. Jeg misunder dem deres Sløvhed. Jeg byttede gærne.

Eller blot Sophienborg ikke var mere. At Gaarden brændte, var mig ikke nok. Den skulde udslettes af Jorden, Ingen skulde kunne se Stedet, hvor den havde staaet, ikke et Træ, ikke en Busk maatte blive igen.

Intet af det, der minder mig om min Skam.

Thi det er det, jeg ikke forvinder: jeg skammer mig saa forfærdeligt.

At han forsmaaede mig for en anden, det var jeg vel kommen over. Men han har besudlet mit Hjem, mit Barndomshjem. Alle mine Minder har han berøvet mig.

Inden han gik, tog han alt, Alt.

Men hvorfor taler jeg til Dem? De mindre end nogen vil kunne forstaa dette. I Virkeligheden er det, der er overgaaet mig, saa lidt.

Niels kalder det selv »et usaligt Tilfælde«. Naar jeg dømmer ham saa haardt, at der i min Sjæl ikke findes Tilgivelse for ham, saa er det ikke »Tilfældet«, jeg dømmer. Men for at gøre Dem dette indlysende, maatte De vide mere, end jeg kan og vil sige.

Antagelig faar De mit Brev staaende i Begreb med at køre ud til en af de Fester, hvormed De prøver »at dræbe Kedsomheden«. Kender jeg Dem nogenlunde, Grevinde Demidchof, har De intet af Kedsomheden at frygte. De formede selv Deres Skæbne paa Trods af alt, hvad vi andre tænkte,

og De blev lykkelig derved. Men *et* misunder jeg Dem, Deres Violin. Og saa er den vel det eneste, der svigtede Dem. De blev ikke den Lady Hallé, De engang drømte. Kan De huske, naar De spillede for Folkene nede ved Brønden og lod som De var Gøgler? Dengang kunde De tænke Dem at drage rundt i en grøn Kærre ad alle Landeveje, uden andet Hjem . . . De, Maizia — senere Grevinde Demidchof. Flakket om har De jo, men ikke som Gøgler.

Al Rejsen er mig en Besvær nu; mit knuste Sneglehus bærer jeg dog paa Ryggen . . .

Jeg, der aldrig gav Liv til nogen, mærker nu min egen Goldhed, der før var mig en Glæde, som den tungeste Forbandelse. Mellem Niels og mig var der ikke Plads for et Barn — derfor fik vi intet, mente jeg, og priste Skæbnen.

Maizia, mine egne Tanker brænder mig op . . .

Hvad hjælper det, at jeg kender min Magt og véd, at om en Tid vil Niels bede mig om Tilgivelse og forbande den Dag, »Ulykken« skete. Vi var groet sammen med Rod og Top, det var en

Forbrydelse at rive os fra hinanden. Det er maaske Synd at blande Dem ind i dette, men De vilde selv. De har vel ogsaa Gavn af at se Livet, som det er — at ikke De bliver værgeløs som jeg, hvis Skæbnen en Dag hjemsøger Dem.

I Deres Brev hørte jeg som et ganske svagt, fjærnt Ekko af Maizia fra gamle Dage — »Maizia med den røde Mund og de hellige Øjne«, som Eigil Moltke kaldte Dem. Hvor husker jeg Dem den Sommer i Deres fremmedartede lidt for prunkende Pynt. De kom lige fra det Frankrig, vi andre kun kendte gennem Bøger og Modejournaler. Fra Deres Grandmama i Bretagne — som De saa uvornt beskrev.

. . . Om De vidste, for *hvem* Niels vragede mig, for hvem han forraadte vort Samliv og vor Kærlighed . . . Et uvidende Barn, der ikke engang kunde stave korrekt. Hendes Mand bestilte ikke andet end rette paa hende og gøre Undskyldninger for hendes Optræden. Hun var Mor til et Par Smaapiger, og Niels fandt, det var saa dejligt med saadan en ung Mor. Hun var nedringet fra Morgen-

stunden og med Hæle som en Soubrette. — Naa, til Elskerinde var hun vel god nok. Men til Hustru! Og for Niels, der stiller Krav! Du gode Gud, hvis de to var bleven gift (som Meningen jo godt nok var) — han havde pint Livet af hende . . .

Det er saa svært at skrive til Dem, jeg véd jo slet ikke, hvordan Aarene har forandret Dem. Foreløbig har jeg kun to saa forskellige Indtryk af Dem: Maizia Linder, der græd og lo i samme Nu, der dansede rundt paa Plænerne i Maaneskin paa bare Ben i den tyndeste Natkjole . . . og Gesandtens Frue, Grevinde Demidchof, klædt i Ruslands Zobeldyr, prangende med en fire Alens Livkosak paa Bukken. Om denne Frue véd jeg saa lidt udover tilfældig mere eller mindre paalidelig Folkesnak. Jeg føler mig forvisset om, at De paa *Deres Vis* er lykkelig. Men ikke som vi var det.

Thi Niels og jeg delte alt, selv vore Drømme betroede vi hinanden. Det er hændet, vi har drømt det samme.

Jeg har aldrig forstaaet, at De kunde gifte Dem med en Mand fra et andet Land og en anden Kultur. Og tilbringe alle Somre dernede i Ukraine.

Tak for Brevet, Maizia.

Betzy Berner.

Stockholm. 15. Juni 190 .

Kære Betzy Berner!

Vær ikke bange. Jeg ønsker ikke at give Dem min Medlidenhed.

Deres Brev sagde mig intet om, hvad der er sket, men det er vel ogsaa ligegyldigt, thi intet kan forklare det eneste forfærdelige: at se sin egen Følelse dø. Det er saa let at miste den, man elsker, det er saa grusomt at staa alene med et koldt Hjærte.

Men maaske er det ikke saa slemt. Maaske er De bare fortvivlet nu, saaret og krænket, ikke mindst i Deres Forfængelighed. Jeg tror, vi ofte forveksler vor blesserte Forfængelighed med et blødende Hjærte.

Maaske holder De endnu af Deres Mand, og da er der ingen Ulykke sket. Det betyder intet, at De »hader« ham nu. Jeg synes altid, man vil den

ondt, man elsker. Har De aldrig ønsket, at den Mand, De elskede, skulde blive syg, saa De kunde pleje ham og have ham alene? Aah nej, det har De vel ikke. Saadan tænker man ikke paa Fyn.

Og véd De, Betzy, De behøver saa vist ikke at frygte min Medlidenhed, for jeg blev ikke rørt over Deres Brev.

De er ulykkelig nu. De raser og skriger og bebrejder, naturligvis under dannede Former. Men jeg synes, Deres Bitterhed er større end Deres Sorg. Og jeg greb mig i at tænke, at De maaske slet ikke *kan* føle nogen Sorg, fordi De aldrig har kendt *Lykken*.

De tror det. Men den »Lykke«, som De til enhver Tid gik og viste frem for Alverden, var den andet end den sløve Tilfredshed, som af Godtfolk kaldes lykkeligt Ægteskab? Har Ægteskab og Kærlighed overhovedet noget med hinanden at gøre? Ja, Kærlighed nok, dette langstrakte Ord kan vel anvendes paa den over al Maade langstrakte Følelse, der skal holde ud i et Ægteskab. Den maa ligesom Katten have syv Liv. Men den Kærlighed, der bekræftes af Præst og Degn og Tanter og Venner, Jesus Marie, hvad har den med *Elskov* at gøre? Og jeg véd

idag efter Deres Brev slet ikke, om De har elsket Deres Mand. Ja, jeg siger det, som det er, som jeg føler det. De er ensom, Deres Liv er forrykket. Det er bekvemt at være to. Man lyver saa dejligt sammen. Véd De ikke, Menneske, at man *altid* er ene. Altid. Hvor tæt man saa flytter Sengene sammen.

Det, De har mistet nu, hvis De *har* mistet det, er en Livsløgn, som De har haft tilfælles med mange brave Præste- og Degnekoner. De er kommen ud af Folderne. De véd ikke, hvor De skal anbringe Dem selv. Herregud!

Og *De* vil lære *mig!* for at jeg kan være forberedt, hvis Livet skulde handle ilde med mig!

Hvad De nu oplever, stred jeg mig igennem for mange Aar siden. Men tusindfold værre var min Ulykke og tusindfold større min Forsmædelse.

De ranker Dem op i stolt Majestæt: Han vil savne mig og bestandig fortryde! . . . De minder mig om et Barn, der leger Begravelse med sine Dukker.

Ogsaa jeg har elsket engang, men en Dag læste jeg *det* i hans Blik, der dræbte al Følelse hos mig. Jeg læste, at *jeg* ikke eksisterede for ham, jeg

var kun *Kvinden*, Hundyret, der betjener Skabningens Herre.

Jeg skreg ikke, jeg forsøgte ikke Selvmord. Jeg lukkede min Skændsel inde i mig selv. Siden blev mit Liv som en evig Ørkenflugt. Sandet blindede mine Øjne og fyldte min Mund — tilsidst trængte det ind i mit Hjærte.

De misunder mig min Violin — aaja, det er vel *noget*, ogsaa en Livsløgn. Men jeg tror ikke paa Arbejdets Velsignelse eller Berømmelsens Vellyst.

Husker De Eventyret om Snedronningen? For mig det dejligste og frygteligste af dem alle. Jeg forstaar ikke, hvorfor jeg altid maatte græde netop over det. Jeg vidste jo dog, det blev godt tilsidst. Men jeg kunde ikke lade være. Naar Isjomfruen havde trykket sin kolde Mund mod lille Kajs Pande, saa var det, som skulde jeg briste af Sorg. Husker De hans smaa Hænder, der blev blaa i den frygtelige Kulde? Jeg tænkte mig dem altid med røde Muffediser om Haandleddet. De stakkels smaa valne Hænder.

Da jeg blev voksen, forstod jeg jo Eventyrets

ikke vanskelige Symbolik. Og der var en Tid i mit Liv, da ogsaa jeg drømte om at færdes i Berømmelsens isblaa Sale. Jeg er forlængst hørt op at savne Berømmelse. Jeg har set dens fortrukne Ansigt.

Hvorfor skrev jeg til Dem, Betzy? Hvorfor skriver jeg igen i Dag? Er det Skriget, der naa'r frem til mine Læber? Men hvorfor netop nu? Der er jo intet sket. Jeg tror end ikke paa Deres Ulykke. Hvorfor saa nu? Er det Livet, der svinder af mine Hænder?

Da Erik skrev til mig: Niels og Betzy skal skilles! — da vidste jeg i samme Nu, jeg maatte skrive til Dem, og tilbyde min Hjælp eller hvad.

Jeg véd i dette Øjeblik ikke, om det ikke var for mig selv, jeg bad. Om jeg tænkte: Nu er hun ogsaa gaaet i Stykker, maaske hun kan forstaa dig. For jeg trænger til at tale nu, da Angsten er over mig.

Thi saa ussel er jeg.

Jeg, der aldrig frygtede Døden, jeg ræddes for Alderdommen. Og der er Dage, hvor jeg ønsker

mit Barn var død, fordi jeg ikke taaler at se dets Ungdom.

Hvorfor siger jeg dette til Dem, der aldrig forstod mig?

De syntes, jeg var som et underligt Eventyr. Da De slap »Baronesse Mainau«, tog De fat paa mig. Men aldrig forstod De mig, som jeg *var*. Hvor kunde De ogsaa det? Jeg forstaar jo ikke mig selv. De maa ikke kalde mig Maizia.

M. L. D.

Min Adresse er i disse Maaneder Grand Hotel. Vi bygger om.

Sophienborg, 24. Juni.

Grevinde Demidchof!

Havde jeg kunnet ane, De saaledes vilde optage mit Brev, var det aldrig blevet afsendt. De ikke blot· giver Stene for Brød, De tillader Dem at forhaane mig. Det behøver jeg ikke at taale af nogen, og ikke af Dem.

Det er muligt, det sker Dem selv halvt uafvidende. De var alle Dage hensynsløs og hovmodig — ingen over og ingen ved Siden — og derfor skal nu med Vold og Magt Deres Ulykke være »tusindfold værre« og Deres Forsmædelse »tusindfold større« end min. Som om Ulykkens Omfang var en Ærgærrighedssag!

Jeg troede Dem ærlig talt højt til Hest som tilforn, hensynsløst sprængende frem uden at bekymre Dem altfor meget om de Forpligtelser, Deres Navn paalagde Dem. De er ulykkelig. Naar

De siger det, maa det vel være sandt, men giver det Ret til at forhaane andres Ulykke?

Men De skal vide, hvad ondt De har gjort mig.

Jeg er taget tilbage til Sophienborg. Efter ti lange Maaneders Fravær. Hvem véd, om ikke Deres første Brev var Aarsag i den Længsel, der tvang mig til at bryde op. Jeg kom hjem til min tomme, døde Gaard. Jeg gik der rastløs, og frøs. Saa fik jeg Deres Brev, eftersendt fra Servais. Der fo'r som en lille Glæde igennem mig, da jeg saá Skriften. Det var, som om en trofast Haand lagde sig paa min Skulder. Jeg kom til at græde.

Saa læste jeg Brevet . . . . Nej, Grevinde Demidchof, vi forstaar ikke hinanden. Vi raaber hver fra sit Bjærg . . . Mig har Ulykken gjort haard, Dem har den gjort ond.

De forhaaner min Sorg, uden — som De selv siger — at kende synderligt til, hvad der er sket.

De har Ret, naar De siger, jeg ikke forstaar Dem, visselig gør jeg det ikke, og jeg ønsker ikke at forstaa Dem.

De siger, jeg skriger op. Er det underligt?

Kunde jeg blot samle mig til den Forklaring, der retfærdiggør mine Skrig! Det burde være mig saa ligegyldigt, hvad De mener, men jeg kan ikke blive det kvit, der binder Dem til mig.

Ja, mit Liv har været regelmæssigt — derfor behøver jeg dog ikke at være uvidende — og det har været værnet. Niels holdt Stien ren for os begge, aldrig, i alle de Aar *aldrig*, taalte han, at noget raat eller stygt kom i min Nærhed. Derfor tilbad jeg ham, derfor hader jeg ham nu.

Husker De en Dag hint Foraar for saa længe siden, De og jeg, vi red fra Gaard til Gaard mellem Sol og Byger og Sol igen, forbi de røde Teglværker, gennem de smaa Skove. De grønnedes den Dag, de sprang ud for vore Øjne. Mens Regnen dryppede og drev, sprang de ud. Og vi red, som de unge Børn vi var, saa vildt og meningsløst. De har Ret, naar De siger, De for mig var et Eventyr. Det var De. Siden den Dag er Tanken om Dem bestandig knyttet til det første Løvspring.

Jeg prangede med min Lykke — — — saadan

altsaa saá det ud for Jer udenforstaaende, I, der ikke kan og ikke vil begribe, at det *eneste* Sted, Lykken kan findes, er i et godt Ægteskabs Tryghed.

Det, der var mellem ham og mig, var, tror jeg, det kønneste, der har været mellem Mand og Kvinde. Og vi begyndte slet ikke med stormende Lidenskab — jeg er vel overhovedet ikke et Menneske, der indgyder stormende Lidenskab. Tværtimod, det var et pænt Fornuftparti, en Sag, der blev ordnet af to Slægter. Niels fandt Behag i mit Væsen som jeg i hans — og saa var der Gaarden.

Jeg havde ikke ventet andet. Jeg gik med i Købet, som vi Piger fra Gaardene saa ofte gør.

Men vi løj ikke for hinanden, vi drøftede Tingene, som de var. Og i Begyndelsen ordnede vi os paa vor egen Maade, efter *mit* Ønske. Niels sov i den ene Fløj, jeg i den anden.

Men om Dagen var vi sammen. Og tilsidst kunde vi ikke gaa fra hinanden, naar det blev Aften. . . .

De mener, jeg er en nøjsom Natur. De er saa

dristig i Deres Slutninger, fordi De er hovmodig.

Jeg mener nu, og saadan er det vist for de fleste, at vi Mennesker skifter Ham, naar Solen gaar ned. Hvad Dagen aldrig vilde taale, det tillader Natten. Men den er tavs.

Mellem Niels og mig kom Lykken. Tro eller tvivl, som De vil.

Og vi sløvedes ikke. Uden at være beregnende holdt vi Maade. For ikke at slide Lykken tynd prøvede vi nu og da at undvære hinanden. Niels rejste, jeg, der helst holder til paa Gaarden, blev. De Skilsmisser beviste bedre end noget, at vi var skabt for at være sammen.

Jeg var saa forunderlig tryg i min Lykke. Den kunde ikke tages fra mig, mente jeg. Den vilde ikke forringes, selvom Niels døde. I Døden tilhørte han mig som i Livet.

Jeg, der, som ingen anden, var knyttet til min Slægt, slap efterhaanden alt for at klynge mig til den ene, der gav mig alt og til Gengæld modtog alt af mig.

Og jeg var stolt af min Lykke. De har Ret,

hvis det er det, De mener. Thi hvorhen jeg ellers saá, var der Skaar og atter Skaar; men Lykken mellem mig og Niels syntes saa fuld og hel.

Og saa . . . De har oplevet den »Brøkdel af et Sekund«, der knuste Deres Glæde. Mod mig bar man sig ad som Drengen, der spiddede Tudsen paa en Pind, saa den hverken kunde leve eller dø. Saa den blev latterlig i sin Pine.

Ak Maizia, vi er langt fra hinanden, De kommer aldrig til at forstaa mig, jeg kommer aldrig til at forstaa Dem. Men giv mig alligevel Deres Haand — Deres store smukke Haand.

Betzy.

27. Juni.

Kære Betzy.

Det var ikke min Hensigt at saare Dem — ja, det véd jeg for Resten ikke — men ihvertfald, jeg fortryder det nu, om jeg har gjort det. Jeg véd ikke, hvad der gik af mig. Jeg har, hvad De maaske har hørt — alt rygtes jo i vort kære lille Land — skrantet hele Vinteren. Disse evige Smerter har gjort mig nervøs og pirrelig. Og dertil kommer, for de sidste Maaneders Vedkommende, andre pinlige Omstændigheder.

Tilgiv mig kære Betzy, hvis jeg har gjort Dem Fortræd. Mit Hjærte er ikke saa koldt, som De tror og som mine onde Ord gav Dem Grund til at tro, men jeg har forhærdet mit Sind. Jeg har *maattet* det, om jeg ikke vilde gaa helt til.

Min Ven — hvis De ikke var saa forstenet i Deres Sorg, som De nu er, da vilde De have set,

at jeg ydmygede mig mere, end jeg forhaanede. Kendte De mit Liv, Betzy, da vilde De forstaa, at det, der nu for Dem synes saa uoverkommeligt, kan ikke rent umiddelbart gøre samme Indtryk paa mig.

Jeg véd ikke, om vi er saa forskellige, som De tror. Jeg véd ikke, om der ikke netop mellem os er det hemmelige, uforklarlige Baand, der kan knytte to Kvinder til hinanden. Vi ser forskelligt paa det meste, men det maa vi nødvendigvis, saa forskellige vore Forudsætninger er. Jeg tror, de Vilkaar, hvorunder Mennesker lever, er i allerhøjeste Grad bestemmende for deres »Livssyn«.

Byt Kaarene om med andre, ringere eller bedre, og vi forandres med dem.

Jeg, den evigt fredløse, *forstaar* Deres Kærlighed til den Jord, der saalænge var i Deres Slægt. Maaske var jeg blevet som De, hvis jeg havde levet mit Liv paa den samme Plet Jord. Og hvis jeg var bleven fredet og elsket som De.

For ikke sandt, Betzy, De har dog *noget* i Behold. Jeg tænker paa de Aar, før De knyttede Deres Liv til Niels, paa Deres lykkelige Barndom,

paa Deres Far og Mor. Hvordan det end er nu, de Minder kan dog ingen forurene. Og er det ikke godt at ty til?

Men De, der har levet i Rigdommens Skønhed, burde ikke forhaane mig i min hæslige Fattigdom. Der var et Ord i Deres Brev, der ramte mit arme Hjærte saa grusomt, at det endnu vaander sig i Smerte. De skriver: — »Niels har aldrig taalt, at noget raat eller grimt kom i min Nærhed«.

Betzy, lykkelige Betzy, hvis Liv blev forskaanet for alt ondt, jeg forstaar, at De maatte blues over min Tale, og jeg glemte, til hvem jeg talte.

De, der aldrig saá Livet i dets evige Gemenhed, maatte forfærdes. Og ser De, min stakkels Ven, netop det gør Dem saa hjælpeløs nu, at De for første Gang staar overfor *Sandheden*. Hvad De nu oplever, kan aldrig komme til at passe ind i de kærlige Løgne, som Far og Mor og Niels byggede op om Deres Liv.

Jeg vil saa nødig blive filosofisk, men jeg kunde tænke mig, at dette frygtelige maatte til, for at De kunde blive Menneske. Og maaske netop Maizia med det kolde Hjærte kan hjælpe Dem. — — —

Ak Betzy, Betzy, Maizia Linders lille skælvende livsforhippede Hjærte var saavist hverken koldt eller haardt, men Grevinde Demidchof klemte det mellem sine stærke Hænder, til Pulsslaget standsede, og det døde.

Og jeg kan ikke undvære den Haand, De har rakt mig, jeg slipper Dem ikke. Jeg trænger til Dem, jeg trænger til et Menneske, med hvem jeg kan *tale*. Jeg maa være ærlig engang. Mit stadige Samvær med Mænd har tvunget mig til at lyve bestandig, den Mand blev jo ikke født, der forstod en Kvindes Ord.

Jeg tænkte i Nat, da jeg ikke kunde sove, hvor forsigtigt jeg vilde gaa frem. Ganske langsomt skulde De lære mig at kende. Jeg vilde fortælle Dem om min Barndom, om Aarene i Paris og Nataschas Fødsel — ogsaa om det, I alle har vidst eller troet at vide.

Men jeg kan ikke skrive nu i disse Dage. Vi har russiske Orlogsmænd paa Besøg, og først paa Fredag ophører disse ulidelige Baller og Automobilfarter. Lørdag Aften rejser Wladimir og Natascha hjem til min Svigermoder. Det er første

Sommer, jeg svigter. Men jeg *maa* se at faa lidt Ro. Min Læge vilde heller ikke paa nogen Maade give mig Lov. Jeg skal benytte Tiden, mens de andre er borte, til en anstrængende Kur med Bade og Massage.

Wladimir er ikke fri for at være lidt fornærmet paa mig. Han tror, jeg simulerer for at slippe — Herregud, nu har jeg saa mange Somre døjet Nathalia Petrownas beske Formaninger og evige Mistænksomhed, jeg kom vel ogsaa over disse Maaneder, men jeg orker ikke mer Selskabelighed efter denne Vinter. Og da min Mand overhovedet ikke kan tænke sig den Mulighed at tilbringe Juli og August andre Steder end paa Kolskoija, har han taget congé som sædvanlig og rejser altsaa Fredag med Natascha og Mademoiselle.

Saa bliver jeg ganske alene.

Alle Gesandterne er borte, Sekretærerne har forlængst sendt Konerne paa Langfart til de hjemlige Kyster, selv deler de sig ligeligt mellem Bridge i Klubben og den norske Operettediva paa Djurgaarden. Ingen vil tænke paa mig.

I min Ensomhed vil jeg søge ind i mig selv og

vise Dem mit Liv, som det var. Hvem skrev dets ubarmhjærtige Love — blev de bestemt fra Begyndelsen af, eller formede jeg dem selv? Og vilde jeg, naar alt kom til alt, have det anderledes. — — —

Fortæl mig, hvad der er sket, men ikke, hvis De kun kan gøre det ved at rive Saaret op fra Bunden. Forsøg at tænke Dem, De taler om en anden. Fortæl mig roligt og nøgternt, hvordan det hele er kommet.

Jeg rækker Dem min »store smukke Haand«, der slet ikke er stor, at De véd det.

$6^1/_4$ min Naadige — med lange Fingre.

Fortæl mig om Yvonne. Er det sandt, hvad Rygtet siger?

Hilsen.

Marie Louise.

1. Juli.

Kære Marie Louise!

Kære Veninde — for var vi det aldrig før, saa er vi det nu. Det vandt jeg da, at De igen kom til mig, og nu vil vi aldrig mere slippe hinanden.

Kunde De blot komme herned i disse Maaneder . . . . Jeg tror, vi om Dagen holdt os hver for sig af en Slags Blufærdighed, men i de lange Aftener og i de lyse Nætter — vi kunde gaa saalænge omkring og tale saalangt og bagefter lukke os til igen. Kom, Maizia . . . .

. . . Nej, kom ikke. Bliv hvor De er og tal derfra til mig. Vi maa ikke se hinandens Ydmygelse. Men vi vil i vore Breve tale saa trygt, som talte vi ned i Grave. Vi er jo Grave, vi med vore døde Hjærter.

De talte om Far og Mor og min lykkelige Barndom. Jeg vilde ønske, min Barndom havde været

ond. Saa jeg i Tide havde kendt Livet, som Livet er. En god Barndom er kun et Gode for den, hvis Sind kan bevares rent.

Alt bliver tusindfold værre mod den Baggrund af Lys og Sandhed, som min Barndom danner. Mine Forældre har begaaet Synd imod mig, da de lærte mig kun at se det gode hos Mennesker og ikke mistro nogen.

Naar jeg saá Mennesker, der led under Nag eller Vrede eller Mistro, ynkede jeg dem, men betragtede det som uforskyldt Sygdom, og jeg tænkte, hellere vilde jeg dø end lide, som jeg saá dem lide. Men jeg lever.

Han krænkede mig, nu krænker jeg alt det, som var mig det helligste. Jeg føler det som Ran fra Døde. Jeg kan ikke lade det være. Kun Løgnen ser jeg, kun Gemenheden, kun Forræderiet. Kun det ser jeg, kun det vil jeg se.

. . . .

Jeg kender en Mand, der elskede sin Mor højere end noget andet. I sit Arbejde satte han hende de skønneste Mindesmærker. Hun blev som en Helligdom for alle andre. Men Livet handlede ilde

med ham, og naar Bitterheden griber ham og Selvforagten ikke er nok, tvinger Smerten ham til at besudle Moderens Minde.

. . . .

Hvor jeg elskede Sophienborg, hver Sal, hvert Kammer, de mørke Billeder paa Væggene, Møblerne fra svunden Tid . . . . Haven, Gaarden, Brønden, de vilde Katte . . . Husker De »Brudetæppet«, som Gaardens egne Piger i gamle Dage havde vævet af Uld fra Gaardens egne Faar, farvet i Væsker, som en klog Kone drog ud af Urter fra Gaardens egne Marker?

Paa det Tæppe stod jeg som Barn, højtideligt bævende ved Tanken om, at her skulde jeg engang staa med den Mand, der gennem mig blev Ejer af Sophienborg.

Paa det Tæppe blev Slægten Berner viet — for hvert Brudepar blev to nye Navne og et nyt Vaaben syet ind i de Felter, hvoraf Tæppet bestaar . . . .

Der er ikke, Maizia, der er ikke den Plet, hvor jeg kan sætte min Fod og vide, at her har *hun* ikke gaaet. Hun har været overalt. Hun er over-

alt. Vinduerne staar aabne Nat og Dag, det hjælper ikke. Hun kom noget i Haaret, der lugtede som Hø, det er den Lugt, der hænger ved alt. Lad det saa være Indbildning, for mig *er* Lugten der.

De vil kalde dette almindelig Skinsyge. Nej, Maizia. Havde de holdt *det* udenfor mit Hjem og min Jord, saa havde jeg vel ogsaa ranket min Ryg og begyndt Livet forfra. Men nu . . . her . . . og efter de Ord, han har sagt.

I Hidsighed, ja, og i Fortvivlelse, og i Kærlighedens Vanvid, ja, men *sagt*, — Ordene er sagt, og af ham. De skar mig som Knive, de skærer mig endnu, saa jeg vaagner om Natten ved min egen Stønnen.

Jeg er helt alene. Overfor Mor lyver jeg i mine Breve, det er bekvemmest, hun har haft Sorg nok for Yvonnes Skyld — og gamle Folks Graad er det hjælpeløseste af alt.

. . . .

Hvor Niels opholder sig, véd jeg ikke, jeg har frabedt mig hans Breve, og ingen nævner hans

Navn for mig. Men om Natten synes jeg undertiden, hans Tanker kalder paa mig . . . .

Engang, naar jeg selv har faaet mere Ro, skal jeg »nøgternt og roligt« fortælle Dem, hvorledes det gik til. Endnu kan jeg ikke.

Han har sagt . . . . han har sagt, *at han aldrig har elsket mig.*

. . . .

. . . .

De spørger til Yvonne. Altsaa har De deroppe hørt et og andet gennem hans Slægt.

Jeg vil ikke sige, Karl August er et slet Menneske — i sin Tid holdt vi jo alle af ham — men Omstændighederne tvang ham ud i Desperation. Da Yvonne ikke vilde lade sig drive ud, og han for enhver Pris maatte have Skilsmisse — det var jo en Halvkusine, en Dame af Selskabet — brugte han alle Vaaben. Han forhaanede Yvonne i Fremmedes Nærværelse, han berøvede hende enhver Ret i hendes eget Hjem. Og hun var nødt til at blive, tog hun bort »mod hans Vilje«, havde han ifølge en meningsløs Lovparagraf gyldig Skilsmissegrund.

To Gange var Niels og jeg ovre for at faa hende med til Sophienborg, forgæves. Hun havde ladet sin Seng flytte over i et tomt Karlekammer — Kusinen huserede jo som Herskerinde i Hovedbygningen — hun spiste Folkenes Mad, uvasket, uredt, sløv sad hun hen. Mig behandlede hun som en vildfremmed. Saa døde den anden — Stakkel, hun købte sin Smule Triumf dyrt nok, hele Familien slog jo Haanden af hende — og i samme Nu forlangte Yvonne Skilsmisse. Hun bor nu ovre i Horsens. Drengene har hun givet Afkald paa, de opdrages i England . . .

Yvonne véd ikke noget om mit. Hun lever saa ganske isoleret — om man overhovedet kan kalde hendes Tilværelse Liv. Der er Grunde, hvorfor jeg ikke har kunnet skrive til hende, for længe siden kom der noget imellem os, min var Skylden, og det har skilt os for bestandig. — Trods Blodets Baand.

Blodets Baand . . . Husker De, Maizia, en Aften i en Høstak — Græshopperne skingrede, saa vi maatte raabe for at faa Ørenlyd. — De og Yvonne og jeg laa og snakkede om Fremtiden.

Yvonne og jeg red vor sædvanlige Kæphest, Teorien om Blodets Baand, der var stærkere end den største Kærlighed mellem Mand og Kvinde. Vi vilde bo sammen, blive sammen og aldrig gifte os.

De spurgte leende, om vi vilde have Børn med hinanden, og hvis vi blev forelskede, hvad saa? Og vi mente — vi var i vor Uerfarenhed saa kloge — at Forelskelse, det gik altid over.

De Maizia, der var saa rask i Munden, sagde: Ja, ja, jeg raader Jer nu til at prøve lidt Elskov først, duer det ikke, kan I jo bagefter lave Menage sammen.

Og Yvonne, der maatte tænke, før hun talte, tøvede lidt, inden hun svarede: Marie Louise har Ret, vi kan jo prøve, men det gaar galt, for Betzy og jeg passer kun til hinanden . . . .

Jeg var den ældste. Gaarden var min. Derfor var mine Forpligtelser store til to Sider: Giftede jeg mig, blev Yvonne hjemløs; lod jeg være, kom Sophienborg efter min Død paa andre Hænder.

Saa skete der altsaa noget, som sønderrev Forholdet mellem os. Kort efter giftede Yvonne sig. Senere blev jeg gift.

Yvonne har de store Følelser, der let sprænger en sart Natur. Hun var grænseløs i sin Lykke. Da Skuffelsen kom, gik hun itu.

Jeg tror nu, Maizia, jeg tror, at vor gamle Teori var den rette. De Søskende, der i Barndommen føler det store, inderlige selvfølgelige Sammenhold, de burde blive sammen, de egner sig ikke til at blandes med fremmed Blod og tillægge sig fremmede Vaner.

Niels og jeg var lykkelige — det var vi nu trods alt, hvad han siden har sagt — men vi var det ikke, fordi vi forstod hinanden. Kun Søskende forstaar hinanden. Det er, som om de i Moderliv har drømt de samme Drømme, medens deres Hjærter næredes af det samme Blod. Men vi var harmoniske Naturer, der vilde hinanden det bedste, derfor bøjede vi os for hinanden, han for mig, jeg for ham, selv maaske, naar det dybeste og oprindeligste i os gjorde Oprør.

Søskende bringer ikke hinanden Ofre, hvad de gør, er selvfølgeligt, som handlede de for sig selv. Kærlighed mellem Mand og Kvinde er en fortsat

gensidig Udveksling af Ofre, store og smaa, synlige og usynlige.

Hvad Niels ofrede for mig, véd han bedre, jeg ofrede ham mit Livssyn, min Traditionsfølelse, min Slægt. Alt det, der med Blodets Baand bandt mig til andre, rev jeg ud af mit Hjærte og ofrede ham. Sandsynligvis forstod han ikke, det var noget Offer.

Mellem Søskende er en Tillid, der aldrig behøver at styrkes med Ord, den er ubrydelig som Naturens Gang. Jeg tvang mig til at tro, at jeg havde Tillid til Niels, det har jeg aldrig haft. Jeg tvang mig til at tro, jeg kendte hans Tanker. Ikke én af hans Tanker kendte jeg.

Nej kun mellem Søskende — og nu og da maaske mellem Forældre og Børn — findes den inderste Forstaaelse, den ægteste Tillid og den ubrydelige Trofasthed. Alt andet er Livets foranderlige Love underkastet.

Kære Maizia, De som aldrig har haft Søskende, forstaar jo ikke et Ord af dette Brev, dog gør det mig saa usigelig godt at skrive det til Dem.

Betzy.

Sthlm. 1. Juli.

Kære Ven!

Klokken er over tolv. Den syge Dame skulde forlængst have ligget i sin Seng, — men det er ikke til at tænke paa i et Vejr som dette. Aftnerne her mod Nord er saa skønne.

Og jeg er alene.

Jeg har gaaet frem og tilbage i Stuerne en hel Time, tror jeg. Jeg har drejet op for alle Kronerne og ladet dem lyse paa Stolenes hæslige Brocade og Væggenes fantastiske Schäferier. Jeg synes med ét her er dejligt. Melanie sendte jeg i Seng for et Par Timer siden, Nøglen er drejet om i alle Dørene — jeg er alene den hele lange Nat. Og imorgen og iovermorgen — tredsindstyve Dage og Nætter.

Se det kan De nu slet ikke begribe, Betzy, De der er vant til at sove og spise og tænke sammen med en anden. Men for den, der blev ensom i sig

selv, er det en ulidelig Pine Dag efter Dag at spille den samme Komedie. Hos mig er det blevet lidt af en Galskab, dette at jeg aldrig véd mig *sikker*.

Saadan som Forholdet er mellem mig og Wladimir, giver vi jo hinanden den størst mulige Frihed. Men alligevel — Mennesker, der har levet aarevis sammen, kommer til at øve Kontrol med hinanden. Jeg véd intet, der udvikler Rethaveriet og Herskesygen som Ægteskabet. Man vænner sig til at betragte den anden som noget, der tilhører en, man bestemmer over hinanden paa den modbydeligste Maade. »Hvor gaar du hen — hvor kommer du fra — hvem talte du med«, det er saa ligegyldigt og saa dræbende pinagtigt.

I to Maaneder alene, uden Opsyn, det er næsten ikke til at forstaa . . .

Jeg fulgte dem paa Skibet Klokken 9. Baade Wladimir og Natascha var lidt krænkede. Den lille Selvherskerinde, hvis eneste »Indskrænkning« jeg er, skulde for første Gang være paa egen Haand. Hun var forfærdelig morsom i sin nye Værdighed, umaadelig overlegen overfor Faderen, som hun

styrer med en Haandbevægelse, men med idelige Sideblik til mig, fra hvem hun er vant til at modtage Parolen. Jeg er ikke det mindste bange for at slippe hende ud paa egen Haand. De vil forkæle og ødelægge hende, saa godt de kan, og som den lille kloge Person hun er, vil hun foragte dem i sit Hjærte og længes efter Ansvarsløsheden under mit Regimente. Børn trives allerbedst i sikre velordnede Forhold. De vil have en fast Haand over sig.

Som De hører, er jeg en stor Pædagog, det havde De maaske slet ikke tænkt Dem?

Allerede mens jeg stod dernede paa Kajen, begyndte den Følelse, som nu synger og jubler inden i mig. Den var som en stor Utaalmodighed, jeg kun med Møje beherskede. Jeg maatte passe paa mit Ansigt, at det ikke skulde røbe min Glæde.

Saa kom de da afsted, og jeg stod alene tilbage. Da de var saa langt borte, at jeg ikke kunde skimte deres Ansigter, vendte jeg mig for at gaa de Par Skridt til Hotellet. Men da jeg vilde give Kusken Ordre, bestemte jeg mig om. Jeg vilde køre en Tur i det dejlige Vejr.

Er jeg træt og ligegyldig med alt andet, paa det

bliver jeg aldrig blaseret. Jeg elsker at køre — *alene* — i en god Vogn. Der falder den vidunderligste Fred og Hvile over mit urolige Sind. Automobil duer ikke. Der er bestandig Sensation med overkørte Høns og Kurver, der synes rent umulige at klare. Men en Vogn, der fjedrer mildt og blødt, forspændt med Wladimirs beundrede Orloffer — det er dejligt. — Der er ogsaa noget saa velsignet betryggende ved de to brede Rygge der foran . . . nej Betzy, jeg maatte le, da De omtalte min »fire Alens Kosak«. Kosakkerne er et Regiment, det vilde svare til, om De kørte med en Gardist paa Bukken. Min »Kosak« er forresten god nok, han har det rette Slavesind.

Jeg kørte min Yndlingstur ud ad Drottningholm. Er det dog ikke underligt, den Magt de *første* Indtryk har paa ens Sind. Jeg tror Barndommen er livsbestemmende for os alle, jeg kan ikke forklare det, som jeg vilde, men — jeg tror f. Ex., at den, der voksede op i Rigdom, vænner sig aldrig til Fattigdom senere hen, og den, hvis Barndom gik hen i evig Bekymring for at faa det til at række, tilegner sig aldrig den fødte Rigmands Tryghed,

om han saa blev syv Gange Millionær. Der sidder en Angst igen. Og et aldrig tilfredsstillet Begær. Det gælder maaske ikke alle, men jeg er sikker paa, at min berømte Ødselhed simpelthen bunder i det, at jeg tyve Aar af mit Liv har set alt omkring mig opløses og tilintetgøres af den usleste Pengenød.

Jeg hader Penge. Det er det gemeneste af alt, intet gør Mennesker saa ringe og sjofle — det er saa vidunderligt at smide dem rundt, der er som en Befrielse i det.

Hvordan kom jeg ind paa dette? Jo, det var Vejen til Drottningholm. Jeg elsker den, fordi man skal over tre »hængende« Broer. Jeg havde aldrig set saadan en løs Træbro, førend jeg kom til Rusland, og det, jeg mente med min lange Snak før, var, at alle de *ydre* Indtryk, man faar som Voksen, bestandig paavirker En som noget fremmed — det er dog noget rædsomt Vaas. Det maa være vanvittigt svært at være Digter, at kunne finde netop de Ord, der dækker Tanken — puh, *jeg har aldrig som Barn kørt paa en løs Træbro, med Hestene i*

Vand til Knæene, derfor synes jeg, det er saa yndigt nu!!!

Herregud, hvor jeg vrøvler, Betzy — og hvor det er dejligt. Jeg kan ikke mindes, at jeg paa længe har været i et Humør som iaften. Og saa morsomt, at jeg har Dem at sladre med — for *det* har vi da altid kunnet sammen. Men det er snart længe siden.

Kan De huske Sommeren paa Sophienborg, hvor hele Banden var samlet? Kan De huske »Geheimenaaden«, der havde forliebet sig i mig og absolut vilde, jeg skulde læse højt for hende, naar hun var kommen i Seng? De havde altid Æggetoddy til mig bagefter, fordi jeg maatte raabe mig ganske hæs. —

Og Ulrik Christian! De véd ikke, hvor det var sært for mig at læse Dødsannoncen forleden. Jeg tror ikke, han har været i min Hjærne i 10—15 Aar, og alligevel gav det et Ryk i mig, da jeg saá, han var død — i sit 46de Aar. Betzy, Betzy, hvor vi bliver gamle!

Jeg kan slet ikke tænke mig Ulrik Christian graahaaret og indfalden. Sidste Gang jeg saá ham,

var vist ved Ellis Bryllup et Par Maaneder før mit eget.

Jeg har af og til tænkt paa, om De ikke var forelsket i ham den Sommer, men resolut trak Dem ind i Dem selv, da De opdagede, han kurede til mig. Naa, det tror jeg nu ikke, De skal fortryde. Stakkels Alice Hesseldorf maatte vist i mere end én Forstand betale sin Grevekrone dyrt.

Jeg husker saa tydeligt, hvor sprækfærdige Olga Rathlov og jeg var den Formiddag, »U C« holdt sit Indtog med en Oppakning, som skulde han til Ceylon. Vi havde den foregaaende Sommer overværet den mislykkede *attaque* paa Polly Løvencrone, og var uhyre spændt paa, hvilke Skandaler den gode Gyldenhjelm vilde opvarte med paa Sophienborg. Fra Rejstrup maatte han jo fortrække temmelig hovedkuls, fordi gamle Løvencrone kom under Vejr med, at »U C« havde indlogeret to af Kjøbenhavns mest berygtede »Damer« sǿm sine Søstre paa Hotellet i Viborg. Han red derind hver Dag mellem Frokost og Middag, men da Damerne kedede sig om Aftnen, indledede de Bekendtskab med den stedlige Militærstyrke, og det blev den

vildeste Skandale, da det rygtedes i Staden, at Comtesserne Gyldenhjelm hver Nat souperede med en halv Snes Løjtnanter og sluttede med at lade sig bortauktionere til næste Morgen.

Nu skulde altsaa *De* bestormes, der var en mandig Beslutsomhed i U Cs vandblaa Øjne. Og i Løbet af de næste Dage oprulledes der for vore undrende Blikke et Panorama af tærnede Benklæder, regnbuefarvede Slips og kødfarvede Silkeskjorter, der var saa uanstændige, at en Gardist maatte rødme. — Men efter disse Kraftanstrængelser var det, ligesom han klappede sammen. Til Rideturene med Dem, som var bleven aftalt den første Dag og som vi andre pligtskyldigst entholdt os fra, sov han regelmæssigt over sig. Han var i det hele taget paafaldende søvnig. Han kunde ved Frokostbordet være ganske grøn af Utidighed.

Saa blev min Mistænksomhed vakt. Og gennem Stuepigen fik jeg at vide, at Grev Gyldenhjelm hver Aften halede den svenske Mejerske ind ad sit Vindue. Dog kom hun næppe paa en Svane. Efter denne værdifulde Oplysning begav jeg mig ned i Mejeriet. Pigebarnet var egentlig køn, med

en Hals der lyste af Hvidhed, men grovlemmet som et Karlfolk.

Jeg beholdt min nye Viden for mig selv og besluttede at tale med Ulrik Christian. Jeg vilde advare ham og bevidne ham min Afsky for hans Usædelighed. Efter Middag fik jeg ham ned i Haven og foreholdt ham strængt hans umoralske Levned. Han tog det med irriterende Overlegenhed. Det var simpelthen Løgn, hvor jeg kunde faa en saadan Tanke om hans Smag osv. . . .

Tilsidst blev jeg ivrig og sagde i en ret ophidset Tone: Vaas, U C, hun har selv fortalt det! — Som et Lyn vendte han sig mod mig: Praler hun, den Mær! Til hvem?

Hans grandseigneur-Fortørnelse var saa ustyrlig morsom, at jeg maatte le. Saa lo vi sammen vi to og snakkede sort den ganske Aften til Ærgrelse for Jer andre.

Nu er jeg søvnig, hvilket ikke er underligt. Klokken er over 4, og Solen skinner paa min Næse.

A demain.

Lørdag Aften.

Jeg slog mine Øjne op i Morges med Følelsen af at vaagne til noget dejligt. Jeg tror, jeg gik og sang, mens jeg gjorde mig i Stand — jeg har ikke sunget en Tone i mange Maaneder. Saa skulde jeg til Behandling paa Anstalten, bagefter var jeg saa træt, at jeg sov to fulde Timer. Efter Middag kørte jeg over til Ulriksdal — jeg sad paa hele Turen og glædede mig til at skulle pludre med Dem.

Da jeg kom hjem ved Ottetiden laa der Post. Derimellem et Brev til W. Jeg var ifærd med at forandre Adressen, da jeg opdagede, at jeg kendte Udskriften, men kun ikke i Øjeblikket vidste, hvor jeg skulde føre den hen. Jeg gravede i min Hjærne, jeg havde set den spidse langstrakte Haandskrift før. Det var tydeligvis en Damehaand. Halvt i Tanker lugtede jeg til Konvolutten — ogsaa Parfumen kendte jeg, den ækle søde Moskuslugt. Med ét huskede jeg: Lola Falsen.

»Fru Lola« — jeg havde ikke set hende i 7—8 Aar, da jeg fik Øje paa hende i Parkettet den Aften, det nye *Dramatiska Teatern* blev aabnet.

Hun havde forresten ikke forandret sig synderligt. Hun var stadig den »skønne Lola« prydet med sære Blomster — kun syntes jeg, hun tabte Kjolen lidt mere end før; eller maaske var det »de uforlignelige«, hvis svulmende Fedtfylde sprængte alle Baand.

Hun var som sædvanlig i hvidt. Hun ringlede og raslede af Pinseliljer og Aakander og andre Jordens og Vandets Vækster. Og naturligvis hægtede hun sig paa Demidchof i Mellemakten, og saa gik det jo med »grand ami« og »cette chère comtesse qui ne m'aime pas, oh, la vilaine, et moi, qui l'aime tant«.

— Hun skræppede og rappede paa det modbydelige Fransk, som hun tror er vidunderligt, »parceque ce cher Demidchof le dit«.

Jeg kunde have kvalt hende det Skabedyr. Alle Mennesker kiggede paa os. Hun saá jo ogsaa i sin »personlig-kunstneriske« Udsmykning ud, som var hun sprunget ud af et Raritetskabinet.

Jeg var saa uangribelig uforskammet, som De siger, kun jeg kan være. Og jeg tænkte bagefter, hvor morsomme vi maa have set ud: hun i hele Maskerade-Garderoben, lille, firkantet og overfed,

jeg i min sorte Crepekjole — det var lige efter Kongens Død — høj og slank i mit korrekte Korset.

Heldigvis slap jeg for hende. Demidchof inviterede hende til Middag paa Grand næste Dag, hvor han vidste jeg var optaget. Og senere — — —

Betzy, nu fik jeg Deres Brev. Det var kommet ind mellem nogle Aviser.

Kære, kære Ven — jeg har grædt over Dem, over mig selv, og over den stakkels, elendige Yvonne, over os allesammen tror jeg. Ak Betzy, Betzy, jeg kan ikke hjælpe Dem. Jeg véd intet, jeg forstaar intet — jeg kan intet forklare.

Jeg har Dag for Dag, Aar efter Aar, bygget Teorier op, der skulde passe i mit Kram. Jeg har vredet og vendt mine Følelser — jeg har trævlet mit Liv op i de usleste Bidder, jeg har troet, at naar min Kærlighed brast, da var det ikke min Skyld . . . Og nu har et Ord af Dem omstyrtet hele denne Tro.

Niels siger, han har aldrig elsket Dem.

Hvis det nu er saadan, at *jeg* aldrig har elsket — aldrig har vidst, hvad Kærlighed var. Maaske

fødtes jeg med et koldt Hjærte — og saa har jeg i Aarevis gjort en anden ansvarlig.

Aa min Gud, nu er jeg igen i Mindernes skidne Pøl. Der har været Dage — dog næppe mange — i disse Aar, hvor jeg har skudt det fra mig. Men Gang paa Gang kommer det igen — bestandig det samme. Kan jeg da *aldrig* faa Klarhed? Skal jeg hele mit Liv fremmane og granske disse Minder, der burde være døde for længe, længe siden? Altid det samme Spørgsmaal: *Hvorfor? Hvorfor* skulde det glippe mellem ham og mig?

Vi er Venner. Vort Venskab er saa solidt underbygget, at det i Virkeligheden aldrig kan briste, selv om det nu og da kunde synes saa. Og saa er Hemmeligheden ved vor stolte Bygning maaske bare det, at vi er bleven *skræmt,* for alle Tider skræmt inde i os selv — kunde det gaa i Stykker *mellem os,* da var overhovedet *intet andet* muligt.

Og alligevel har jeg Gang paa Gang villet friste Lykken, vidende, det var umuligt. Forklare det, hvo der kan. Er vi alle saadan? Denne Længsel og

Higen efter det umulige, er det den egentlige Livsdrift i os?

Er det Evighedstanken?

Er de store Tænkere klogere end vi andre? Solness bygger Barnekamre, fordi »det umulige« lokker og drager — det er hans eneste Forklaring.

Betzy, nu De er alene, skulde De læse: Først Ibsen. Hans Geni forstod os — næsten. De andre gætter sig nu og da til det rigtige. Men saa raaber Kvinderne i tusindtunget Kor: Saadan er vi ikke.

Du gode Gud, hvor vi lyver. For os selv og for andre. Mest jo for at tækkes Mændene, der vil have os som hvide Lam med perennerende Jomfruelighed. Vi *tør* ikke vise os, som vi er — med de os af et naadigt Forsyn tildelte Drifter og Sanser. Og vover en enkelt at løfte Sløret, da faar hun Koblet efter sig, halsende og gøende, Kvinderne forrest. Tvi hende, Skøgen, ptøj — saadan er *vi* heldigvis ikke.

Kan De huske, De engang med hundrede Omskrivninger og Dikkedarer bebrejdede mig min

»Uforsigtighed«. Meningen var, at jeg viste mig sammen med Leon paa en Maade, der udelukkede enhver Tvivl. Jeg svarede høfligt og venligt ud i Luften, som man gør det, naar andre uopfordret blander sig i ens intime Liv . . .

Der var saamange særlige Omstændigheder med Leon. Det *skulde* betyde noget for mig, langt mere, end det i Virkeligheden gjorde, jeg vilde ligesom *trodse* Følelsen igennem hos mig selv — jeg maatte have Vidner, hvis jeg vilde svigte, Vidner, der koblede mit Navn til den, der *skulde* være Livet og Lykken for mig.

Men selv under andre og mindre højtidelige Omstændigheder har jeg vist samme »Uforsigtighed«. Gud hjælpe os — jeg har følt det som en Slags Mission at protestere aabenlyst mod de andres gemene Skinhellighed.

Resultatet er blevet, at der snart ikke er den Rendesten, hvori de ikke har slæbt mig — mens de selv holdt Stævnemøder i Smaagaderne.

Godnat Betzy — min nye Ven, tak for Deres gode Ord. Og hvor De skriver smukt. De er jo en hel Digter.

Jeg blev saa højtidelig til Mode, da jeg læste om Brudetæppet, hvor Deres og hans Navn er syet ind.

Nu er I borte fra hinanden . . . Hvor Livet er underligt og sørgeligt.

Maizia.

---

4. Juli.

Kære Maizia!

Maaske er jeg ikke menneskeklog, og Menneskene skjuler jo indbyrdes deres Hjærter det bedste, de formaar — som om Hjærtet var noget ublufærdigt, der for Skams Skyld altid maa tilhylles — men jeg véd alligevel en Del om Mennesker.

Ægteskabet, har jeg set, er ikke og kan ikke være og bør ikke være Frihed. Saalidt som Kærlighed er Frihed. Det Menneske, der vil være »fri«, maa helt isolere sig og dræbe al Følelse for andre. Ethvert Venskab er et Baand. Jo større Kærlighedstrang man har, jo fastere knytter man sig til Mennesker — ja og Ting. Alt det man hænger ved, bliver jo Led i den Lænke, der berøver Mennesket dets fulde Frihed.

Den *ydre* Frihed i Ægteskabet synes mig saa inderlig uvæsentlig. Findes den udover en vis Grad, er Ægteskabet overhovedet ikke mere.

Et Hjem uden faste Spisetider, er det et Hjem? Et Hjem, hvis Medlemmer kommer og gaar uden at lade hinanden det vide, er det et Hjem?

Frihed indenfor Ægteskabet bestaar *ikke* i, at Mand og Hustru hver plejer sine modsatte Vaner og hver gaar sine hemmelige Veje, men alene deri, at de to Mennesker frit kan se hinanden i Øjnene og *tør* kende hinandens Tanker. Det er den Frihed, jeg drømte om og troede paa.

Findes den ikke, er Ægteskabet til ingen Nytte, og jeg begriber da ikke, Mennesker bliver sammen. Undtagen de, som Dyr, har hinanden nødig.

. . . De hader Penge! Jeg elsker Penge, eller rettere, jeg elskede Penge. For mig var de Midlet til Tusind af de Tusinder af Glæder, Livet bestaar af. Men Niels bebrejdede mig altid, at jeg ikke forstod at bruge dem. Maaske. Dertil var jo han. Niels fandt Behag i mig, som jeg var — hvad behøvede jeg saa, som andre Stakler, at købe mig Mandens Gunst med smukke Klæder og den Slags. Det var min Stolthed, at jeg for ham var den samme i Pynt og uden Pynt, syg og rask, træt eller oplagt.

Niels var jo som et Barn med Penge. Alt, hvad han saá, ønskede han at eje. Han fyldte sine Stuer med det overflødigste, og alt, hvad der var hans, fik for ham Værdi derigennem, at det var hans. Ogsaa jeg altsaa. Hvad Under, at jeg overlod ham Brugen af Penge. Jeg havde jo ham og Sophienborg . . .

Maizia, begriber De min Blindhed, jeg lod hende gåa ind og ud i mit Hus, som hørte hun til, jeg saá intet, jeg forstod intet. Hun holdt af Guld, og en Dag aabnede Niels det franske Skab, hvor vi havde vore rede Penge. Hun stod og øste Mønterne op med sine Hænder, som Børn der leger med Sand. Saa var det, Niels sagde, med en Betoning, der fik mig til at studse — uden dog at forstaa: — ja, det er jo Betzy, der har det hele!

Hvorlænge har han med Bitterhed tænkt det?

Deres Brev er springende, saa bliver mit det ogsaa. Om jeg var forelsket i UC? Nej, lille Maizia, det var jeg ikke, men jeg fandt ham svært oplivende i al hans silkebeklædte Uvornhed. Det var morsomt at høre det om svenske Bengta. Saa derfor var det, han bad om »et af de snurrige

Kælderrum med røde Gardiner«! Jeg havde jo lagt ham i et af Gæstekamrene oppe ved Billardstuen!

Herregud, der var nu vist en Smule Tragedie med i Spillet. Jeg husker tydeligt, at *Over*gartneren — det Eftertryk, hvormed han sagde *Over*! . . . — pludselig gjorde Strejke og ikke satte Blomster ind til UC. Tilfældigvis kom jeg efter det og gav ham en Reprimande. Og om han saa ikke demonstrerede sit Had (eller sin Skinsyge) ved at forsyne UC med en vældig Buket Tidsler og Fandens Mælkebøtter . . .

Maizia, kunde De ikke glide hen over alt det andet og tale til mig om det *eneste virkelige:* Erik Alfeldt? Thi skønt De ikke nævner hans Navn, véd jeg dog meget vel, at det er Deres Forhold til ham, der har været bestemmende for Dem. Mon ikke Deres store, Deres altfor store, Stolthed har bragt Dem til at lyve skændigt for Dem selv, maaske ogsaa — lidt — for mig, naar De tør skrive: — Hvis det nu er saadan, at jeg aldrig har elsket, aldrig har vidst, hvad Kærlighed var.

Hvor jeg kan sætte mig til Doms over Deres

Følelser? Ja, saa let endda. Tænk blot paa, hvad det betød, at De mistede Erik, i Forhold til, da De mistede — eller slap — de andre! For nu véd jeg, hvad jeg før maaske anede men ikke vilde tro, at der har været flere.

Skulde De ikke have elsket den Mand, hvis Blik ved en eneste Lejlighed var nok til for bestandig at gøre Dem fredløs?

Der er noget om dette at *give sin Sjæl bort.* Det gør man én Gang. De øvrige Gange, man viser sig gavmild, har man kun Legemet . . .

Men jeg forstaar Deres »Uforsigtighed«, Deres »det *skulde* betyde noget« og Deres »jeg maatte have Vidner«. Jeg forstaar det, og netop derfor spørger jeg: opnaaede De paa den Maade at krænke ham? At hævne Dem? At beruses? At glemme?

De er, saadan ser jeg Dem, De er endnu Maizia med de tyve Aar og Hjærtet, der stormer sig til Døde af Længsel efter den store, eneste, evige Kærlighed.

Taler jeg som den Blinde om Farverne — vîs mig da til Rette. De vil jo lade mig se helt ned

til Bunden af den Tryllehule, hvor Marie Louise Demidchof gemmer sine Minder — de gode som de slette. *Jeg* tror ikke paa, det kun er en Pøl.

Betzy.

---

4. Juli.

Betzy — om De var her nu. Nej, nej, De kunde ikke hjælpe. Ingen kan hjælpe mig. Skammen brænder mine Kinder — hvor kunde jeg — hvor kunde jeg gøre det — hvor kunde jeg faa mig til det?, Jeg kan ikke forklare, ikke det, jeg har gjort, ikke det, der gaar forud. Hvad nytter Forklaring. Skammen — den forfærdelige, forfærdelige Skam.

Der er en Mand her i Byen, der har været min Elsker. Jeg elsker ham ikke — jeg har aldrig elsket ham. Jeg blev hans af Nysgærrighed, af Lune, af Kedsomhed eller hvad. Jeg har været hans Elskerinde — jeg har kompromitteret mig for hans Skyld —

Han er grim, — og tyk og skaldet. Jeg har siddet ved hans Bord — jeg har spist hans Mad

— jeg har ligget i hans Seng — han var mig ligegyldig. Han *er* det: min Tjener, min Hest, min Hund er mig mindre ligegyldig end han — han har i en Maaned, i to Maaneder ikke været i min Hjærne, ikke blot strejfet min Tanke.

Jeg mødte ham idag med en anden. Hun var smuk, fræk og fejende. Jeg saá hende paa Oscarsteatret i Vinter. Hun var nøgen i det blanke Tricot, hun *lyste* af Mændenes Begær, hun sprællede og spillede og svansede for disse halsende Hunde, mens de aandeløst fulgte hvert af hendes Spjæt.

Idag saá jeg *hans* Øjne. Jeg saá de røde Pletter paa hans Kinder og Munden, hvis Læber var spændte af Blod.

Og mere saá jeg — aa Betzy, Betzy, hvad er Alverden mod denne Skændsel! En Kniv i min Krop vilde være Lindring.

Hans Øjne — *saadan har de set paa mig* — saadan som de idag i Solskinnet saá paa *hende* — Allemandstøsen, der gik ved hans Side.

Hjælp mig Betzy, hjælp mig, bed for mig hos den Gud, vi ikke tror paa, at han vil hjælpe mig — Mennesker kan det ikke.

De Øjne — i min Dødsstund vil Mindet om dem brænde mine Kinder røde af Skam.

Forstaar De mig? Nej, nej, De er altfor ren og god, altfor uskyldig.

Hvorfor skal *jeg* lære Dem, hvad De aldrig vidste? Var det Nysgærrigheden, der drev Dem? Synes De, Livet er gaaet Deres dydige Næse forbi? Vil De gaa i Lære hos mig, Tøjten — Skøgen — Fyrstinde Demidchof med den røde Mund og de hellige Øjne, hun, der har en Elsker for hver Dag i Ugen . . .

Jeg er gal, gal, gal — — —

— — —

Hør nu — jeg vil være ganske rolig, uden at skabe mig og skrige op.

Da jeg kom hjem, var jeg ude af mig selv. Jeg syntes ikke, jeg kunde være til.

Jeg gik frem og tilbage gennem Stuerne, frem og tilbage som et indespærret Dyr, og der var blot den ene Tanke i min Hjærne: nu maa du dø. Du *kan* ikke leve efter dette.

For ser De Betzy, *det* er jo det forfærdelige,

det utænkelige — jeg var *skinsyg* paa hende. Jeg *misundte* hende.

Betzy, jeg burde ikke skrive dette, jeg burde ikke fortælle Dem, hvad De ikke kan forstaa. Nu vil De i Lede og Afsky vende Dem bort — men jeg *kan* ikke, *kan* ikke bryde mig om Deres Venskab, hvis De ikke vil have mig, som jeg er.

Jeg huskede hans Ansigt, naar jeg blot strejfede hans Skulder med min Haand — det var, som skyllede der Bølger af Blod over det. — Han var som et hvirvlende fygende Vejr.

Jeg huskede, da denne mægtige Sansekraft brød ind over mig og uimodstaaeligt rev mig med . . .

— — —

Jeg kom hjem ved Femtiden.

Det sved og brændte i min Hjærne. Jeg ringede paa Telefonen. Rent mekanisk sagde jeg det Nummer, jeg saa ofte havde sagt, jeg syntes, min Stemme lød saa underlig tør og hivende, først da jeg hørte ham beklage, at han ikke var hjemme iaften — først *da* forstod jeg, hvad jeg havde gjort.

Saa dybt er jeg sunket — saa langt er jeg nede — aah, hvorfor kan man ikke *skrige* det fra sig . . .
Denne Ydmygelse . . .

M.

---

9. Juli.

Kære Maizia!

Jeg maa skrive til Dem. Mit Hoved er træt af at tænke. Jeg føler det, som bar jeg paa min Ryg et Lig, der blev koldere og tungere for hvert Skridt, jeg tog.

Niels har nægtet at underskrive det Dokument, der giver ham hans Frihed.

Mere end det, han ønsker at komme tilbage.

Jeg har ikke vænnet mig til Ensomheden, og jeg vænner mig aldrig til at undvære Niels, men er det ikke bedre for os begge, at Kløften gøres uoverstigelig?

Vi vilde lægge hinanden øde. Jeg vilde nedbryde hans Selvagtelse, som han nedbrød min Lykke. Kunde vi begge tale ud — ja, da var der Mulighed for det nu Umulige i at begynde forfra. Men vi vilde lyve omkap, for at komme lettere over

det, for at besmykke os. Jeg vilde kunne faa ham til at forraade det, der maaske er det helligste i ham, hans Følelse for det lille uansvarlige Væsen, og naar han ret havde besudlet sig og hende, vilde jeg vel hovere — og foragte ham. Jeg vilde benytte hans Hjærte som Skammel — eller Naalepude.

Han kan ikke leve uden mig. Saadan siger han. Og delvis tror jeg ham. Han kan jo nemlig ikke til nogen anden komme i samme Kontakt som til mig. — Og dog, han har aldrig elsket mig. Det er Sandheden. Nu skræmmer den mig ikke mere, for nu ser jeg den i Øjnene. Før havde jeg den snigende efter mig, lurende paa at falde over mig.

Niels skriver, han foragter sig selv, fordi han lod sig lokke ind i al denne Uværdighed. Det skriver han, fordi han tror, det er de Ord, jeg helst vil høre.

Kendte han mig, som jeg er nu, skrev han: — Betzy, vil du være min Ven? Vil du hjælpe mig over en Sorg, der er saa stor, at jeg ikke kan bære den alene. Men du maa ikke smudse den til for mig. Du maa ikke vente, at en Dag er den

forbi og jeg tilhører dig som før. Havde Skæbnen villet, da var vi, du og jeg, blevet i den Vildfarelse, at vi var lykkelige, og det havde været godt for os, men saadan skulde det ikke være. Vil du tage mig uden Fordring, uden Nag — uden Haab, da kommer jeg, da kommer jeg gærne . . .

Men Niels kender mig ikke. Og det er først nylig, jeg har lært mig selv at kende.

Jeg har set ind i mig selv, og det skylder jeg Dem. Deres Ærlighed forfærdede mig — jeg maatte læse Deres Brev om og om igen, før jeg blot *forstod* det . . . Men Deres hensynsløse Oprigtighed tvang mig til at se helt ind i mig selv, og det var ikke noget godt, det jeg saá. Der var gaaet Bitterhedens Betændelse i mine Følelser, og jeg sad og flettede paa min egen Martyrkrans. Jeg, Løgneren, Hykleren.

Jeg vil fortælle Dem, hvorfor jeg bruger saadanne Ord, og saa skal *De* sige mig, om jeg ikke bør skrive til Niels, hvad jeg er for et Menneske.

Skulde han trods det længes tilbage, ja, da er hans Plads hos mig.

Maizia, jeg har staaet foran mit Spejl idag. Og det løj ikke, det var ubarmhjærtig sandfærdigt indtil Grusomhed.

Det sagde: En Mand som Niels har aldrig, *aldrig* kunnet finde Behag i dit Ydre. Og du vidste det, da du lod Slægten koble Jer sammen. Men du kom til at elske ham, og du satte Livet ind paa at sejre over Modstanden i hans skønhedstørstende Blik. Du kæmpede med alle de Midler, der stod til din Raadighed, din Rigdom, din Kløgt, din Styrke, din Godhed. Du vidste, dit Legeme var uden Trylleri, saa lukkede du op for din Sjæl. Du benyttede den som en rislende Kilde, du dyssede ham ind med dens Rislen.

Du undte ham ingen anden Hvile end den, han fandt hos dig.

Du tvang ham til kun at se dig, kun at høre dig, kun at tænke og tale i din Nærhed og kun at tænke de Tanker, I havde avlet i Fællesskab.

Han gav dig sin Sanseglæde — fordi du lullede ham saadan ind, at han hverken saá eller hørte. Du beruste ham — ikke gennem dit Legemes

Skønhed, ikke gennem din Aands Smidighed, men gennem din utrættelige Vilje.

Du har gjort ham meget godt men mere ondt. Du har tvunget ham til at vanke om paa en eneste Plet. Du har holdt ham inde i et Halvmørke, saa han ikke forstod at bruge sine Øjne, da han endelig ved et Tilfælde slap ud i Solen.

Du har, med den Smaalighed, der er fælles for elskende Kvinder, fjærnet ham fra alle andre, ved at pege paa og prale med den Lykke — der kun var dit *Viljesværk*.

. . . Det var den første Dag, hun var hos os. Hendes Mand havde noget at tale med Grüner om, saa hun var fri for hans Irettesættelser og opdragende Blikke. Hun gik gennem Sophienborg, som et Barn der drømmer sig i Dukkeland. Hun pustede af Spænding og Fornøjelse: De kunde drikke Champagne hver Dag, hvis De vilde! — sagde hun som en Opdagelse.

Hun havde været gift op imod en halv Snes Aar og havde to smaa Børn, som hun idelig kaldte: Mine smaa Snutter! Jeg skal jo ikke nægte, det gøs i mig ved at høre det Ord, og det var

ikke det eneste, hvormed hun brød Illusionen. Hendes Sprog var ikke uden Lyde, og hendes Manerer ikke upaaklagelige, men man glemte det let.

Hun blev hos os lige til Solnedgang. Hun havde troet, vi var »saa stive og fornemme«, og hun pludrede løs, saa vi maatte le. Niels fortalte mig siden, at Manden efter Sigende var meget hensynsløs imod hende og bedrog hende i Øst og Vest med Pigerne og hvemsomhelst, men at hun stadig elskede ham og følte sig beæret, fordi han havde giftet sig med hende.

Maizia, jeg var ganske blind. Den første Gang noget af en ond Anelse, men uden Retning, slog ned i mig, var, da han en Dag mødte op duftende af den gyselige Parfume, hun brugte. Og da jeg højst forbavset spurgte, hvoraf det dog kom, svarede han, det var en Filipinegave, som han for Skams Skyld havde været nødt til at gøre Brug af.

En anden Dag traf jeg dem ovre i Biblioteket. Niels læste franske Vers for hende, og hun sad paa en Skammel ved hans Fødder. Jeg udbrød leende: De kan jo ikke Fransk! — og hun svarede med den Alvor, der gjorde hendes Urimelig-

heder saa uimodstaaelige: Nej, men det lyder saa kønt, og saa tænker jeg mig omtrent, hvad det kan betyde.

Huset var fuldt af Gæster, og jeg ænsede knap, at hun ikke gled ind og ud, som hun plejede, rodende i mine Gemmer, disponerende over os begge paa en ganske selvfølgelig Maade. Niels var stundesløs og kort for Hovedet. Jeg troede, det var de mange Fremmede. En Dag sagde jeg henkastet: Vores lille Skovriderske er vel ikke syg, jeg synes ikke, jeg har set hende saa længe? Hvortil Niels med et ubeskriveligt Tonefald svarede: Hun føler sig vel tilovers mellem alle de Gæster, du fylder op med! — Forundret sagde jeg, som det var, at jeg ikke sendte Bud, fordi jeg var bange, at de med deres Smil og Kritik skulde komme til at gøre hende Fortræd. Det lille yndige Væsen bar jo, trods alt, tydelige Spor af sin Underklasse-oprindelse. Jeg tilføjede: Men tag du dig af hende, Niels!

Ikke engang hans skærende: Tak for Tilladelsen! vakte min Mistro.

Men saa kom den Nat, hvor min Verden gik

under. Og den Dag, hvor jeg, som Værtinde for en Flok sommerglade Mennesker, maatte lade som intet — med Kniven siddende i Saaret.

Fra det Øjeblik, Niels havde talt, viste han mig intet Hensyn. Han forbød mig at lade hende vide, det var for hendes Skyld, vort Ægteskab blev opløst: — Ellers ødelægger du alt for mig. Hendes Mand vil da tage Børnene fra hende, og uden dem kan hun ikke leve!

I min Bitterhed sagde jeg: Hvis hun holder af dig, undværer hun nok dem! — Men Niels svarede, og *jeg troede ham, fordi han aldrig havde løjet for mig:* Jeg har jo aldrig med et Ord nævnet mine Følelser for hende. Dig skyldte jeg Ærlighed, først naar alt var ordnet mellem os, havde jeg Lov at tale. Jeg véd ikke, om hun holder af mig, men jeg kan ikke andet, jeg maa ofre dig og hele min Fremtidslykke for et maaske umuligt og taabeligt Forsøg paa at vinde hende.

Den Nat, hvor Niels og jeg talte sammen, til Solen stod højt paa Himlen, blev det saadan mellem os, at alt siden var graat. Vi talte med kolde Ord, uden Taarer, uden Bebrejdelser.

Jeg gik ned til hende. Hun var bleg, men ikke en Mine forraadte, at hun anede noget. Jeg forklarede hende, at vi skulde skilles — fordi jeg holdt af en anden. Hun blev ved at sige: Det er Synd! Det er stor Synd!

Dagen efter fik jeg ved et Tilfælde Sandheden at vide. Der havde *i Maaneder* bestaaet Forhold mellem dem. Saa var det, jeg flygtede.

Deres første Brev, Maizia, kom saa uventet, det rev op i Saaret, men det vakte ogsaa Tanker fra gamle Dage. Det fik mig til at leve op igen. Det fik mig til at rejse til Sophienborg. Jeg skylder Dem saameget, ogsaa Sandheden.

Alt mellem Niels og mig var bygget paa Løgn. Han har aldrig elsket mig, og jeg gik ind i Ægteskabet med det Bedrag, der blandt alle hæderlige Mennesker anses for utilgiveligt. De kalder mig i Deres Breve *ren, uskyldig* og *hæderlig* . . .

Jeg gik ind i mit Ægteskab som en ung uskyldig Pige, der var saa ren af Tankegang, at hun de første Maaneder hindrede Manden i at tage hans Ret — under Paaskud af, at hans Følelse

ikke var Kærlighed. Sandheden var, at hun havde haft en Elsker, som hun ikke kunde glemme.

Men da jeg i Ægteskabet fandt en Lykke, saa langt, langt større end den, jeg forud havde kendt, da tav jeg, og løj — og spillede min gemene Komedie saa længe, at jeg tilsidst selv troede paa den.

Eller nej, jeg troede vel ikke paa den. Jeg havde kun spærret den inde som Bønderne i gamle Dage deres sindssyge Børn.

Men hør nu helt hvordan og hvorfor. Yvonne kunde vælge efter sit Hjærte, jeg skyldte Slægten ærbødigt Hensyn, jeg kunde ikke som Herre paa Sophienborg indføre en borgerlig — en Jøde. Jeg kunde det ikke.

Han kom hertil for en Ombygnings Skyld. Vore Gæster beundrede ham — han fortalte godt, havde rejst meget — men deres: Skade, han er Semit! fulgte ethvert Begejstringsudbrud. Paa dette Tidspunkt var Planerne oppe om et Parti mellem Niels og mig.

Med koldt Overlæg lod jeg det ske, som jeg ønskede. Det var jo mig, der maatte gøre de før-

ste Skridt. Som var det igaar mindes jeg den dybe Skam, der greb mig, da han talte om »vort Bryllup«. Jeg maatte jo sige ham, som det var, at jeg aldrig blev hans Hustru. Han rejste, og min Forlovelse med Niels blev fuldbyrdet . . . Yvonne var den eneste, der kendte min Hemmelighed, og hun tilgav mig aldrig Forræderiet.

Undertiden har jeg tænkt: hvis Niels anede, hvis han vidste! Men han hverken aner eller véd. Jeg hører ham endnu som hin Nat sige: Du, som aldrig har løjet for mig, du har Krav paa at høre hele den sørgelige Sandhed.

Men nu, Maizia, nu gør jeg min Pligt. Jeg skriver et Brev til Niels, der med ét vil forvandle hans gode Tanker om mig til Foragt. Jeg maa gøre det, før faar jeg ikke Fred. Alt Blodet rinder fra mit Hjærte, det bliver tomt. Mit Liv bliver tomt. Men med Samvittigheden faar jeg Fred.

Deres *Betzy*.

---

11. Juli.

Min kære Ven!

Tak for Deres lange Brev. Hvor Livet er ubarmhjærtigt, Betzy, og hvor det kun lidet lader sig leve paa Teorier og Vedtægter.

Altsaa *det* var Deres Lykke, den De gik dernede i Schweiz og begræd: en evig Angst for Opdagelse og Gengældelse.

Jeg tror ikke paa Gengældelse. Jeg tror knap nok paa den frie Vilje — det eneste, der skulde skille os fra de stakkels foragtede Dyr.

Jeg tror paa *Driften* — *Livsdriften* — der fører os derhen, hvor vi skal og maa, og jeg tror paa den evige, evige Længsel. Efter Hvile og Fred, efter Skønhed og Ro, efter Sjælenes Harmoni — eller maaske, Betzy, maaske det mest jordiske af alt: to Legemers Fuldbyrdelse af det, der faar

Mennesker til at blues, og som jeg synes, maatte kunne være saa skønt, saa skønt . . . .

Hvor er vi stakkels Kvindfolk dog forkrøblede og forkvaklede! Dér har De gaaet og pint Dem selv Aar efter Aar med den ligegyldigste Sag. Tro mig, paa det Punkt har Mændene Ret: de Kys, jeg gav og tog, gjorde mig aldrig ringe.

Hvad der laa før Deres Ægteskab, skylder De ingen Regnskab for, ihvertfald vilde der ikke være mindste Forhold her mellem Straf og »Brøde«. Pin dog ikke Deres Hjærne med det, Betzy. — Var Smerten bleven mindre nu, tror De, Sorgen ringere, om De var gaaet jomfruelig ind i Deres Ægteskab? Saa roligt og nøgternt De saá det, skyldte I jo ikke hinanden noget. I sluttede en Handel, hvor Indsatsen fra Deres Side var Gaarden og fra hans det gode Navn. De løj ikke, da De tav, for De elskede ham ikke. Og siden, da De lærte at elske ham helt og fuldt — hvorfor skulde De da have foruroliget hans Sind med det, som fra Deres Side var dødt og forbi?

Jeg kan jo aldrig finde ud af Tingene, — skønt jeg idelig fordyber mig i Livets mest

indviklede Problemer. Men jeg har af og til tænkt, om dette med Ærlighed ikke er noget Vaas. Ja virkelig — jeg kan tale med derom, for jeg lider jo ligefrem af Ærlighed. Dette altid at skulle »lette sin Samvittighed«, er det andet end Svaghed? Det, jeg har bedrevet, kan dog ikke udslettes, fordi jeg *tilstaar*.

Jeg synes, Samfundet selv giver mig Ret. Hvis en Tyv bekender, faar han sin Straf. Men dermed er Sagen jo ikke ude af Verden. Offentlig stemplet som Tyv vil han bestandig slæbe Skændslen med sig, hvor ivrigt han end har sonet sin Synd.

Hvis De dengang havde fortalt »det forfærdelige« til Deres Mand, saa havde De kastet en Tvivl ind i hans Sind, som Deres Smule Forelskelse i Jøde-Arkitekten sandelig ikke var værd. Og Deres onde Samvittighed overfor det gamle Testamente er da nu ganske overdreven. Naturligvis vilde den formodentlig underskønne Orientaler, hvis Bedstefader sagtens solgte gamle Klæder i Amsterdam, gærne giftes med et godt Hartkorn — jo jag tacker jag!

Ak Betzy, Betzy — jeg tror, vi er ligestore

Gøglere alle til Hobe, hver med sit lille omhyggeligt uddannede Speciale.

Tag nu mig, f. Ex. De siger, jeg er ærlig, *hensynsløst* ærlig, tror jeg De skriver, og jeg er det altsaa. Men min Ærlighed, er den ikke netop et Udslag af Trang til at agere, at spille Rolle? Mon det egentlig hører hjemme i det store Drama, at jeg i et Par Maaneder af mit Liv har været — ja hvad hedder det i den højere Stil — at mine Sanser har fungeret ret kraftigt overfor en Mand, hvis erotiske Evne var ligesaa berømt som hans Held paa Børsen og hans Hensynsløshed i Rigsdagen? Eller er det udelukkende tragisk, at jeg, da jeg en Dag ser ham sammen med en Tøs, der er fræk og smuk og *betydelig yngre end jeg*, faar Krampe af Arrigskab og krænket Forfængelighed?

Betzy, jeg mener ikke, hvad jeg siger. Det er de andre, der taler ud af mig. De Mænd, der formede og dannede mig. En efter en har de smittet af paa min Sjæl og lært mig deres Løgne-Teorier, der skal besmykke vore skidne Lyster.

Jeg er saa forgiftet og forpestet, at jeg burde smides hen paa den nærmeste Mødding.

Vi egner os ikke for »det frie Livssyn«, Betzy. *Jeg* egner mig nu for slet ingen Ting.

Mon det havde været anderledes, hvis jeg var bleven Kunstnerinde? — Det er ellers et slemme Ord. Det minder om Reck og Parterre. Jeg mener rigtig Gøglerske, i *stor* Stil, — ogsaa udadtil.

Mon de er lykkelige, de store Kunstnere — for naturligvis var jeg blevet den allerstørste, derom nærer jeg da ingen Tvivl — de der flakker fra By til By?

Det er vel det, at de behøver ikke Livet, som vi andre. De lever i Kunsten, og den giver frit Spillerum.

Da Bussières overrakte mig min *prix de Rome,* strøg han mig med sin store senede Haand over Panden: — »Tu auras le monde dans tes mains ma fille« sagde han.

— — —

Den Dag Betzy, jeg har saa ofte tænkt paa det og genkaldt den i min Erindring, den Dag var vel den lykkeligste i mit Liv — skal jeg være forfærdelig sentimental og sige: maaske den eneste rigtig lykkelige.

Jeg vrøvler min Ven! Den Dag, — som om ikke hver Time i de fire Aar var dejligere end alt andet, hvad jeg har levet.

Spændingen og Angsten, det altsammen. Hvor jeg husker de første Timer hos Bussières, ved et vidunderligt Held var jeg kommen i hans Klasse straks. Ikke et Ord sagde han til mig. Og for hver Dag, der gik, blev jeg mere overtydet om, at han fandt mig komplet umulig. Jeg sov ikke, jeg spiste ikke, det var knap nok, at jeg kom lidt Vand i mit Ansigt om Morgenen. Indtil den Dag, da han i Overværelse af hele Klassen sagde: »Jeg vil ikke skjule for Dem mine Damer og Herrer, at Mlle. Linder er den største Musikbegavelse, jeg har haft som Elev i de 30 Aar jeg har været Lærer her. Hvis Mlle. Linder bliver hos mig i fire Aar og arbejder som hun *bør*, da vil Verden blive et Violingeni rigere.«

Han sagde det ganske stille, paa sin tørre næsten lidt modvillige Maade. Jeg følte hvordan alt Blodet fo'r mig til Hovedet, da de alle som paa Kommando vendte Blikket imod mig, jeg blev saa flov, saa forfærdelig genert og flov, jeg vidste ikke,

hvor jeg skulde gøre af mig selv. Og pludselig stak jeg i at græde, et rigtig godt og velsignet Tøsebrøl, der maa have passet glimrende for en tilkommende Verdensdiva. Det var vist for Resten i den Anledning min elskede gamle Lærer for første Gang sagde Du til mig. Bedst som jeg sad og snøftede, kom han hen mod mig. Jeg vidste slet ikke han stod der, før jeg hørte ham brøle ind i Ansigtet paa mig: »Si tu me foutais la paix, toi«. De kan næppe saa meget Fransk Betzy, at De kan forstaa Raaheden i hans Ord. Jeg forstod dem knap selv, men jeg forstod Tonen, hvori de blev sagt og kunde deraf slutte mig til Meningen.

Aldrig har noget Menneske været saa god imod mig som han. Han havde saa vist ingen Grund til at skænde, saa perfekt som jeg kunde mine Ting, men det hændte nu og da, at jeg blev træt eller løb tør som han kaldte det. Som han var imod mig da. Om de andre gættede han, at de var optaget af alskens Pjank og Fjas — mine blege Kinder og beskedne Kjoler var det bedste Vidnes-

byrd om min stille Tilværelse paa en Femtesal i Rue de la Perle.

Helt oppe paa butte'n boede jeg. Spinke og spare maatte jeg for at faa mine smaa Skillinger til at række. Kun en kort Tid levede jeg højt, det var det Aar, jeg boede sammen med Linda Paglioni. Et vidunderligt Menneske, og et glimrende Talent. Gud véd hvor mange Luftkasteller vi byggede. Vi skulde drage ud sammen, jeg med Violinen og hun ved Klaveret. Aa Herregud Betzy, det var jo da ogsaa hendes Kjoler og *dessous,* jeg fremførte den Sommer, jeg var hjemme paa Besøg og flød i Kniplinger og Silkeskørter. Jeg troede hun var rig. Da jeg opdagede, at hendes Midler beroede hos en ældre Vicomte i Faubourg St. Germain, blev jeg sædelig forarget og afbrød al Forbindelse med hende. Jeg tror, hun tog sig det nær — vi taltes forøvrigt aldrig ved siden. Gud véd, hvad der blev af hende. Hun gik vist tilbunds.

Naar jeg nu tænker tilbage paa den Tid, forekommer det mig rent fantastisk, at jeg levede saa

helt udenfor, som jeg gjorde. Jeg saá og hørte jo dog bestandig de andre. Saa var det en kostbar Skindbesætning, der blev vist frem, eller en Ring, et Halssmykke, et Par Øreperler — alle var de flot klædte, en havde endog egen Ekvipage, der hentede hende fra Konservatorietimerne. Men for mig eksisterede der bare ét eneste: min Violin. Og saa havde jeg det jo ogsaa med at jeg i Modsætning til de andre arbejdede tungt — troede jeg dengang. Senere har jeg forstaaet, at min »Tunghed« bundede i en dyb og hellig Respekt for Kunsten, en Respekt, de andre hverken delte eller forstod. Og der var ogsaa det, at naar jeg ikke *forstod* en Ting, kunde jeg ikke spille den. Saa nægtede jeg det rent ud, og saa blev Bussières saa rasende, at han kunde have slaaet mig alle Møblerne i Hovedet for min Stædighed.

Nej, hvor jeg husker en Scene, vi havde. Jeg skulde spille en lille uskyldig Ting, der i Virkeligheden var altfor let for mig. Men jeg kunde ikke faa fat paa Meningen. Det var saadan en melankolsk let sentimental Stemning.

»Hvad er Meningen« spurgte jeg, »hvad ligger der bagved?«

»Spil« sagde Bussières og glippede uheldsvangert med Øjnene.

»Jeg kan ikke spille noget, jeg ikke forstaar« gentog jeg.

»Det gør s'gu alle dine højtærede Kolleger og er glade til, saa kan du vel ogsaa!«

»Jamen jeg vil ikke« svarede jeg stædigt.

»Fordi du vil undskylde din Dovenskab, hva'. Du har vel ikke engang haft Noderne hjemme?«

At beskylde mig for Dovenskab var det samme som at vise en Tyr en rød Klud, jeg blev saa arrig og rasende, at jeg hev Noderne hen ad Gulvet og spillede den uskyldige Komponists Ballade til Maanen i et Tempo, der var paa den anden Side Champagnegaloppen. Først da jeg sluttede af med et desperat Knald over Buen, opdagede jeg, at Bussières laa saa lang han var henad Flygelet og lo, saa Taarerne drev ham ned ad Kinderne.

Og de sidste Uger før den store Eksamen — at jeg lever endnu, at jeg kom over dem, at jeg ikke

døde af Skræk og Rædsel og blev begravet i den Rendesten, der er beskaaret slige Bangebukser.

Jeg havde Lov at vælge, hvad jeg vilde spille paa den afgørende Dag. Jeg kunde ikke blive enig med mig selv og bad tilsidst Bussières bestemme for mig. Det lod til ogsaa at volde *ham* Vanskeligheder, ihvertfald gav han mig ingen Besked. Men saa en Dag kom han hen til mig med et Hæfte Noder.

»Kan du gøre det min Tøs, saa kan du gøre din Lykke med det samme«, sagde han og stak mig Papirerne i Haanden.

Jeg var helt syg af Spænding for at komme hjem og prøve. Jeg havde kigget paa Titelbladet. Det var en Violonkoncert af en ung Russer, der pludselig var dukket op i Paris den Vinter. Han var et tyveaarigt Geni, der skrev den mest gudbenaadede halsbrækkende Musik — blot at læse et af hans Hæfter igennem kunde gøre en ganske svimmel. *L'inconnu* kaldte han det Stykke, jeg ifølge Bussières' Ordre skulde knække Nakken paa.

Jeg spillede i Dage og Nætter. Jeg gik ikke

ud. Jeg klædte mig ikke paa, jeg spiste nu og da et tilfældigt Stykke Brød, jeg sov et Par Timer ret som det kunde falde, naar Trætheden overmandede mig. Jeg var som i Feber.

Bussières saá helt bekymret paa mig, da jeg mødte Fjerdedagen efter, graa i Ansigtet med sorte Ringe under Øjnene. Jeg bad om at maatte begynde, jeg følte, jeg var bleven syg, hvis jeg skulde vente en hel Time.

Da jeg var færdig, sad han tavs et Par Minutter, saa sagde han: »Ja, jeg maa tale med dig efter Timen. Du maa blive, naar de andre gaar«.

Og saa forklarede han mig det, da vi blev alene.

»Dette er saa dygtigt lille Marise (som han kaldte mig) saa dygtigt, at i dette Øjeblik to eller tre gør dig det efter. Det er en Teknik saa blændende, at du kan blive Millionær ene og alene paa den. Men — der mangler noget. Jeg kan ikke give dig blot den svageste Vejledning. Maaske er det din Ungdom, din Uerfarenhed — du har intet oplevet, intet set, bare gaaet her og spillet og spillet — ja, Barn, spiller du ved Eks-

amen som du spillede idag, saa er Sejren dig vis — men der mangler noget. Du har skuffet mig. Eller maaske har jeg lagt en Byrde paa dine unge Skuldre, som de er for svage til at bære«.

Jeg var simpelthen ikke Menneske i de Uger, der fulgte paa. Gang paa Gang foreslog Bussières, at jeg skulde opgive det, jeg havde jo tyve Ting, jeg kunde spille i Stedet. Men jeg vilde ikke, jeg kunde ikke. Jeg *kunde* ikke slippe det, jeg maatte have Magt over det, jeg maatte sejre. Jeg levede som i en Hypnose. Jeg kunde vaagne midt om Natten af min stakkels forpinte Søvn og springe hen efter Violinen — nu var det der — bestandig den samme Skuffelse, bestandig den samme haabløse Afmagt.

Det var Dagen før Eksamen. Jeg havde efter Tur, som de andre, spillet mine Ting igennem. Bussières var snart ligesaa forpint som jeg, han saá jo, hvor jeg led og hvor jeg blev bleg og ussel. Han klappede mig paa Kinden og nikkede til mig før jeg gik: »Imorgen skal Slaget staa, min lille Helt«, sagde han, »sov nu tolv Timer og mød med klare Øjne og røde Kinder.«

Jeg svarede ikke, jeg vidste, at sagde jeg blot et eneste Ord brast jeg i Graad.

Jeg havde besluttet, at nu skulde det være forbi, jeg vilde ikke røre Violinen før jeg næste Dag — naar jeg kom saa langt i mine Betragtninger, blev jeg overfaldet af den vildeste Kvalme, den kolde Sved sprak ud af mine Haandflader og jeg kunde ikke holde mig i Ro et Øjeblik.

Jeg husker ikke, hvordan jeg tilbragte Dagen. Det var i Juni, varmt og trykkende. Jeg tror, jeg tog ud i Vincennes — Montmartres bois — og drev rundt dér; hvor jeg spiste til Middag véd jeg ikke, jeg husker blot, jeg kom hjem til mig selv ved Ni-Tiden, dødtræt og dødfortvivlet. Jeg havde opgivet alt Haab, jeg var helt tom indvendig.

Der var saa varmt i Stuen. Jeg satte mig ved det aabne Vindu og saá ud over den kendte Udsigt — som jeg for første Gang opdagede i al dens Begrænsning, det havde jeg aldrig skænket en Tanke før. Jeg sad og tænkte paa, at jeg akkurat ligesaa godt kunde have boet i et lyst og luftigt Kvarter som have muret mig inde i dette smalle Stræde mellem to Husrækker. Men saa

faldt mine Øjne paa et Vindu ligeoverfor — og jeg huskede hvor ofte jeg havde passiaret med min lille flittige Genbo, og hvor forsigtigt hun i Begyndelsen havde aabnet sit Vindu for at høre, naar jeg spillede — hun saá helt forskrækket og brødebetynget ud, da jeg en Dag gav mig i Snak med hende over Gaden og fortalte, at jeg havde opdaget hendes Lumskerier. Men siden blev vi Perlevenner. Hun syede for en Forretning og sad fra den tidlige Morgen ved sit Arbejde. Der blev for mig noget hjemligt og hyggeligt i at have hende der ligeoverfor, og jeg tænkte, at det vist var hende, der havde bundet mig til den smalle, triste Gade.

Der var Lys ovre hos hende, jeg sad i Mørke. Og pludselig forstod jeg, hvorfor hun Gang paa Gang kiggede over mod mit Vindu — hun savnede sin Aftenkoncert, jeg plejede altid at spille et Par Timer, før jeg gik i Seng.

Jeg rakte halvt i Tanker Haanden ud efter Violinen, der laa paa Bordet ved Siden af. Jeg var saa træt, jeg orkede knapt at holde mine Øjne aabne. Men jeg følte det som en Lindring et Øje-

blik at tænke paa en anden og ikke bestandig lade mine Tanker køre i Ring om mit eget forfængelige, syge Jeg.

Jeg havde saamæn aldrig beskæftiget mig med, om hun forstod en Tone af det jeg spillede. Nu fo'r det mig gennem Hovedet, hvad hun egentlig forbandt med Beethoven, Bach og Tschaikowsky. Jeg kom til at smile ved at mindes hendes andægtige Ansigt og glemte virkelig et Øjeblik al min Elendighed. Iaften vilde jeg spille noget hun kunde forstaa, noget der kunde sætte hendes lille sentimentale Sypigesjæl i Svingning. Det kom ganske af sig selv, jeg havde ikke i Aarevis spillet de gamle Melodier, men den ene trak den anden med sig. Alle Morgen- og Aftensangene spillede jeg, sad og smaanynnede til, ledte nu og da efter Ordene, som jeg havde glemt og, Betzy, hvis nogen den Dag i Dag synger eller spiller »Der staar et Slot i Vesterled«, saa maa jeg gaa ud af Stuen, blot Erindringen om det, der skete, kan faa mit Hjærte til at hamre.

Jeg sad og fantaserede over Melodien. Mine Tanker var saa uendelig langt borte fra det store

Paris. Maaske hjemme i Danmark ved de lyse Skove og de smaa fredelige Byer — jeg husker det ikke, saa gled mine Øjne tilfældig over mod hendes Stue — og da var det, det skete.

Jeg ser det, som var det igaar. Jeg behøver blot at lukke Øjnene for at genkalde Billedet i min Erindring. Bordet med det rødblomstrede Tæppe, Kommoden og Skabet og Lampen der belyste hendes Ansigt.

Hun var holdt op med at sy, Sytøjet laa i hendes Skød, Ansigtet var vendt imod mig. Et lillebitte graat Ansigt og et Par store skinnende Øjne, der ligesom *lyttende* stirrede ind i en hidtil uanet Verden.

Jeg vidste det i samme Nu. Buen rystede i min Haand, saa jeg maatte stemme Albuen mod Bordet, jeg anede ikke, hvad jeg spillede, men jeg blev ved, jeg blev ved indtil Billedet var uudsletteligt af min Hjærne — saa lukkede jeg Vinduet, trak Gardinet for og tændte Lampen. Jeg rystede som i Feber, havde jeg det ikke *nu*, saa var det Løgn altsammen, saa var jeg ikke den Violinfé, Bussières vilde gøre mig til, saa vilde jeg rejse min Vej hjem til mit ukendte Bjørne-

land og aldrig saa længe jeg levede, vilde jeg røre en Buestreng . . . .

Skrev jeg at hin Junidag, da Bifaldet drønede op imod mig og Bussières stormede ind over Scenen og rev mig ind til sig og kyssede min Mund og mine Hænder, mens Taarerne styrtede ham ned ad Kinderne — sagde jeg, det var den lykkeligste i mit Liv?

Det er usandt Betzy! Intet kan opveje, intet kan sammenlignes med det jeg oplevede hin Nat, da jeg i en lille Sypiges blege Ansigt havde læst det Ukendtes dragende Magt og min Kunsts berusende Herskerevne.

— — — — — — — — — — — — — — —

Ak ja! To Maaneder efter var jeg gift.

Jeg saá det godt paa Jer allesammen. I begreb ikke, hvordan jeg, der »havde haft Erik«, som Olga sagde paa sin ligefremme Maade, kunde lade mig nøje med Wladimir.

Det var vel det, at han kom i det rigtige Øjeblik. Jeg var lykkelig og træt efter meget Arbejde. Mit Sind var følsomt og modtageligt og Augustnætterne hede og farlige saa langt mod Syd —

Grandmama havde faaet mig sommeranbragt hos en Ungdomsveninde af hende, den ældste Baronesse de la Longuinères, en vidunderlig gammel Dame — helt *ancien régime*.

Hvad véd jeg Betzy! Han var smuk. Han var feteret. Havde haft hundrede Æventyr, han var saa berygtet, at et uskyldigt Pigebarn *maatte* blive beæret, naar han værdigedes at kaste Tørklædet til hende.

Det var først senere, jeg opdagede, hans Skønhed var i Genren de ulastelige Gentlemen, der pryder Skræddernes Vægge. Og da var det for sent. Jeg vilde ikke indrulleres i de Fraskiltes usikre Korps — desuden var der jo Natascha.

Skønt — for Resten, det var ikke det afgørende. Men jeg var bange for Fattigdommen, nu da jeg havde haft den paa Afstand nogle Aar.

Mit Ægteskab er vel heller ikke værre end saa mange andre.

Nu bagefter forstaar jeg jo, at I alle mente, der skulde blevet et Par af Erik og mig. Erik — du milde Gud om *det* var sket —

Hvor jeg snakker om mig selv og mit eget.

Maaske læser De det slet ikke, men mig gør det godt blot at skrive det — det er ligesom jeg skriver noget fra mig — —

Ak, om man kunde være *helt* ærlig. Helt ind til Bunden af sig selv — men det kan man ikke, eller *vil* ikke.

Erik var god mod mig, der ikke var forvænt med Godhed. Naturligvis løj jeg, naar jeg smuttede op til ham om Eftermiddagen — ikke fordi jeg fandt, der var noget upassende i, vi to var alene sammen — men i Peder Skramsgade 23 sagde man principmæssig aldrig Sandheden — i hvert Fald ikke paa tredje Sal.

Kom De nogensinde dér, eller var det først i St. Kongensgade? Kan De tænke Dem St. Kongensgade som en Aabenbaring? Nej, det kan kun den, der har levet 10 Aar af sit Liv paa Gammelholm.

Kan man ikke mærke paa Peder Skram og de andre Søhelte, at de er anlagt paa Fyld? Jeg synes, Luften er tung af Opmudring i det Kvarter. Og Husene — disse evige graa Stenkasser, de lugter af Svamp alle i Hob. Det smitter af paa

dem, der bor der. Far var ikke *saa* gnaven og ondartet paa Mariendal som i Byen.

Og Mor — stakkels lille Mor — jeg var ikke god imod hende. Men hun hidsede mine Nerver ved sin forfjamskede Uro — og saa det Rod, hvori vi levede. Mor vilde gøre alt selv, hun *vilde* spare — og hun kunde intet overkomme. Alting flød. Vi stoppede og lappede fra Morgen til Aften — og dog fandtes der ikke et Hus i Byen, hvor Tingene var saa forsømte som hos os.

Og saa det at skulle skjule og lyve. For Skolekammeraterne, for Familien, først og fremmest for Farmor, der altid foreholdt Mama, at det var hendes Udygtighed, som var Skyld i, at vi ikke kunde klare os med de 4000,. hun allernaadigst underholdt os med. Naar Farmor lukkede op for det dobbelte Skab i Soveværelset og fremviste ulastelige Stabler af Duge og Lagner, saa lignede Mama en Skolepige, der bliver tilrettevist af sin Lærer.

Hun blev jo heller aldrig voksen, min stakkels lille Mor. Hun ligesom hørte op med at leve, tror jeg, den Dag, hun satte Foden paa dansk Grund. Hun lærte aldrig vort Sprog, og hun forstod ikke

Menneskene, der var omkring hende. Hun frøs til i en evig Længsel efter »mon pays«.

Da de kaldte mig hjem til hendes Dødsleje, laa hun og fantaserede om Avignon — hun havde glemt de mellemliggende tredive Aar.

De saá aldrig Grandmama, vel? Hun var nu god den Gamle — men *hun* havde da ogsaa faaet Mor forkert i Halsen. Jeg glemmer ikke den første Sommer, vi var i Avignon — for Fars Vedkommende blev det ogsaa den sidste. Du milde Himmel, hvor de ramlede sammen! Men det gik dobbelt ud over Mor. Først rasede Far over, at hun havde slæbt ham med til den gamle modbydelige Pulverheks, som han alle Dage havde afskyet, og derpaa tog Grandmama fat. Hele Misèren stammede fra Mamas »faiblesse«.

— Dieu comme tu es faible ma fille — hun behandlede Mama, som om hun var fem Aar.

Mig kastede hun sin Kærlighed paa fra den Dag, hun opdagede, at jeg havde Evner for Musik. Det var hende, der paa Trods af Far tvang igennem, at jeg fik Holstein til Lærer — jeg har ofte tænkt, hvor hun maa have spinket og sparet

for at skaffe Penge til Undervisningen i alle de Aar. Størsteparten af hendes lille Formue røg jo ved Fars Fallit. Det er vist den eneste Gang, Mama har »udrettet« noget. I ét Træk rejste hun fra Kjøbenhavn til Avignon og hjem igen — og Pengene havde hun faaet. To Maaneder efter gik Far fra Gaarden. — — —

Nej Betzy — det er dog for galt. Klokken er halv fire! . . . De véd ikke, hvor Slottet ser dejligt ud i Morgenlyset.

Godnat —

Nu tager »glada enkan« Douche. Hendes Bad støder op til mit Soveværelse. Hver Nat ved denne Tid suser der en Orkan i Rørene.

Hun er for Resten sød, Enken. Hendes Optræden paa Djurgaarden har virkelig nærmet Brødrefolkene til hinanden igen.

15. Juli.

Kære Maizia!

Deres lange Brev har ikke været ude af mine Tanker et eneste Øjeblik i disse Dage. Jeg vil ikke dømme Dem uretfærdigt, jeg mindre end nogen har Ret til at *dømme* — kunde jeg blot forstaa Dem, men jeg *kan* ikke, det nytter ikke. Alt, hvad De skriver om Dem selv og Paris og Wladimir — jeg forstaar det ikke Maizia! Jeg troede, Kunsten var en Lykke for dens Udøvere — De fremstiller den som en Mare, en Rædsel, en Ulykke. Og hvorfor skulde De netop være *særlig* modtagelig for Demidchofs »Skrædderskønhed« — ja, det er *Deres* Ord — paa det Tidspunkt? Hvad er det, De vil *skrive* fra Dem? Hvorfor kan De ikke være *helt* ærlig, som De siger!

Jeg spørger ikke af Nysgærrighed, men fordi jeg saa inderlig gærne vilde kunne følge Dem, kære

Maizia, *forstaa* Dem. De er jo saa meget, meget klogere end jeg, De har set og oplevet saa meget. De maa jo nødvendigvis betragte Livet ud fra helt andre Synspunkter end jeg Landsbykone — og jeg skylder Dem saa usigelig meget. De har lært mig at se ind i mig selv. Og i disse Dage, hvor jeg Morgen og Aften gaar Posten i Møde helt ind til Falslev, for at faa Niels' Svar en Time tidligere, *hvis* det skulde være med — bestandig har De været i mine Tanker. Jeg synes, det var Dem, der førte min Haand, da jeg skrev til ham, jeg tjener Dem i mine Tanker hver Time paa Dagen.

Men Deres Brev har forvirret mig, og ængstet mig. Jeg tør ikke miste Troen paa Dem, Maizia — ikke nu. Sig mig Sandheden, men *forklar* mig den ogsaa, jeg finder ikke Rede i det alene. Og tag den Tvivl fra mig, at De har handlet ilde mod Erik. For hvis De har det, saa falder hele min skønne Bygning i Grus.

Jeg har været saa lykkelig og stolt over, at *De* vilde give *mig* Deres Fortrolighed. Og jeg kan slet ikke sige Dem, hvad det har været for mig i

denne forfærdelige Tid at have Dem at ty til med mine tunge og bitre Tanker. Jeg er fuldt overtydet om, at jeg ikke var kommen igennem alt dette uden Deres Hjælp. Tænk blot, hvor *Deres* Ærlighed har vist mig Vej. Men nu skjuler De Dem for mig, netop paa det eneste Punkt, hvor jeg kan tale en Smule med, nemlig Erik. Hvorfor gør De det? Og hvorfor — ja tilgiv — *hvorfor* har De lagt den Mands Liv øde? Thi det har De, Maizia, jeg véd det — og *De* véd ogsaa, at jeg har set det. Eller har De glemt de Dage paa Ravnholt for snart fire Aar siden?

Erik havde været dér det meste af Sommeren. Og saa kom De paa et kort Besøg — det var lige før De skulde op til Stockholm. Husker De, at De bestandig optraadte sammen med en — hvad han nu hed — han var ved den østrigske Legation. De ligesom udbasunede det for alle Vinde. Og vi, Maizia, vi der havde kendt Dem i gamle Dage, vi skammede os ved at se Dem sammen med den Dreng — han lignede en af de Jockeyer, der lader sig veje efter hvert Maaltid. Jeg glemmer ikke, da det degenererede Væsen, i

Overværelse af hele Selskabet, tilbød Dem at lade sig flaa, hvis De vilde bruge hans Rygskind til Handsker. Han var mig inderlig væmmelig, trods den Skønhed, man jo ikke kunde nægte ham.

Erik behandlede De som en Skovisk, slet og ret. Hvad der var i mig af Harme oprørtes daglig.

Jeg mindes en Morgen, I red ud en hel Flok, Emmely og Lizzie og Mogens og de andre. Jeg ser Dem saa tydeligt for mig med Haaret stukket op under Kasketten og en Ridekjole, der i Elegance førte Tanken hen paa Cirkus og Skoleryt-terske — end ikke de altfor store Diamanter i Ørene manglede.

De holdt med ham Østrigeren foran Trappen. Erik og jeg stod paa Platformen. Deres Hest var urolig, jeg tror, De drillede den. Pludselig gav De den et Slag over Halsen, saa den stejlede. Og nok et — og igen og igen. Skummet stod Dyret om Munden. Jeg siger Dem, Maizia, at havde den kastet Dem af og var De kommet til Skade, jeg vilde fundet det saa inderlig velfortjent. Saa slængte De Pisken fra Dem i en Bue op over Hovedet

— den ramte Eriks Ansigt — det skulde se ud som et Tilfælde, men jeg saá det Glimt i Deres Øjne, der ihvertfald beviste mig, at det skete med fuldt Overlæg. Et Sekund efter var De ude af Porten fulgt af Deres »Page« og hele Kavalkaden.

Denne Scene har prentet sig saa dybt i min Erindring, fordi det er eneste Gang, jeg har set Erik Alfeldt ude af Ligevægt. Da vi kom ind i Stuen, kastede han sig ned med Hovedet i mit Skød, og alt hvad jeg talte til ham, jeg kunde ikke hjælpe. Han hulkede som et Barn. Han knugede mine Hænder, saa jeg maatte bide Tænderne sammen for ikke at skrige — men ikke et Ord kom over hans Læber.

Og samme Aften til Ballet — — — De kompromitterede Dem som en Gal. De sagde Nej til alle og dansede kun med ham, Spradebassen med de hvide Silkestrømper, hvert Øjeblik fo'r De hen til Musiken og krævede Melodier, ingen kendte.

Tilsidst dansede De Cake-walk midt paa Gulvet med en Smule *for* højt løftede Skørter. Alice Münter hviskede: Hun ligner en Tøs! Og jeg tav til den Bemærkning. Jeg syntes, det var forfærdeligt,

og alligevel var der noget inde i mig, der sagde og blev ved at sige: Det er ikke Maizia — saadan er Maizia ikke, naar hun er sig selv. Erik sad ved et af Spillebordene, han vilde lade, som han ikke saá . . . . .

Men senere hen paa Aftenen — han var saa bleg, som et Menneske kan blive, og der var noget, jeg véd ikke, drukkent eller brustent i hans Blik. Han stod henne ved den aabne Dør, De vilde ud i Haven med »den sidste« som Alice kaldte ham. Idet De gik forbi, gjorde De en Haandbevægelse hen over Eriks Ansigt. Jeg saá Blodet fare ham til Hovedet, og straks var han bleg igen. — —

Maizia, jeg forstaar Dem ikke, og mindst af alt forstaar jeg, at De har kunnet bære over Deres Hjærte at sønderbryde det Menneske, De dog engang har elsket over alle, sagtens den *eneste,* De har elsket.

Nu jeg skriver dette — *fordi jeg ikke kan lade være* — er det, som om noget dybt, dybt inde i mig hviskede: Vær stille, tal ikke om det, som du ikke forstaar. Maizia kan kun være bleven som

hun er, hvis der engang er gjort hende blodig, brændende Uret — nu gør hun kun det, at hun hævner sig. Det er jo, som om hun rykkede og sled i en Lænke, men Lænken holdt og holder. Om hun en Dag faar slidt Kødet fra Knoglerne, Lænken holder dog . . . Saadan er hendes Natur — som det er min at dø Straadøden i Stilhed.

Maizia tilgiv, hvis jeg har rørt ved et Saar, der smerter mere, end De vil være ved.

Niels skriver ikke. For mig er alt forbi. Jeg venter kun paa, at der skal blive helt stille inde i mit Hjærte.

Betzy.

---

17. Juli.

Betzy — jeg gør nu noget, som jeg vilde have forsvoret. Jeg røber, hvad jeg havde lovet mig selv skulde være evigt begravet.

Jeg kunde, som Forsvar for, at jeg bryder mit Løfte, sige, at De har *tvunget* mig dertil. Det vilde være sandt til en vis Grad. Men jeg har sikkert ogsaa, uden at jeg rigtig kan gøre mig det klart, andre Motiver. Jeg føler det, som om denne Bekendelse overfor ialtfald ét Menneske maaske vil hjælpe mig af med den Selvplageriets Mare, der i disse Aar har redet mig under al min vilde Færd — der syntes Jer saa uforklarlig og uforsvarlig.

Den *Uret*, som blev gjort mig *den Gang*, den var det, der drev mig ud i det altsammen. Jeg syntes, den gav mig Ret til det. Jeg vilde vel ogsaa glemme — — —

Og naar jeg saa var midt i det, dukkede den

gamle Rædsel pludselig saa vanvittigt, saa forfærdende op i mig igen, og jeg spurgte mig selv: Har du Lov at dømme? Hvad véd vi Mennesker om hinanden? Hvad véd vi om os selv? Og hvis vi er saadan og saadan, hvem giver saa den ene Ret til at mene, han er bedre end den anden?

Kanterne i vort ydre Væsen kan vi tilslibe efter Samfundets Vedtægter. Men vore Længsler og Drifter omformer vi *aldrig*.

Dette er næppe meget klart. De forstaar vel knap, hvor jeg vil hen. Jeg véd det heller ikke selv. Jeg véd blot, at nu *maa* jeg tale.

Saa hør da. Jeg springer al Indledning over. Og naar De har læst, hvad jeg aldrig troede, jeg kunde røbe noget Menneske, saa riv Brevet i smaabitte Stumper — men bevar Mindet om det i Deres uskyldige Hjærte. — — —

. . . Det var i Paris, mens Wladimir var ved den russiske og Erik ved den danske Legation dér. Erik og jeg havde travlt med at indrette hans Hus. Vi havde fundet den dejligste gamle Lejlighed ovre ved Luxembourg med Udsigt over Haven. I den store Trefags Midterstue var alle Væggene beklædte med

Reoler, hvor Bøgerne efterhaanden blev stillet op i den sirligste alfabetiske Orden.

Vi havde den Formiddag aabnet den sidste Kasse. Erik stod paa Stigen, jeg ordnede Bøgerne i Bunker paa Bordet, og rakte op. Det var varmt, jeg var i Underskørt og bare Arme. Erik drillede mig med, det slet ikke var for Varmens Skyld jeg havde »smidt Klæderne«, men for at friste hans Dyd.

Hvor jeg husker den Dag, Betzy, hver lille Ting, selv den mest uvæsentlige staar prentet i min Hjærne.

Idet jeg bøjede mig over Kassen, saá jeg noget glimte paa Bunden. Jeg maatte omtrent staa paa Hovedet for at naa helt ned — og fik saa fat i den blanke Tingest. Den var ikke til at rokke. Det maatte være en Stok eller Paraply, som Bøgerne laa over. Det lille Guldhaandtag var overordentlig spinkelt, der var paa Knappen graveret et Navnetræk eller et Vaaben — der var ingen Tvivl om, at Genstanden, hvad den nu var, maatte have tilhørt en Dame.

Men en anden, en *fremmed* Kvindes Ting i Eriks Eje? Jeg forstod det slet ikke. Det var aldrig faldet

mig ind, at der kunde have været andre Kvinder i Eriks Liv end jeg — han havde jo holdt af mig fra jeg var en lille Pige. At han skulde have haft nogetsomhelst intimt — ja hvad skal jeg kalde det? — med andre at gøre, jeg kunde slet ikke tænke mig det. Han og jeg hørte sammen, vi to elskede hinanden, selv om *det* — Erotiken — var saa underordnet i vort Forhold.

Jeg huskede vor »Bryllupsnat«. Vi havde arrangeret det altsammen: Bordet med den fine Mad, som ingen af os rørte, og Blomsterne og Lysene i de gamle Kroner — jeg i hvid Kniplingskjole. Hvert Øjeblik sagde Erik: Hvor du er fin Maizia! Og saa talte vi om Kjoler og Kniplinger, om og om igen — og Klokken slog otte, og den slog ni. Erik var helt bleg. Jeg var saa nervøs, at jeg rystede. Jeg ser hans Haand, den slanke hvide, lidt kvindagtige Haand, der flyttede Glassene frem og tilbage og stillede dem i Rækker efter hinanden, og paa skraa — og igen i Rækker. Naar man er lige paa Nippet til at græde, kan man med ét slaa over i Latter, ikke sandt?

Jeg kom til at le — af Erik, af mig selv, af

hele den vanvittige Situation, og da Erik løftede Hovedet, og jeg saá hans forskrækkede og ulykkelige Øjne — da lo jeg endnu mere. Tilsidst lo han med. Vi lo endnu, da han to Timer senere rev og sled i mit arme Kjoleliv for at faa det hægtet. Men han blev helt forfærdet, da jeg sagde, at nu var jeg uhjælpelig compromitteret, for Melanie vilde straks kunne se, at den Hægtning havde hun aldrig lavet . . .

Jeg syntes, vort Forhold netop var dejligt derigennem, at det erotiske var saa underordnet. Jeg kunde endnu faa Frysninger i Nakken, naar jeg erindrede Wladimirs Øjne — hans Kærtegn var en Besudling, jeg véd ikke hvorfor, han var vist end ikke brutal eller raa.

Var det virkelig tænkeligt, at Erik . . .!

Omsider fik jeg Genstanden frem. Det var ingen Paraply. Guldknappen var Afslutning paa en ualmindelig lang og smækker Ridepisk.

En Ridepisk!

Erik red jo ikke. Hvor ofte har vi ikke drillet ham med hans Angst for Heste og Hunde. Hvad

skulde han med en Ridepisk? Desuden var det jo en *Dame*pisk.

Jeg saá paa Bogstaverne, der var graveret ind i Guldknappen. *A. L.* stod der.

Jeg blev saa underlig tilmode. Hvorfor havde Erik en fremmed Dames Ridepisk i sit Eje? Hvordan var den kommen ind mellem Bøgerne? Skulde den skjules, eller var den i Indpakningens Forvirring tilfældigt bleven anbragt dér?

A. L.

Jeg begyndte at lede i min Hjærne. Hvem kendte han? Soffy, Martha — med ét blev jeg kold over hele Kroppen — Marthas Mor hed jo Alice, Alice Løwen, husker De hende, Betzy?

Husker De naar hun om Formiddagen red ud over Langelinie med gamle Løwen efter sig som en Lakaj? Husker De hendes raa Latter og hendes Øjne, der var tunge af Morfin og Belladonna? Husker De Historien om Rideknægten, der blev jaget væk og hævnede sig ved at fortælle vidt og bredt, at han fra Grevindens Paaklædningsværelse havde overværet, hvorledes Løwen i sin elendige

Gammelmandsafmagt lod sig piske af sin perverse — og halvt sindssyge Gemalinde?

Historien var frisk i min Hjærne. Emmely havde besøgt mig i Paris det Foraar og fyldt mig med hjemlig Sladder. Og pludselig mindedes jeg, at hun havde nævnt Eriks Navn netop i den Sammenhæng og saa med ét var stoppet op og havde set paa mig med et Blik — —

som jeg ikke forstod, men som antydede noget, et eller andet — *hvad?*

Hvilken Forbindelse var der mellem et berygtet Fruentimmer som Grevinde Løwen og Erik, min fine, kære, kloge Erik?

Jeg stod stadig med Pisken i Haanden. Jeg vendte og drejede den, eftersaa den paa alle Leder og Kanter som om *den* kunde give mig Forklaring paa et Mysterium, der maaske kun eksisterede i min egen Indbildning.

Og jeg kunde ikke faa mig til at spørge.

For blot fem Minutter siden var der ikke den Ting i Verden jeg ikke vilde have sagt til Erik — nu var det som Ordene sad fast i min Hals, jeg

kunde ikke spørge ham, eller rettere, jeg *turde* ikke. Jeg var angst for noget, jeg vidste ikke selv hvad.

Jeg stod og svippede med Pisken. Blot jeg lod den falde ganske let mod min Haand, blev der en lille rød Stribe, som prikkede og sved.

Jeg saá paa Erik. Solen faldt ind over hans Ryg. Det slog mig hvad jeg aldrig havde tænkt over før, at hans Skikkelse var spinkel som en Kvindes.

Han var færdig med en Række og bad om flere Bøger. Jeg svarede ham ikke. Lyden af hans Stemme — hans rolige, smukke Stemme, som jeg ellers elskede — irriterede mig. Jeg blev greben af et Had mod denne Mand, til hvis harmoniske Sikkerhed jeg havde klynget mig og om hvem jeg nu pludselig anede, at han var en helt anden end den, han gav sig ud for — at han skjulte for mig Hemmeligheder i sit Væsen, som han delte med *andre*. Taarerne styrtede op i mine Øjne, og i en Trang til at faa Luft lod jeg Pisken, denne modbydelige Pisk, suse ned over en polstret Stol, der stod ved Siden af mig.

Nej, Betzy, nej der er intet at fortælle. De kan ikke forstaa det, ingen kan forstaa det. Kun *mit*

Øre hører Piskens Hvin gennem Luften, kun *mine* Øjne ser Eriks dødblege Ansigt, da han sprang ned af Stigen og søgte at vriste Pisken fra mig —

og det var jo kun *min* Sjæl, min usle, ligegyldige sentimentale Sjæl, der døde, da han, hidset af min Modstand, eller *besejret*, krybende som en Hund for mine Fødder, tryglede mig om at bruge Alice Løwens Pisk, som *hun* havde brugt den — mod ham selv.

. . . .

Det er saa længe siden, Betzy. Mange, mange Aar, og Tiden læger alle Saar, siger man. Jeg kan jo ogsaa tale om det saa roligt nu, det lever i min Hjærne blot som et Billede — men alligevel, den Dag gik der noget i Stykker i mig. I det Øjeblik vidste jeg, at nu kunde jeg aldrig, aldrig mere blive lykkelig, — — — og jeg blev det *ikke*. Hvergang jeg greb efter Lykken, blot fordi jeg maatte have *noget* at tro paa, noget at klynge mig til — hvergang saá jeg *hans* Ansigt fra hin Dag . . .

Jeg slog Hovedet imod Reolen, idet jeg styrtede

om paa Gulvet — min sidste Bevidsthed var Savlet fra hans Mund, der løb ned over mit Ansigt —

— — —

— — —

— — —

Da jeg kom til mig selv, laa jeg paa Sofaen i den anden Stue. Erik stod og badede min Tinding. Jeg kunde ikke se hans Ansigt.

Jeg bad om at være alene. Han gik uden et Ord.

Jeg véd ikke, hvorlænge jeg laa der. Og jeg husker kun, jeg brød min Hjærne med, hvordan jeg skulde faa min Paaklædning i Orden uden hans Hjælp, uden at hans Hænder rørte ved mig.

Dagen efter fik jeg et langt Brev med »Forklaring«. Jeg læste det ikke til Ende. Hvad Trøst kunde det give mig, at det eneste Menneske, jeg holdt af, var et pathologisk Fænomen . . . .

I et halvt Aar undgik vi hinanden saa fuldstændigt, som man kan det i en Storby. Men en Dag blev Længslen for stærk, jeg holdt det ikke ud længer. Mit Liv *var* ikke uden Erik.

Vi mødtes uden »Opgør«. Vi fortsatte, saa godt

vi kunde, vi vidste, det vilde aldrig blive som før, men vi nøjedes med Stumperne — om noget »Forhold« i dette Ords gængse Betydning blev der selvfølgelig aldrig Tale . . .

Kun ét endnu maa jeg fortælle, saa er jeg færdig.

Vi havde været bortrejst — i London tror jeg. Vi kom hjem en Dag tidligere end beregnet. Jeg glædede mig til at overraske Erik og anmeldte gennem en af de berømte *petits bleus* mit Besøg samme Eftermiddag.

Han var glad ved at se mig, men underlig nervøs syntes jeg. Den venstre Haand var svøbt ind i et Tørklæde — han havde skaaret sig.

Jeg spurgte, om det var slemt. Han lo — lidt forceret — og slog det hen.

Hans besynderlige Adfærd gjorde mig urolig. Jeg fik den Idé, at det var værre med Haanden, end han vilde sige. Jeg bad ham om at se Saaret, men han sagde, jeg var barnagtig, det *var* ingenting.

Men jeg blev ved mit, mere sikker i min Formodning, fordi han vægrede sig. Tilsidst sagde jeg:

Du kan ligesaa gærne give dig straks, Erik, jeg holder dog længst ud.

Han saá paa mig. Hans Ansigt blev med ét slapt og træt. Saa rakte han Haanden hen imod mig.

Jeg viklede Bandagen af. Tværs over Haanden laa to ophovnede røde Striber.

Ingen af os talte. Der var saa stille i Stuen.

Havde jeg i det Øjeblik kunnet sige de rigtige Ord, Betzy, saa var det maaske blevet helt anderledes imellem os. Men jeg kunde ikke. Min Mund var lukket som mit Hjærte.

Kort efter gik jeg. Erik blev staaende i Døren som sædvanlig. Da jeg vendte mig for at vinke Farvel til ham, saá jeg hans Øjne — jeg fortsatte min Vej ned ad Trapperne — -- —

— — —

— — —

Ja Betzy, saa er der ikke mere. Klokken er ogsaa mange, den slog tre for lidt siden. Det er daglyst, men graat og trist. Vi faar vist Regn.

Godnat min Ven.

Marie Louise.

---

19. Juli.

Maizia . . . . .

Det er mig selv, der har bedt om Deres Fortrolighed, og nu ønsker jeg næsten, De ikke havde skænket mig den.

Jeg har siddet med Hænderne for mine Øjne og ligesom *set* Deres Liv drage forbi, Deres stakkels Liv. Aah, kunde Medlidenhed her hjælpe . . . men hvor skal den ene Blinde kunne hjælpe den anden.

Det er nu otte Dage siden, jeg skrev til Niels, han har ikke svaret, og jeg venter ikke mere Svar. Det er altsaa saaledes, at nu er det ham, der ikke kan tilgive mig. Dog fortryder jeg ikke, jeg skrev.

I de første Dage gik jeg saa underlig højtidsfuldt omkring, jeg véd ikke selv, om jeg mest frygtede eller mest haabede. Saa kom Deres Brev og gjorde mig det umuligt at tænke paa andet . . . det er ikke helt sandt, for bagved tænker man altid paa sit eget.

Men De forstaar mig ikke, naar De regner mit Bedrag og min Fortielse for en ringe Ting. Alt her i Verden *er i Forhold* til den enkelte Natur. Min Natur var *hæderlig* — som jeg inderst inde tror, Niels var det — men jeg gjorde Vold paa min Natur, da jeg tav. Jeg forbrød mig mod mit nedarvede Retsind — som De Maizia efter mit Skøn forbrød Dem mod Erik Alfeldt.

Kære lille Maizia, De er som en Ild, der snart flammer helt op til Himlen og snart ligger og ulmer under et tæt Askelag. Men altid brænder De.

Misforstaa ikke, hvad jeg skrev om min Naturs Hæderlighed, det betyder ikke, jeg anser Deres for det modsatte. Men hvad der for Dem er Natur, er Vold for mig og omvendt. Vore Drifter er forskellige, vor Stolthedsfølelse gaar hver sin Vej. — —

Se Maizia, næstefter Niels og min Far forekom Erik Alfeldt mig at være det fornemste Menneske, jeg kendte, og jeg har ofte i mit Hjærte bebrejdet Dem, at De »svigtede ham« — saaledes syntes det mig, da Rygterne begyndte. Deres Fortrolighed har voldet, at han nu staar i min Tanke i en Gru som et af Eventyrets Uhyrer, der om Dagen er

skønne og ædle men om Natten med deres Negle graver Ligene ud af Jorden og fortærer dem.

Jeg fatter det jo ikke. Der er Ting, man selv maa gennemleve for at begribe.

Jeg undres jo ikke over, at hine Øjeblikke fyldte Dem med Rædsel, men jeg undrer mig over, at den Rædsel *bagefter lod sig omsætte til en usalig Jagt efter Fantomer.*

De elsker Erik, og De har aldrig elsket nogen anden. De kommer heller aldrig til at elske nogen anden.

— — — — — — — —

Det var kun rimeligt, at De straks skræmt flygtede ind i Dem selv, at alle Fornemmelser af Vrede, Væmmelse og Smerte strømmede igennem Dem. Men naar det Sjælens Uvejr var ovre, blev saa ikke tilbage det eneste afgørende: Erik Alfeldt elskede Dem — ikke som De elskede ham, *men som han kunde elske Dem.*

Kan en Kvinde da opnaa mere end at elskes af den Mand, hun attraar?

Derom troede jeg, at vi Kvinder i det dulgte Dyb af vore Tanker var fuldt enige: Hellere vil

vi behandles som Skøger, som »Hundyr« (Deres Ord), naar vi besidder den, vi elsker, end vi vil nøjes med en efter vor Stand afpasset Elskov, naar Skøgerne faar Resten.

Véd De, om De ikke har gjort Erik Alfeldt mindst ligesaa uoprettelig stor Fortræd, som han Dem? Véd De det?

Jeg skulde ikke tale saadan, *hvis* De, Maizia, paa Deres Maade havde kunnet skaffe Dem Lykken. Men den rent animalske Sanserus, De af og til kaster Dem ind i, er den for Deres kultiverede Natur mere rimelig, mere forklarlig, mere forsvarlig end Eriks syge Sanseliv? Er det? Hvorfor skulde han være *mere* Herre over sit Legemes Drifter end De over Deres?

Der er næppe Logik i, hvad jeg siger, men De maa nu høre det alligevel.

For Dem er der kun *en* Mand: Erik Alfeldt. De kan fly ham. De kan stille saamange Mænd og Elskovseventyr De vil mellem Dem og ham, han *er* for Dem den eneste. .De kommer aldrig over ham, aldrig forbi ham. De og han er uløseligt knyttede til hinanden.

Men er det Deres Natur, at hint Øjebliks Forfærdelse og Fortvivlelse ikke lader sig nedkæmpe, ja, da driver De videre som en anden Planke paa Havet, til De knuses mod en Tilfældighed.

Maizia . . . vi vil det gode, men vi gør det onde.

Alletider og alle.

— — Jeg har ladet Oldemors Stue sætte i Stand, jeg er deroppe, naar jeg ikke spiser eller er i Parken. Gamle Tiders Fred kommer over mig. Forgængelighedstanken gør mig godt. Dette: *om en Stund er alt forbi,* er usigelig trøstende for den, der er barnløs og ene.

Det er en moralsk Krise, jeg gennemgaar, jeg *vil* forstaa Niels, og jeg synes, det begynder at lykkes. Nu kunde han trygt komme. Som hans gode Ven vilde jeg være den, der fredede om hans syge Hjærtes Minde. Jeg kunde tie med ham, naar Tid var, og tale, naar han ønskede det.

Jeg ser det hele saa klart nu — saa afklaret. Alle Bladene er faldne af mit store Lykketræ, og det er nøgent, og det er ramt af Lynet. Men Rødderne ligger i Jorden, og de er sunde . . .

Her er saa stille. Den eneste Lyd, der naa'r mig, er Karpernes Snappen og Græshoppernes Gniden. Det er Middagsstunden, alle sover.

Der var en Gang, Maizia, hvor hun var bedrøvet, og jeg maatte trøste hende. Hun vilde have et Navn til Skovriderboligen, og efter Samraad med Manden blev det til »Lykken«. Hun tog selv til Byen til et Jærnstøberi efter Bogstaverne, og Smeden satte dem op over Indgangen. Manden skulde overraskes dermed . . . Aldrig har jeg set noget saa barneforpint som hendes lille Ansigt den Eftermiddag. Og for en ringe Ting. Hun troede Lykke stavedes med ø, og skønt Jærnstøberen var af en anden Mening, holdt hun ved sin, til Manden lærte hende, hvorledes Ordet stavedes. Hun var saa fortvivlet af Skam, at jeg paa Stand og Studs maatte frem med Historien om Merete Harhoff, der altid staver Skab med v.

En saadan Bagatel kunde forknytte hende dagevis — noget naturligvis, fordi Skovrideren, der ellers virkelig var et ganske indtagende Menneske, blev ved at stikle til hendes Uvidenhed.

Og nu sidder hun i en Skovriderbolig ovre i Nærheden af Viborg, vistnok halvt som Fange i sit eget Hjem. Det har været Mangel paa Mod, der fik hende til at svigte Niels i det afgørende Øjeblik. — Eller Frygt for at miste de smaa Børn, hun kun benyttede som Legetøj. Hvorfra jeg véd alt dette? Jo, gamle Grüner har paa min Opfordring fortalt mig det.

Han sad med mine Hænder i sine, som om han vilde føle, hvorvidt Pulsslaget nu ogsaa var roligt. Det var herude paa Broen iaften.

Hør, Maizia, hør, hvad den gamle Mand sagde om hende: Saadan en lille skrøbelig Ting burde jo hverken giftes eller sætte Børn i Verden eller volde Ulykker, hun skulde ikke blive gammel som vi andre, men have Lov til at føjte omkring, til hun èn skønne Dag som den lille Havfrue løstes op i det bare Skum.

Jeg indser det nu, hun har ikke noget at bebrejde sig. Hun fløj i Lyset som et Møl, og hendes smaa Vinger er sikkert saa forbrændte, at hun aldrig mer kommer ud at flyve. Maizia, stod det

til mig — og gik ikke Vejen over hendes Mand — saa skrev jeg et Brev og bad hende besøge mig.

. . . . .

. . . . .

Kunde jeg læse Niels' Tanker . . . .

Betzy.

Knager det i Skuldrene Betzy? Bryder de snart frem, de smaa hvide Vinger, der skal hæve Dem op i Forstaaelsens rene Æther?

Hvor De lyver min stakkels Ven.

Skal jeg være forfærdelig hjærteløs? . . . Alt det, De gør nu, Betzy, gør De for at tage Dem ud for Niels. For at han skal kysse Deres Hænder i ydmyg Beundring. De kan ikke faa hans Hjærte, saa nøjes De med respektfuld Anerkendelse af Deres Ædelmod.

Betzy, Betzy, da De skrev til Niels, da De aabenbarede ham Deres Hemmelighed, da hovmodede De Dem over ham: »Se, saa ærlig er jeg«, sagde De.

Og De gjorde mere endnu. De smældede ham den bitre Haan i Ansigtet, at hele Deres Ægteskab var en eneste stor Løgn. De sønderrev hvert lille Minde, De plukkede og ribbede Fortiden saa grun-

digt, De kunde, og De glædes ved den Tanke, at han nu er fattigere end Stodderen paa Vejen.

Og véd De, hvorfor De gjorde det?

For at *leve* i hans Bevidsthed — selvom det kun er i hans Had.

Vi slipper dem ikke, Betzy. Vi taaler ikke, at de kan være os foruden. Vi vil bevare *Tag'et* — paa den ene eller anden Maade, og vi skyer intet Middel.

Men ogsaa *jeg* har løjet.

Der kom en Dag, da jeg blev skinsyg paa Erik. Skinsyg paa de Kvinder, der var Nydelsen i hans Liv.

Jeg tænkte ikke paa andet. Jeg blev mistænksom og gemen. Jeg undersøgte hans Lommer for at finde Breve, og da jeg intet fandt, begyndte jeg at spørge. Alt vilde jeg vide. Til den mindste Enkelthed. Min Ro gjorde ham tryg — han udleverede sig til mig saa helt, som det var muligt.

Han vidste ikke, at hvert Ord han sagde, aad sig ind i mit syge Sind.

Saa besluttede jeg at gaa i de andres Sted.

Betzy, dæk Deres ærbare Aasyn. Jeg købte en

gul Ridepisk. Og jeg lærte mig at drikke Champagne, før jeg gik til ham — — —.

Indtil jeg en Dag sank sammen i uhjælpelig Lede.

De taler om min vilde Jagt — og De har Ret, Betzy. Men der er noget inde i mig, der gør mig fredløs.

Jeg véd ikke, hvad det er. Det sidder et Sted i mit Bryst og gør ondt. Det slider og suger Blodet fra mit Hjærte.

Det er Længsel — efter Godhed. Nej, det er ikke det — Erik er god og forstaaende — det er ikke det.

Tror De, Betzy, tror De, det er muligt at to Mennesker kan tilhøre hinanden *helt* — eller bliver der altid, altid en Brøkdel af et Sekund, hvor hver kun tænker paa sig selv?

Maizia.

21. Juli.

Han kommer . . .

Han kommer . . .

Jeg kunde skrive Ordene under hinanden i det uendelige . . . Det vilde ligne et langt Digt. Men det er ogsaa et Digt. For han kommer jo, Maizia, han kommer tilbage, og bliver, altid . . . altid.

Hele Tiden har han vidst det . . .

Han skriver, at jeg røbede ham Sammenhængen allerede paa vor officielle Bryllupsaften, *og det blev ham en Opgave* at gemme sin Viden, saa den aldrig kom til at saare mig. Han skriver, at det har pint ham, for alle Mænd har det samme Renhedsideal, selvom de i Ungkarleaarene forfægter alt andet, men han indsaa, det vilde være lavt, om han ikke nedkæmpede den Følelse.

Saalidt som han har spurgt eller vil spørge, vil

jeg nu spørge ham. Det Aar, der ligger imellem os, skydes simpelthen ud. Vi har været gift et Aar mindre. Vi fejrer vort Sølvbryllup et Aar senere.

Det er saa morsomt, at Grüner foreslog den nye Opbindingsmaskine, jeg er vis paa, Niels vil ud med store Støvler fra den første Morgen.

Hvis jeg kunde stryge det Aar helt ud, jeg mener, hvis jeg var Herre over at kunne glemme, nej, mere end det — *hvis jeg kunde gøre det skete usket*, jeg vilde dog ikke undvære det Aar i al sin Pine, al sin ensomme Liden. Det har lært mig at søge indefter, at prøve at forstaa, at bære over.

Det er to nye Mennesker, der nu mødes, *i fuld Tillid*. Jeg betragter ikke mere Niels' Adfærd som Svig. For, som gamle Grüner siger (han er mig næsten som en Fader i denne Tid): — Man kan ikke forlange, at et Menneske, der har fyrretyve Graders Feber i Blodet, skal være saa ansvarlig for sin Mund og sin Færd som den, der har de reglementerede syvogtredive.

Det med Niels var et Feberattaque, andet ikke, og det var kun sørgelig dumt, at vi begge tog det saa alvorligt.

Nu er det, Maizia, skal vi rejse eller blive? Skal vi gøre den Niltur, vi aldrig fik Tid til — Visse Vasse, Niltur i August. Nej men til Nordkap, med en af de Baade, der gaar ind og ud i alle Fjorde. Eller blive her . . . Jo, vi maa vist blive her, for Høstens Skyld — og for vor egen. Her hører vi til.

Niels kommer paa Fredag. — Jeg er utaalmodig, jeg ser paa Uret og kan ikke faa Tiden rask nok fra Haanden. Dog ønsker jeg saa smaat, jeg havde seks Maaneder, ikke seks Dage, at glæde mig i.

Jeg faar travlt, Maizia, her maa jo være rent til paa Fredag, og jeg har en Fornemmelse af, at Sophienborg er et eneste Spindelvæv.

En Ting bryder jeg min Hjærne med. Vil det ikke blive svært for ham at komme tilbage overfor det, man med et stort Ord kalder »Verden«? Vil det ikke for Niels faa et Skær af at være taget til Naade igen? Han er sky, og han maa ikke saares.

Følger jeg min Lyst, da lader jeg alle Drivhuse

plyndre. Jeg kunde, var det ikke for Latterlighedens Skyld, lade Træerne i Haven hænge fuld af røde og blaa Lysballon'er.

Men jeg maa jo tænke paa Niels. Og jeg véd end ikke, om jeg tør hente ham eller jeg skal lade ham komme alene og kun staa paa Broen og tage imod.

Og saa er der det, vi maa jo se Mennesker. Det kan ikke ske for snart. Men der kan saa let falde et Ord, Folk er jo tankeløse, og Niels *skal* have det godt.

Man bliver Egoist af Sorg, og man bliver det af Glæde — for man er det altid, man er kun det.

Kunde jeg raade Dem, og vilde De lyde mit Raad . . . Ja, jeg vilde helst have en Snor om Armen paa Dem og en om Armen paa Erik Alfeldt, og saa vilde jeg trække i Snorene, til De begge stod her paa Sophienborg. Saa vilde jeg hurtigst have Dem skilt fra Wladimir og her i Kirken have Dem lovformelig viet til Erik — jeg skulde klæde alle Godsets Smaabørn i hvidt, saa

De fik et Slæb af Brudepiger herfra og ned til Stationen.

Maizia, hvorledes skal jeg faa Bugt med de Dage? . . .

Betzy.

Vent ikke Brev foreløbig. Naar Niels kommer, kan jeg kun ham.

---

22. Juli.

Os elskelige Betzy!

Jeg er gal.

Sperantrende.

Pibende, fløjtende, flintrende, piskende, gnistrende, skummende, fygende gal.

Husk det nu. Slaa det op over Deres Servante, at De ser det hver Morgen.

Maizia Linder
gift Demidchof
født 1873
død???

Savnet af Mand og seks Dusin Elskere, blev i sin høje Alderdom, Dags Dato, Torsdagen den 22. Juli Kl. 5 slet slagen med Vanvid.

— — —

Jeg ligger i min Seng og skriver, Betzy — derfor Blyanten. Hvor saadan et Hotelværelse er mod-

bydeligt. Om Huset stod i Flammer, satte jeg ikke min bare Fod paa Tæppet.

Men der er noget beroligende ved Hotel. Man er saa dejligt alene, netop fordi man aner de mange Mennesker udenfor.

Her laa jeg i min Pragt og Vælde, smykket af Melanies kunstfærdige Hænder med Baand og Sløjfer og Mellemværk, da han telefonerede.

Jeg kendte en lille blond Person i Paris. Hun skiftede *dessous* tre Gange om Dagen — parcequ'on ne sait jamais ce qui peut arriver, ma chère.

Men han vidste ikke, hvor fristende jeg var. Ved Gud, jeg sagde det ikke. Oh — jeg var beskeden og retirée!

Betzy, hvad kalder man det, naar en Dame — en Dame saadan af det højere og bedre Selskab — smiler en fremmed Mandsperson lige op i hans Næse?

Ja, jeg spør bare.

Kan man undskylde en saa usømmelig Adfærd?

Eller rettere, kan man *forklare* den?

Dags Dato Kl. 5 Eftm. hilste jeg paa Baron og Godsegare Birger von Gripenberg i Grand Hotels

Hall — uden at kende ham, uden nogensinde at have vekslet et Ord med Manden.

Og det var ikke et Anfald af momentan Hjærneforvirring — ikke Spor — et Par Timer senere gjorde jeg det, som værre var . . .

Jeg har set ham to Gange før — jeg husker det meget nøje.

1ste Gang:

Hasselbacken — Middag — velnærede Herrer — granvoksne Ikke-Møer med Hallbergs Juvelbutik i Ørene — Os af Mad og Mennesker — og midt i det hele:

en høj, slank Person med blond Haar og mørke Øjne.

Han søgte efter Plads. Hans Blik gled hen mod vort Bord, standsede, mødte mine skønne Glugger — og blændedes saa stærkt af deres Straaleglans at — han glemte at tage Øjnene til sig. At jeg observerede dette Faktum maa altsaa bero paa, at jeg gjorde mig skyldig i samme Forsømmelse.

Har De aldrig Betzy, i et Teater, i en Koncertsal, paa en Restauration, mødt et Par fremmede Øjne, som — ja, hvordan skal jeg forklare det —

De *kendte* de Øjne, skønt De saá dem for første Gang, De holdt af dem, De blev angst for, at De aldrig skulde se dem mere . . .

Har De aldrig oplevet det?

Det hændte mig i Berlin engang — hos Hiller.

Der sad en Dame alene. Hun var vel Halvdame, siden hun turde være alene paa Restaurant. Hun var ikke særlig smuk. Jeg tror heller ikke, hun saá god ud, der var intet mærkeligt eller interessant ved hende — men jeg blev rent hypnotiseret af hendes Øjne. De var tomme, der var slet ingen Ting i dem, de *levede* ikke. — Jeg var distræt under Middagen, jeg sad hele Tiden og tænkte: Hvis du nu gik hen og kyssede hende paa Øjnene, vilde de saa blive glade eller vilde de græde eller bare stirre videre — — —

Hans Øjne bad, Betzy.

Jeg digtede, at de bad om Lykken.

Anden Gang saá jeg ham paa Gaden med Hugo Ehrensvärd. Jeg spurgte senere, hvem det var: Birger von Gripenberg, Fallent og Godsejer.

Han stod i Hall'en, da jeg kom. Midt i Solskinnet stod han. Han var smuk.

Og jeg smilede, da jeg gik forbi. Bare lidt, et lille bitte, bitte Smil — jeg *véd* han saá det, skønt jeg holdt Øjnene i Trappen.

Og saa?

Saa telefonerede han Kl. 7 og spurgte efter Wladimir, uden at ville opgive Navn — og ti Minutter senere for at bede om Undskyldning. Han kendte ikke min Mand, han havde ringet uden at vide, hvad han gjorde, endnu mindre, hvad han vilde — jeg var saa smuk — jeg maatte ikke være vred — om jeg kunde tilgive hans Flabethed — han *var* ikke saadan . . .

Hans Stemme var dyb og mørk. Jeg lyttede næsten mere efter Klangen end efter det, han sagde — jeg vidste, det var ham, hele Tiden vidste jeg det. Naar jeg nu og da fik indført et Ord, maatte jeg gentage det flere Gange, han forstod ikke mit Danske.

Om jeg vilde tilgive? — — —

Tænkte jeg, før jeg svarede, Betzy? Havde jeg hele Tiden vidst, at det var det, jeg vilde? Jeg véd det ikke i dette Øjeblik, men Navnet, hans Navn fór mig ud af Munden.

Om jeg kendte ham?

Ja.

Om jeg vidste, hvem han var?

Jo.

Om jeg nu vilde udlevere ham og gøre ham latterlig for alle hans Venner?

Nej.

Men . . .?

Jeg vilde drikke The med ham nede i Hall'en Kl. 3 imorgen og derefter afsige min inappellable Dom om hans Opførsel. Jeg talte meget langsomt og tydeligt. Der blev en Pause.

Saa sagde han, og jeg hørte hans Stemme skælve: Faar jeg virkelig Lov til at komme — at se Dem? at se Grevinden imorgen Kl. 3?

Til The, ja.

I Hall'en?

Ja.

Og De vil ikke fortryde Deres Løfte?

Nej.

Tak . . . Jeg er . . . Tak . . . Jeg maa . . . Nej, nu siger jeg Godnat, for nu bliver jeg saa forfærdelig dum. Godnat Grevinde Demidchof.

Godnat Baron Gripenberg — — —

— — —

Dette er altsaa mere end letsindigt.

— — —

Godnat dyrebare Veninde! Godt at vi har flere Verdenshave mellem os i dette Øjeblik.

M.

24. Juli.

Kære Maizia!

Jeg har jo ikke andet at tage mig til, derfor skriver jeg igen.

Det gør mig saa inderligt ondt for Dem. De gaar dèr rundt i Verden og leder efter Dem selv — det, De tror, er Lykken, det er Dem selv, Deres eget inderste gode Jeg, det, De for længe, længe siden i en usalig Stund kastede fra Dem.

Var det umuligt, jeg kunde hjælpe Dem? Ikke jeg alene, men vi, Niels og jeg.

Jeg tænker mig, at naar Niels nu kommer, og vi er over de første Dage, at De da resolut brød ud af alt det letsindige Pjankeri (vær ikke vred, det fløj mig i Pennen) som De saa ubegribeligt roder Dem ind i, og tog ned til Sophienborg. Vi skulde bære Dem paa Hænder. Da skulde De se engang, hvad *et Hjem* vil sige, og forstaa, hvad

det vil sige at dele Sorger og Glæder. Forhen delte Niels og jeg kun Glæderne, nu er vi halvt om Sorgerne ogsaa.

Jeg vil da prøve at kalde paa den Maizia fra længe siden, og ikke slippe hende fra mig igen, før hendes Livssyn er blevet lyst og roligt.

Lille kære Maizia, De er saa bange for Tiden, der gaar. Vær dog ikke det. Hvad har Alderen at sige, naar den ikke kan gøre En noget ondt? Man skal blot sørge for ikke at blive ene. Man skal lukke sig inde med den Lykke, det er at elske og blive elsket, man skal *bygge sit Hjem.*

Se nu mig, De véd da, hvor jeg har sørget, og hvor bittert mine Tanker flakkede. For mig var Hjemmet en Ruin, en øde Tomt. Men nu begynder jeg at bygge forfra. Jeg er ikke bange for selv at slæbe Stenene sammen, selv at grave Grunden ud. Intet Arbejde er mig for tungt, naar det gælder *Hjemmet* — Hjemmet for Niels og mig.

Jo mere jeg tænker paa, hvad der er sket, jo klarere ser jeg, at det Hele var sletingenting. Men vi, Niels og jeg, vi blæste det op til Alverden. Enhver anden Mand havde jo blot brutalt indladt

sig i Forhold med den lille Kone og ikke af lutter Finhed drevet sig op til at tro, det havde det Bitterste med Kærlighed eller Ægteskab at gøre. —

Men Niels er ikke som andre Mænd. Det voksede ham over Hovedet, at det lille Væsen kunde fortrylle hans Sanser, saa han endog svigtede mig. Hun har villet høre de store Ord, han har sagt dem, det gjorde Sagen romantisk. Han besmykkede kort sagt den Affære, der intet var, til at blive Alverden.

Hvor jeg forstaar ham nu! Jeg skulde have sagt: Kæreste Niels, dette er jo Vanvid, du har forset dig paa hende, som et Barn kan forse sig paa en Dukke. Du skal faa hende, hvis du om to Maaneder er af samme Sind, men nu rejser du bort med mig . . . Saa var hele Misèren undgaaet.

Nu er jeg klog af Skade, og det gentager sig aldrig. Desuden vil Niels *nu* indse — han har alt indset det — at han og jeg hører ubrydeligt sammen, og at han kun finder Lykken et eneste Sted, hos mig.

Mit Haar er blevet graat i dette Aar, graat baade i Panden og ved Tindingerne, og jeg har

faaet Rynker af at græde. Men jeg gør ikke noget for at se dejlig ud. Niels tager mig, som jeg er. De graa Haar og Rynkerne gør mig kun mere dyrebar for ham.

Kan De ikke nok forstaa, at Deres sidste rentud forfløjne Brev, gjorde mig ondt. Tro ikke, jeg dømmer Dem. Jeg synes blot, De er altfor, altfor fin og god til sligt. Og tænk, hvad De udsætter Dem for! Ganske vist skal man ikke bryde sig om andre Menneskers Dom, men for en Dame, Maizia, og i *Deres* Stilling . . . Hvad véd De om den fremmede Mand? Sæt han kompromitterer Dem, udleverer Dem!

Kom ned til os. Her er De skærmet mod onde Tunger.

Imorgen kommer han . . .

Alt er rede, og alt er smukt.

Nu glemmer jeg rent, at jeg burde være vred, og at jeg vilde skænde. Deres lille forrige Brev var jo formelig grusomt. Vidste jeg ikke bedre, kunde jeg tro, De beflittede Dem paa at være ond. Men nu kender jeg Dem, og véd, at saadan

taler Grevinde Demidchof, naar hun er i sit sorte Lune.

Og da jeg holder uendelig meget af den Dame, bærer jeg gærne over med hendes smaa Skavanker i forskellig Retning.

Jeg véd ikke, om det gaar an at hejse Flag imorgen.

Maizia — — — jeg venter ham som en Brud, der venter sin Brudgom. Saadan venter jeg ham.

Kom ned til os, kom snart.

Imorgen . . . imorgen . . .

Betzy.

Betzy — jeg vilde saa gærne forsøge paa at samle mine Tanker. Alting gaar i ét inde i mit Hoved.

Klokken er vist bleven tre nu. Det er allerede lyst. Men jeg har trukket Gardinerne for og tændt Lyset i Loftet — saa distraheres jeg ikke af Livet, der begynder at vaagne paa Kajen.

Hvad er dette? Hvad er det, der sker med mig?

Hvad skrev jeg til Dem igaar, hvor meget har jeg fortalt Dem? Der er jo en Evighed mellem igaar og idag. Der er jo sket saa meget — og saa lidt, altfor lidt synes jeg.

Jeg fortalte Dem, at jeg i et Anfald af, Gud véd hvad, inviterede den fremmede Mand til The, gjorde jeg ikke?

Det var en Spøg, en letsindig, bunduforsigtig

Spøg, om De vil. Det var dog næppe derfor, jeg var saa nervøs hele Formiddagen. Snart vilde jeg sende Afbud, og snart syntes jeg ikke, Tiden gik hurtigt nok. Det endte da ogsaa med, at jeg kom et helt Kvarter for tidligt og sad til Spot og Spe for hele Klubben, der tager deres Coctail her paa Grand.

Tilsidst kom han og var om muligt endnu mere forvirret end jeg. Hans Hænder rystede, saa han maatte sætte Koppen fra sig, og *jeg* spildte The ud over Dugen.

Men det gik over. Hvis De spurgte mig, hvad vi drøftede, vilde jeg ikke kunne nævne Dem én Ting. Vi tilhører jo nogenlunde samme Kreds, har enkelte fælles Bekendte — vi snakkede løs — i Begyndelsen for at komme over Forlegenheden, senere fordi det morede os. Er der ikke noget, der hedder »at hygge sig sammen«, eller er det Svensk — jeg bruger sommetider svenske Vendinger — vi lo og snakkede og havde det utrolig rart.

Jeg véd ikke, hvem af os der sagde det, men det faldt af sig selv, at vi vilde spise til Middag sam-

men. Vi drøftede kun et Øjeblik hvilket Sted der kunde tænkes at være mindst kompromitterende. Og vi blev enige om, at paa denne Aarstid var der ikke et Menneske paa »Kronprinsen«. Nu i Sommertiden søger alle ud til Hasselbacken. Kronprinsen er et lille fint Hotel, der ligger paa Drottninggatan — vi var end ikke sikre paa, vi overhovedet *kunde* faa noget at spise der nu.

Men det kunde vi da. Vi mente at vække mindst Opsigt, naar vi ikke klædte os om. Han tog i Forvejen for at bestille Middag, jeg skulde følge i Vogn en halv Time senere. Jeg havde kendt Mennesket i en Time eller maaske to, og jeg havde en Hemmelighed med ham nu. Den Tanke faldt mig ind, mens jeg bandt mit Slør foran Spejlet, men jeg skød den atter fra mig.

Jeg stod og saá paa mig selv. Jeg syntes, jeg lignede en Skolepige, der skal paa gale Veje. Og stik imod Aftalen rev jeg pludselig min mørke Fløjlskjole af og sprang i en rosa tussor Dragt, der er henrivende smuk, men ret opsigtvækkende — ikke mindst Hatten, et Havebed af Roser fra det mørkeste røde til det lyseste lilla.

Jeg kom langt over Tiden, fordi jeg vilde have Blomster til Bordet, og alle Forretninger havde lukket. Tilsidst fandt jeg en lille Bod, som endnu var aaben, og som jeg plyndrede for hele dens Indhold. Der var Asters og Georginer og Chrysantemum og Violer og smaa halvvisne blegsottige Roser — jeg løb med det altsammen og lo af Mamsellen, som forfærdet raabte efter mig, at Vandet fra Blomsterne drev ned ad min Kjole.

Min Munterhed fik et lille Knæk, da Hofmesteren tiltalte mig paa Fransk og jeg genkendte vor tidligere maître d'hôtel; jeg havde glemt, hvad jeg meget vel vidste, at han havde faaet Ansættelse her paa Hotellet. Men min Forstemthed svandt saa hurtigt, som den var kommen — jeg syntes egentlig, det var ganske hyggeligt at se François pusle omkring mig som i gamle Dage.

Middagen —

Gripenberg havde sammensat en *diner* saa lang som Leporellos Liste. Jeg véd ikke, om han troede, jeg skulde besejres ad den Vej. Den ene Margeaux og Chambertain troppede op efter den anden, indtil jeg fortvivlet sagde, at jeg *kunde* ikke blande

Vin, han maatte nøjes med at give mig et enkelt Glas Champagne.

Nej, hvor jeg lo, da François med et Skuldertræk, der burde have faaet hele Etablissementet til at synke i Jorden af Skam, beklagede, at han ikke kunde servere Madame — som han diskret kaldte mig — min sædvanlige Champagne, det tog mig adskillig Tid at faa ham til at indse, at jeg kunde nedsvælge en almindelig Pommery.

Ja, vi snakkede altsaa, løst og fast, vi havde straks fundet Tonen, og min Nervøsitet for, at han skulde »misforstaa« Situationen, svandt under Middagen helt bort. Det, jeg havde gjort, var jo saa letsindigt, at det næsten berettigede til Angreb, det kunde jeg sige mig selv. Og alligevel var det, som Blodet standsede i mit Hjærte, hvergang den Tanke fór mig gennem Hovedet.

Men som sagt jeg faldt til Ro, mens vi spiste og talte og lo af de ligegyldigste Ting. Det var, som om den Harmoni, der er i hans Person, gled over paa *mig* og for nogle Timer dæmpede min Uro.

Det er nemlig hans Væsens Kendemærke. Han

er næsten afklaret harmonisk. Endnu mere, ja paa en helt anden, jeg kunde næsten sige medfødt, Maade end Erik. Og der er intet, der gør saa stærkt Indtryk paa mig, sagtens fordi jeg selv saa ganske mangler det.

Hænderne tager saa fast og roligt om alt. Blot i den Maade, han behandler Kniv og Gaffel, er noget selvfølgeligt. Der er en behagelig Sikkerhed over hele Skikkelsen.

Hans Skønhed siger mig ikke saa meget.

Haaret er smukt af en usædvanlig askeblond Farve — engang han bøjede sig hen under det elektriske Lys, blev det helt gyldent. Det er Øjnene, der bestemmer hans Ansigt. De er kloge og ret kølige — men bagved er der noget, jeg ikke kan faa fat paa. De skifter bestandig.

Naar han ler, bliver de smaa og pudsige som et lattermildt Barns — og en Gang iaften saá jeg dem, skælvende og bange, som hos et anskudt Dyr.

Det var, da jeg vilde sige Farvel.

Han var helt anderledes, end jeg havde tænkt mig.

Stockholm er en lille By, og i vor Kreds véd vi alt om hinanden. I de lange Vinterdage, hvor vi kører Karrussel hos hinanden, er der ikke den Sladder og Skandale, som ikke spiddes og endevendes.

Første Gang, jeg hørte Birger Gripenbergs Navn, var forrige Vinter, i Forbindelse med Grevinde Harrington. Hun er som trukket ud af Ærmet paa Lili Rosen, saa kender De Typen. Jeg husker nogle Ord af Helmuth engang — der var Tale om Lili og hendes langstrakte Rideture med de yngste i Garnisonen — saa sagde Helmuth: Ja, ja, *jeg* tror nu, at i *Virkeligheden* har Lili altid været Preben tro.

Jeg spekulerede umaadeligt over det Udtryk. Men der gik Aar, før jeg lærte at vurdere det Skel, Dyden sætter mellem den ex- og interiøre Elskov.

Grevinde Harrington tilhører samme Kategori som Lili. Hun og Gripenberg saas meget sammen en kort Tid i Vinter. Saa overgik hun til den siamesiske Attaché, der ligner et lastefuldt Barn.

Gripenberg blev senere paa Vinteren nævnt sam-

men med en Liane *de* et eller andet, der sang i Sveasalen. Der løb dengang en Historie rundt ved alle Eftermiddags-Theerne om et endog *meget* brutalt Svar, han havde givet paa et *lidt* for babyagtig dristigt Spørgsmaal, som den franske Stjærne — der i Privatlivet yndede at være i Ingenuestilen — havde henkastet i et Selskab af vore unge Levemænd og deres Damer.

Denne Geschichte, som er for kraftig til at betroes Papiret, dukkede pludselig op i min Erindring under Middagen. Men den var saa uforenelig med hans Væsen — han er saa langt fra at synes raa.

Og alligevel —

Jeg husker, da Tjeneren tabte en Tallerken i Gulvet. Gripenberg blev helt ude af sig selv over det lille Uheld. Hans Læber blev hvide, al Farven veg fra hans Ansigt, han saá ud, som vilde han slaa den arme Opvarter til Jorden.

Rent uvilkaarlig lagde jeg min Haand paa hans Arm. Han saá paa mig, lukkede saa Øjnene.

»Tilgiv mig« sagde han og strøg sig med Haanden over Panden — den var helt vaad af Sved,

»tilgiv mig, jeg blev saa rasende paa den Klodrian!«

»Jeg er saa forfærdelig hidsig«, føjede han til med et Smil og kyssede min Haand, saa nænsomt og blidt, at jeg fuldkommen meningsløst fik Taarer i Øjnene. Det er nemlig for mig det uimodstaaeligste af alt uimodstaaeligt, naar ellers ligevægtige Mænd kommer ud af Ligevægt — helst naturligvis for min Skyld.

Det var vist ham, der nævnede gamle Baronesse Beauchamps. Vi blev helt fornøjede, da det viste sig, at vi begge holdt af hende.

Og med ét huskede jeg nogle Ord, hun sagde ved en Middag hos sig selv, da der blev talt om Olly Harrington og G. Jeg huskede dem ordret: »Mes enfants je m'en fiche pas mal de tout ça. Ce garçon a le coeur gros, pour lui l'amour n'est qu'une question de toilette, pour elle pas même autant que ça«.

Et Toilettespørgsmaal, hvad mente hun med det? Var det muligt, at dette Menneske, der i ti Aar havde beskæftiget Byen med sine Skandaler og Eventyr, der var kendt paa Børsen og i Klub-

ben som en dristig og haardhændet Spiller, der for blot et Minut siden havde været som en gal Tyr, fordi en ulykkelig Opvarter spildte en Draabe Sauce paa min Kjole — var det muligt, at denne Mand var uden Passioner?

Dog, hvad angik det mig? Hvad vedkom han mig, den fremmede Mand — jeg kendte ham jo ikke.

Jeg véd ikke, hvormange Klokken var, da man diskret antydede os, at det var Lukketid. Vi havde for Resten hele Tiden været alene i Salen. Han spurgte, om jeg ikke vilde have en Vogn, men jeg foretrak at gaa i det dejlige Vejr.

Drottninggatan var øde og mennesketom, Butikkerne lukkede. Kun nede paa Hjørnet lyste de elektriske Blus fra Hallbergs juvelfyldte Vinduer.

Ingen af os talte. Vi tænkte vel begge paa det samme: At nu skulde vi skilles.

Vi gik ned til Vandet. I Slottet var alle Vinduer mørke.

»Kongen er paa Ulriksdal«, sagde Gripenberg og saá over mod den sorte Bygning.

— Ja, svarede jeg.

Saa rakte jeg Haanden ud til Farvel.

Han tog den og holdt den fast.

Og da var det, jeg saá hans Øjne.

Bedende, tryglende, angstfyldte saá de ind i mine. Jeg syntes, de Øjne fik Ret over mig, jeg syntes, de paalagde mig et Ansvar.

— »Hør«, sagde jeg med en pludselig Indskydelse og blev helt glad ved paa den Maade at kunne skubbe noget pinligt fra mig — »vi gaar ind i Café'en her og drikker et Glas Champagne til Afsked. Hvis der da er aabent endnu«.

Han slap min Haand. Og med en fuldkommen drengeagtig Kaadhed stak han sin Arm ind under min og begyndte trods mine Bønner at synge Maximevisen.

— »De synger jo falsk«, sagde jeg leende.

— »Ja, som en Høne«, svarede han overgivent, »men jeg har ikke desto mindre en forbandet fin Täft for Musik«.

Der brændte et Par enlige Blus i Lokalet. En søvnig Kelner saá uforstaaende paa os, da vi forlangte Champagne. Han bragte en lyserød, vammel Skumdrik, der smagte som Sirup.

Gripenberg var helt forvandlet nu. Han var saa uimodstaaelig i sin Galskab, at jeg maatte le med. Ret som vi havde faaet Champagnen, kom en Herre i fedtet Diplomatfrakke hen imod os.

— »Det er Udsmideren«! hviskede G. til mig.

Jo ganske rigtig, Café'en skulde stænges nu.

»Hvad gør vi saa«? sagde han med komisk Fortvivlelse.

»Vi tager en Automobil og kører en Tur«, svarede jeg resolut.

— »Vi tager en Automobil og kører en Tur«, gentog han højt og saá strængt paa den forfjamskede Hofmester. »Vi sætter os i en *aaben* Vogn, min Herre, og det er højst sandsynligt, at vi faar Lungebetændelse, og hvis vi dør af det, er det Deres Skyld, forstaar De, ene og alene Deres Skyld«!

Hofmesteren gloede paa os, som var vi gale.

— »De tror, vi er berusede, min Herre«, fortsatte han. »Det gør mig ondt for Deres psykologiske Skarpsind. Vi er *ikke* berusede. Men om tyve Minutter er vi forkølede, og da er det, Deres Ansvar begynder«.

Vi havde ikke kørt 5 Minutter, før jeg bad om at vende om. Jeg frøs i min tynde Kjole. Trods mine Protester rev han sin Jakke af og lagde den over mine Knæ. Men det hjalp ikke. Og hele den kaade Stemning fra før var som bortblæst nu. Ingen af os sagde et Ord. Vi sad bare og saá op mod den blaa Nathimmel, der lyste af tusinde Stjærner.

Jeg hørte mit Hjærte banke. Haardt og uregelmæssigt slog det mod min Haand.

»Jeg vilde gærne hjem«, gentog jeg og søgte at gøre min Stemme munter og lys.

»Ja«, sagde han og blev siddende uden at røre sig.

Jeg vendte mit Hoved om imod ham.

Han sad med lukkede Øjne. Munden, der er saa fast i Linjen, var lukket sammen som i Smerte — han havde taget Hatten af, den laa i hans Skød.

Jeg tænkte slet ikke, jeg følte bare noget inde i mit Bryst, der gjorde saa forfærdelig ondt. Jeg kunde ikke slippe ham paa den Maade. Jeg kunde

ikke gaa fra ham nu. Jeg kunde ikke gøre ham Fortræd.

Rent uvilkaarlig tog jeg hans Haand mellem mine. Den var saa kold, hans Haand, men det var jo intet Under, om han frøs, naar han sad dér i Skjorteærmer.

Han rørte sig ikke. Kun et lille svagt Tryk af hans Fingre lod mig forstaa, at han følte min Nærhed.

Tankerne jog forvirret gennem mit Hoved. Jeg vidste ikke, jeg havde sagt det, før jeg hørte min egen Stemme:

»Jamen, hvordan?« spurgte jeg sagte.

Han vendte sig ikke engang om imod mig. Med et Sæt sprang han op paa Forsædet. »Grand Hotel« raabte han til Chaufføren. Da han satte sig ned, tog han Hatten paa, men et Øjeblik efter laa den igen i hans Skød.

Der blev ikke talt et Ord imellem os mere.

Først ved Operakällaren bøjede han sig over mod mig. »Jeg springer af her. Hvad Nummer? Nej det behøves ikke. Jeg véd det, jeg saá det paa Tavlen igaar« —

Inden jeg havde svaret, var han ude af Vognen.

— — —

— — —

Jeg var helt forvirret, da jeg kom op. Jeg kastede en løs Kjole om mig og sendte Melanie i Seng. Jeg gik frem og tilbage i Stuerne og fór sammen ved den mindste Lyd ude fra Trappen.

Den samme Tanke kørte omkring i min Hjærne: Hvordan vilde han komme? Telefonerede han først? Hvordan slap han usét op ad Trappen — og hvordan vilde han være, naar han kom?

Jeg pressede Haandfladerne mod hinanden, mens jeg rastløst flakkede rundt. Mine Hænder var fugtige og kolde som Is. De voldte mig næsten Smerte. Jeg stak dem ind paa Brystet for at varme dem.

Tilsidst satte jeg mig paa en Stol ved Vinduet. Der var stille paa Gaden. Kun nede fra Strømparterren lød nu og da nogle løsrevne Toner af Enkevalsen.

Jeg talte Lygterne, der blinkede i lige Rækker ned langs Kajen og udover Skeppsbroen — saa mange der var. Hundrede — to Hundrede.

. . . Han aabnede Døren uden at banke paa.

»Undskyld«, sagde han en Smule stakaandet, »men jeg havde en Kelner lige i Hælene. Jeg maatte tage Trappen i to Spring«.

Han blev staaende ved Døren. »Skal den laases«? spurgte han. Jeg nikkede.

Saa drejede han Nøglen om med et lille hurtigt, dæmpet Smæld.

Jeg sad og saá paa ham, mens han tog Overfrakken af. Altsaa maatte han have været hjemme i Mellemtiden.

Saa stod han lidt og gned sine Hænder. »Det er alligevel køligt om Aftenen«, sagde han, idet han kom hen imod mig.

Jeg svarede ikke. Jeg blev siddende urørlig paa min Stol. Det brusede og summede for mine Øren. Pludselig drejede han om.

— »Naa saadan bor De!« sagde han og saá rundt i Stuen.

»Nej saadan bor jeg netop ikke«, svarede jeg smilende, »jeg bivouakèrer her«.

Han gik og saá paa alting. Han gav sig god Tid.

— »Samler De?« spurgte han og pegede paa

nogle smaa Sèvres-Krukker, jeg slæber med mig Verden rundt — min eneste Arv efter Grandmama.

»Nej«, svarede jeg.

»Far samlede paa gammelt Porcelæn«, fortsatte han og vendte med Kendermine Bunden i Vejret paa en af Vaserne, »men han blev altid snydt. Vi fik da ingenting ind ved Auktionen.«

Jeg fulgte efter ham ind i de andre Stuer. I Døren til mit Soveværelse vendte han sig om imod mig: »Er det tilladt?«

»Ja«, svarede jeg.

»Jamen her er da pænt«, sagde han og saá sig omkring.

»Det er ogsaa mit eget«, svarede jeg smilende. »Jeg orkede ikke at blive ved at sige Godnat og Godmorgen til de rædsomme Hotel-Møbler«.

»Maa jeg?« spurgte han og pegede paa en Lænestol ved Bordet.

»Ja, ja, bevares«, svarede jeg, »undskyld at jeg ikke straks« — — —

Han satte sig ned. Ingen af os talte.

»Vil De ikke ryge?« spurgte jeg og saá paa hans Haand, der tegnede Luftfigurer paa Tæppet.

Han løftede Hovedet. — »I Deres Soveværelse? Pour qui me prenez-vous, madame?«

— »De kan slet ikke tale Fransk« sagde jeg smilende.

»Jeg er heller ikke født i Frankrig«, svarede han lidt rapt.

»Saalidt som jeg altsaa«.

»Jamen Deres Mor var fransk«.

»Hvor véd De det?« spurgte jeg forbavset.

Lidt efter sagde han: »Vil De være forfærdelig rar imod mig — saa giver De mig et Glas Vand. Vor Afskeds-Champagne brænder mig saa bandsat i Halsen«.

Jeg gik ind i Badeværelset og lod Vandet løbe længe for at faa det godt koldt.

Da jeg kom tilbage, var der mørkt i Stuen. Kun Lyset fra Toiletværelset faldt i en Strime henover Gulvet.

Jeg saá ham som en mørk Silhouet henne ved Vinduet. Han havde trukket Gardinet fra og stod og saá ned paa Gaden. »Værsgod«, sagde jeg og satte Glasset paa Bordet.

Han hørte mig ikke.

Men lidt efter vendte han sig om.

»Kom« sagde han og rakte Haanden ud imod mig, »kom og se hvor her er dejligt«.

Jeg gik hen til ham. »Jeg kender hver Lygtepæl her« sagde jeg spøgende, »hver Aften staar jeg og ser ud over Vandet dér borte. Og drømmer, jeg er i Venedig«.

»Er der dejligt i Venedig?«

»Det er der vel. Jeg har aldrig været der«.

»Jeg troede, De havde været overalt. De, der altid rejser«.

»Jeg har været 6 Timers Jærnbanekørsel fra Venedig — men jeg vilde ikke derhen«.

»Hvorfor ikke?«

Jeg tav et Øjeblik.

»Hvorfor?« gentog han og lagde sin Haand paa min Skulder.

»Fordi jeg altid har ønsket at se Venedig sammen med en Mand, jeg elsker«.

Han lod Forhænget falde tilbage . . . stod saa lidt og saá paa mig i Mørket.

»Jeg troede, De havde elsket saa mange« sagde han stille.

Saa mærkede jeg hans Haand over mit Hoved. Rent uvilkaarligt bøjede jeg Hovedet tilbage.

»Maa jeg slet ikke røre ved Dem?« spurgte han og trak Haanden til sig.

»Jo«, sagde jeg og gjorde et Forsøg paa at le, »men min Forfængelighed taaler ikke, at Krøllerne kommer i Uorden. De er jo ikke saa skønne som Deres«.

Han tog mig med begge Hænder fast om Hovedet.

»Hannen kendes paa sin Fjederpragt«, sagde han muntert og rystede mig, saa Haarnaalene faldt ud af min Fletning.

»*Deres* Fjer er gyldne«, svarede jeg leende.

»Er de?«

Han lagde sin Arm om mit Liv og førte mig langsomt henover Gulvet. Vi standsede i Lysstriben foran Døren. Jeg hørte hans Hjærte banke i Stilheden, og jeg mærkede Slagene, der faldt haardt og ujævnt mod min Arm.

Saa bøjede han sig ned over mig. Hans Læber berørte min Pande som et flygtigt koldt Pust.

»Gaa saa«, sagde han stille og skød mig læmpe-

ligt ind i Toiletværelset, hvis Dør lukkede sig sagte.

— — —

— — —

— — —

Hvad er dette? — — — — —

— — —

— — —

Han laa med lukkede Øjne. Jeg troede, han sov, og jeg turde ikke røre en Finger for ikke at vække ham.

Da mærkede jeg hans Mund mod min Skulder. Det var det svageste Kærtegn, saa bitte, bitte lille . . .

»Jeg troede, De sov«, sagde jeg halvhøjt.

Han slog Øjnene op imod mig. »Sov. Tror De, jeg kan sove nu! Jeg troede *De* sov«.

Jeg hørte ham tale lidt efter, men saa sagte, at jeg ikke kunde opfatte Ordene.

»Hvad siger De?« spurgte jeg.

»Jeg siger: Saa stor en Tillid har aldrig noget Menneske vist mig«.

— — —

Saa stor en Tillid. — — —

— — —

— — —

Jeg forstaar ikke dette.

— — —

— — —

Godnat Betzy — jeg er saa træt.
Hvad skal jeg? Hvad vil jeg?
Hvor føres jeg hen?

M. L.

24. Juli.

De faar bare en Hilsen, Betzy. Jeg staar paa Springet — om ti Minutter skal jeg ud til Middag. Vejret er rent vanvittig dejligt. Hvor Sommeren er skøn her mod Nord. Luften er saa klar og ren, ikke Spor af trykkende, skønt Thermometret vist viser mange hundrede Grader.

Jeg skrev et alenlangt Brev til Dem igaar — nej Gud, det var da imorges. Men jeg sendte det ikke afsted. Det var langt og kedeligt og sentimentalt og rædsom i Vildrede med mig selv. Livet er saamæn ikke saa indviklet, som vi vil gøre det. Ihvertfald naar Solen skinner.

Og som den straaler og spiller og varmer herind.

Betzy, Betzy, hvor De var dum, da De sad dernede i Boghveden og græd Deres Øjne røde. Livet er det ikke værd.

Jo, jo, det er det værd. Vi burde græde Spande-

fulde — men af Glæde, Betzy, af jublende, sprællende Lykke over, at vi er til, at vi har Lov til at gaa her paa Jorden paa vores skæve Ben.

Har De pæne Ben? Mine er skæve i Anklen. Mest i den højre. Sig det ikke til nogen.

Nu trutter Automobilen.

Farvel lille Godsejerske.

Hold Taare op at trille
og du min Betzy stille . . .

Fortsættelse følger imorgen.

Maizia.

Min Stue ligner en Have. Der staar Roser paa alle Borde. Her dufter som i et Drivhus.

Nu véd jeg altsaa, hvad Lykken er.

Jeg vaagner om Morgenen, og jeg tænker: Hvor er han nu? Har han glemt dig? Møder han i dette Øjeblik hende, der vil udslette dig af hans Hjærte?

Eller jeg drømmer, han er død.

De kommer bærende med ham. Jeg slaar Klædet til Side — men jeg kender ham ikke. Ansigtet, det Ansigt, jeg elsker, er ikke mere. Jeg ser kun en blodig Masse.

Han gaar fra mig. Jeg slynger mine Arme om hans Hals, og jeg søger hans Øjne for sidste Gang. De er trætte og tunge.

Det er jo ogsaa sent ud paa Natten.

Hvorfor føler *jeg* ingen Træthed?

Han løser mine Hænder fra sin Nakke. Han smiler som et Barn, der tages ud af sin Seng. »Godnat du, — hvor det er sent!«

Hvorfor tænker han paa Tiden?

Han gaar fra mig. Jeg hører hans Skridt henad Gangen — jeg tør ikke kalde ham tilbage. Han vilde le eller blive utaalmodig.

Jeg staar op og trækker Gardinerne sammen. Dagslyset skærer mig i Øjnene. Saa ligger jeg og stirrer ud i Mørket.

Er det mig, han er træt af?

Han spørger, hvorfor jeg græder. Jeg svarer: Fordi jeg er lykkelig.

— Græder man, naar man er lykkelig? siger han og ler.

— Ja . . . jeg! . . .

Han har haft det ondt. Helt inde i hans Øjne sidder der et Billede af noget ondt, sørgeligt. Det er der altid, selv naar han smiler.

Forældrene hadede hinanden. Efter Faderens Død fik han som den ældste Gaarden. Den var forgældet og forfalden.

»Man bliver saa tarvelig af at slaaes med Penge — — — Og træt!« »Pengesorger har jo ikke som anden Sorg noget opløftende i sig« — siger han og smiler, saa jeg faar Taarer i Øjnene.

Han har spurgt mig, om det er sandt, at jeg

har kendt andre Mænd. Jeg kunde ikke lyve for ham. Da jeg sagde ja, skiftede han Farve. Men han spurgte ikke videre. Før idag.

Jeg saá det paa hans Ansigt, da han kom.

Han talte om andre Ting — uroligt og nervøst. Tilsidst brød han af midt i en Sætning. Han stod med Ryggen mod mig, da han spurgte, om det var sandt. Ehrensvärd havde sagt, det var sandt.

Jeg sad i den lille røde Sofa. Solen faldt ind over mit Ansigt. Han vendte sig, da jeg lo.

Rigtig saa godt og hjærtelig lo jeg.

»Kom«, sagde jeg, og rakte Haanden hen imod ham. »Kom her, du taabelige Mand og sæt dig hos mig«.

Jeg fortalte med hans Haand i min.

Jeg hørte min Stemme, den var rolig og klar.

Jeg havde været nysgærrig efter at lære denne Børskonge at kende. Og det morede mig at se hans næsegruse Tilbedelse. Men saa var det ifjor Sommer, vi var Gæster sammen hos Fritzéns. Han brød ind til mig om Natten. Jeg maatte næsten slaas med den store Kolos for at blive fri af ham.

Men netop paa *det* var det, vi blev Venner. Han var saa rent fortvivlet, han tiggede om min Tilgivelse. Og jeg fik Medlidenhed med ham. Han blev mig en god Ven — jeg lærte ham at kende som en brav og trofast Person.

Saadan var det. Vi havde ofte sammen let af de dumme Rygter, som var kommen os begge for Øren.

Jeg saá smilende paa Birger.

Han sad og strøg min Haand. Han løftede ikke sine Øjne.

Først lidt efter sagde han — og der var en fremmed Klang i hans Stemme:

»Hvorfor er I da ikke Venner mere?«

Jeg rejste mig og gik hen til Vinduet. Smilet paa mit Ansigt gjorde ondt, men jeg kunde ikke faa det bort — det blev staaende som en Grimace.

Han troede mig ikke.

Jeg stod og saá ned paa de smaa Baade, der laa med Dampen parat for at gaa ud til Saltsjøen. Jeg gjorde min Stemme dyb og alvorlig, da jeg svarede: »Det kan jeg ikke sige dig. Der er

Ting, man ikke har Lov at røbe for andre — end ikke til sin bedste Ven«.

Jeg tænkte: nu maa du vende dig. Han maa se dit Ansigt.

Og jeg gik hen til ham. — »Tror du mig ikke?« sagde jeg smilende.

Han tog mit Hoved med sine Hænder. Han holdt mine Øjne fast, som vilde han spigre sin Tvivl ind i dem.

Jeg mærkede Pulsen paa min Hals. Jeg begyndte at tælle Slagene. Naar jeg havde talt til tyve, vilde jeg sige det.

»Jeg lyver«, vilde jeg sige, »og du har vidst det hele Tiden«.

Da saá jeg hans Øjne. De skreg imod mig, de bønfaldt mig om at lyve, saa han kunde tro mig . . .

Jeg lagde mit Hoved imod hans. Varsomt med bare en eneste lille Bevægelse løsnede jeg det røde Baand. Huden paa min Hals trak sig sammen, da Kjolen gled ned . . . .

Han siger, min Skulder er lille og spæd som et Barns.

Blodet skød op i hans Ansigt. Han lukkede Øjnene — jeg saá de skælvende Laag.

Hans Mund søgte min.

. . . .

. . . .

Lykken er det ondeste, der kan times et Menneske.

---

3. August.

Tilgiv mig, kære Ven, at jeg ikke har skrevet saa længe. De tror mig ikke, naar jeg siger Dem Grunden.

Tænk Dem, tænk Dem at jeg skal have en Koncert! Jeg, der, siden jeg blev gift, ikke har optraadt, uden ved enkelte Privat-Soiréer.

Jeg véd saamæn ikke, hvordan det kom. Det er Velgørenhed, forstaar De. Nogle stakkels Mennesker, jeg gærne vil hjælpe. Saa fik jeg det arrangeret med Nyqvist-Bureauet. Og næppe var det annonceret, før det gik løs med Bestillinger. Jeg gik til Chefen og fik Operaen — for slet ingen Ting.

Vi tager ligefrem Caruso-Priser. 15,000 tror de, der kommer ind. Det er dog en Sum, ikke? Saa stor er den menneskelige Nysgærrighed. Det er sandelig ikke for min Musiks Skyld, de kommer, de Godtfolk. Men en Fyrstinde paa Tribunen —

bare de ikke tror, jeg ligesom Chimay vil optræde i Tricot.

De kan forstaa, hvilken Ravage det har voldet i min fredelige Tilværelse! Jeg spiller baade tidlig og silde. Sommetider staar jeg op midt om Natten og kvinkelerer.

Det falder mig saa let — saa forfærdelig let, Betzy. Jeg har i alle disse Aar — Himlen maa vide hvorfor — bestandig overholdt mine to Morgentimer. Du min Skaber, hvor det har ærgret Wladimir! Men jeg skal sige Dem, hvis man ikke holder Fingrene og Haandleddet i rent mekanisk Træning, saa har man aldeles ingen Fornøjelse af at give sig af med virkelig Musik.

Sidste Vinter spillede jeg for Resten ikke saa lidt — ihvertfald mere end jeg plejer. Har De nogensinde hørt Forselius nævne, den berømte Finne, han var herovre i tre Maaneder, og han gjorde mig en Overgang helt tosset med sine Lovord. Han sagde, han endnu vilde paatage sig at gøre mig til en Verdensdiva paa mindre end et halvt Aar.

Nu skal Primadonnaen altsaa foreløbig blænde Stockholm. Det kan jo være, jeg faar Blod paa

Tanden og en Dag overrasker Verden med den glædelige Nyhed.

Saa døde I da, Betzy! I opgav Aanden én for én. Det er dog græsseligt, kære Ven, at Vejen til min Berømmelse gaar over Jeres dyrebare Liv! . . .

Kan De ikke komme herop et Svip? Jeg tror virkelig, det bliver morsomt. Og selv om jeg ikke, hvad De engang saa venligt bemærkede, blev den Lady Hallé, jeg drømte om, saa er jeg dog en *særdeles* habil Violinspiller, min Gode, med Diplomer og prix de Rome'r — det rimer — i Hobetal.

Jeg har da ogsaa sammensat det sværest mulige Program, de skal faa Smæk for deres store Skillinger, de kære Sjæle, — ja Betzy, *De* skal nu slippe for at faa Programmet allerede, det vilde være sort Tale for Dem, De sørgelig vankundige Knoldesparkerske.

Men komme burde De nu. De kunde da have saa godt af engang at høre Djævledansen spillet, som den *skal* spilles — i den originale Udsætning, lille Ven. Ja, det er et Vovestykke. Men jeg har det Mod og jeg gør det altsaa — paa Torsdag otte Dage.

Det er saa herligt, Betzy, saa ovenud herligt at

arbejde. Det gaar som en Leg. Jeg har helt glemt, at jeg er Patient, jeg har simpelthen ikke Tid til at være syg nu.

Kom saa! De skal blive modtaget med aabne Arme. Og vær nu ikke tavs og fornærmet længer, fordi jeg ikke har skrevet. Jeg har virket i en højere Sags Tjeneste.

Paa Gensyn altsaa snart. Ikke sandt?

Mange, mange Hilsener. Deres

Maizia D.

6. August.

Kære Maizia!

Tak for Deres Brev, og fordi De saa venligt beder mig komme til Koncerten, men det lader sig ikke saa godt gøre paa dette Tidspunkt. Ellers vilde det rigtig have glædet mig at høre Dem, selvom jeg jo ikke er musikalsk.

Jeg kan da nu forstaa, at De — heldigvis — er blevet Dem selv igen, siden De saa flittigt dyrker Deres Instrument. Jeg var helt bange, at De skulde begaa Uforsigtigheder med denne svenske Baron.

Arbejdet er en Velsignelse, jeg selv vilde kun ønske, jeg havde noget mere at tage mig til, saa glemmer man saa rart at gruble over de Ting, der dog ikke bliver anderledes.

Nu er Niels hjemme igen, og alt er i sin gode Gænge. Vi gaar lange Ture og har det i det Hele taget næsten som før. Men naturligvis er man i den første Tid en lille Smule fremmed overfor hin-

anden efter saa lang Adskillelse. Vi har jo begge vænnet os til at være alene og ikke spørge nogen til Raads. Og som de voksne Mennesker, vi er, kan det jo af og til falde lidt vanskeligt at have samme Mening. Niels er noget nervøs og træt, men det er kun rimeligt, en saadan Krise sætter jo og maa sætte sine Spor.

De maa ikke forundre Dem over, at mit Brev ikke bliver synderlig langt, her er saa meget at gøre, nu Høsten nærmer sig, og der er en hel Del at ordne med nye Folk og den Slags.

Vi tænker saa smaat paa at sælge Sophienborg eller maaske mageskifte med en eller anden Gaard ovre i Jylland. Den jyske Natur er jo baade smuk og ejendommelig, og da Niels er fra Jylland, passer den ham ligesom bedst. For mig vil det sagtens være lidt svært at opgive Stedet her, men jeg er jo ikke Barn mere, og hvem kan sidde paa én Plet hele sit Liv! — Det kan ogsaa være, vi kun sælger og saa slaar os ned i Udlandet.

Som en Nyhed, der ikke er til at forvinde, kan jeg fortælle Dem, at Yvonne gifter sig igen.

Hun skrev det til mig for et Par Dage siden,

og da hun ikke spørger mig om mit Raad, er jeg afskaaret fra at sige hende min Mening. Jeg har jo nok nu og da hørt, at Kvinder forglemmer alt over en pludselig opstaaet Lidenskab og gifter sig langt under Stand og Vilkaar, men Yvonne forekom mig saa ulig den Slags Kvinder.

Og hun synes heller slet ikke at være forblindet af Skønhed eller ydre Fortrin, i Grunden skriver hun saa roligt og fornuftigt. Hun boede, som De véd, derovre i Horsens, dér har hun lært ham at kende. Hun siger selv, at han er hverken smuk eller ung eller klog eller indtagende, tilmed usselig fattig, men han vil være god imod hende. Hun gifter sig med ham, fordi han vil være god imod hende. Niels mener, det kommer af, at hun ikke har kunnet udholde Ensomheden, og han forstaar saa godt, at hun nøjes med hvadsomhelst for blot at have nogen at være sammen med.

Niels har selv lidt saa ubeskriveligt, fordi han var alene.

Held og Lykke til Koncerten med det smukke Formaal. Men jeg vil jo rigtignok haabe, den ikke giver Dem altfor meget Blod paa Tanden efter at

fortsætte. Jeg synes, vi Mennesker først og fremmest maa blive paa den Plads, hvor vi nu en Gang er sat, og se at faa det bedst mulige ud af Forholdene.

Niels føjer sin bedste Hilsen til min. En anden Dag skriver jeg mere.

Betzy.

12. Avgust.

Betzy — jeg har løjet for Dem. Det er ikke sandt, at det var en fattig Familie, jeg skulde spille for. Det var for Birger.

De véd slet ikke, hvem han er. Jeg har vist daarlig nok nævnet hans Navn. Det er ogsaa ligemeget. Nu kan jeg ikke give Dem en lang Forklaring.

Tro, tænk, mén, hvad De vil — jeg elsker dette Menneske, jeg elsker ham, som jeg aldrig har elsket nogen, som jeg aldrig troede det muligt, at jeg kunde komme til at holde af nogen.

Han er mit Liv, min Dag, min Nat, min Søvn — han er Brødet paa mit Bord, han er Blodet i mine Aarer — jeg *er* ikke uden ham.

Han véd slet ikke, han faar aldrig at vide, han *kan* ikke vide, hvor jeg elsker ham — og hvordan mit Liv vil blive, hvis han gaar fra mig.

Og han vil rejse, Betzy!

Han vil rejse over alle Bjærge og Søer — jeg skal aldrig, aldrig se ham mere.

Det var bestemt, længe før vi traf hinanden. Gaarden har været til Salg over et Aar — han var næsten erklæret fallit. Saasnart den var gaaet over paa andre Hænder og Gælden betalt, vilde han rejse til Østen og søge sig en Vej dér. Han har ført sit Liv altfor udfordrende og hensynsløst til nu at kunne leve af de andres Naade.

Alt det var bestemt, før vi traf hinanden. Han bad mig, Dagen efter vort første Møde, at vi ikke skulde sés mere.

»Det kunde blive farligt for mig paa dette Tidspunkt af mit Liv«, sagde han, »jeg tør ikke komme ud af Kurs nu!«

Vi tog højtidelig Afsked for Dagen efter at falde i hinandens Arme. Afrejsen var fastsat til den 2den August, — han skubbede den bestandig ud. Men nu *skal* det være.

Paa Lørdag — to Dage efter Koncerten.

Hvis han ikke bryder vor Aftale — hvis han ikke rejser uden at sige Farvel. Han har lovet,

han har svoret de dyreste Eder, at han *ikke* vilde gøre det — men Angsten sidder mig i Kroppen. Han kunde jo gøre det for at skaane mig, for at bringe os over det.

Han véd slet ikke det med Koncerten, han vilde aldrig have tilladt det. Det var en vanvittig Idé, der fòr mig gennem Hovedet en Dag, da jeg ikke *kunde* holde den Tanke ud at skulle miste ham. Han har været baade krænket og bedrøvet over, at jeg spildte vore sidste Dage paa noget saa unødvendigt.

— — —

— — —

Det er imorgen. Der er udsolgt for længe siden. 14,000, naar Udgifterne gaar fra. Selv med hans Vaner kan han leve for det et Aarstid. Og til den Tid — der kan jo ske saa meget — blot han ikke rejser bort, blot jeg beholder ham her.

Er det muligt, Betzy, er det muligt, at han ikke vil modtage Pengene?

Den Tanke er slet ikke falden mig ind før nu. Mænd har jo Æresbegreber helt forskellige fra vore.

Der var ikke den Ting, *jeg* ikke vilde gøre, for at vi kunde blive sammen.

Eller hvis han rejser fra mig, uden at jeg véd det. Maaske imorgen — maaske mens jeg spiller —

Det er imorgen, Koncerten er. Jeg er saa angst. Ogsaa for at spille. Jeg kan ikke, det gaar galt. Jeg er uden Øvelse, uden Teknik. Det bliver Pjank og Pjat.

Det er jo det uvæsentlige — og alligevel — —

Jeg synes, der ligger noget Ondt og Truende foran mig.

Hvorfor? Hvad har jeg gjort? Hvad er det, der venter mig.

Betzy, jeg er saa angst, at Pennen ryster i min Haand.

M.

14. August.

Betzy — jeg har gjort Skandale.

Det er ikke nogen helt ubehagelig Fornemmelse — slet ikke saa slemt, som man tror — selvom jeg nok ser Tingene i et lidt mere nøgternt Lys nu til Morgen. Helt overskue Situationen formaar jeg ikke. Men jeg er sandelig ikke blind for, at denne Aftens fantastiske Forløb kan faa vidtrækkende Konsekvenser.

Med Birger har jeg slet ikke talt. Han blev telegraferet hjem igaar og kom først til Byen ved Titiden imorges — han maa have faaet mit Brev nu — — jeg skriver til Dem, Betzy, ja tilgiv, jeg skriver for at faa Minutterne til at gaa.

Kan det tænkes, er det muligt, at han siger nej til at modtage Pengene?

Ak kære Veninde, jeg lider ilde, jeg er helt syg af Angst og Spænding.

Er det ikke underligt Betzy — vi troede, Livet var forbi, vi mægtede end ikke at holde sammen paa Stumperne — og med én Gang bruser det omkring os, stærkere, voldsommere og tusindfold rigere end før.

Naa — men det var jo min Skandale.

Huset var altsaa udsolgt. Nyqvist betroede mig, at flere »Grever og Baroner« havde maattet lade sig nøje med Galleripladser. Nyqvist var. rystet — og havde gærne fjærnet det kontante Bourgeoisie fra Parkettet til Fordel for den betrængte Adel. Der var overhovedet alt, hvad der har Navn i Residensen — paa den ene eller anden Maade. Ogsaa Kongen var taget ind.

Gud, hvor jeg var bange — vanvittig bange — pibende hundeangst, jeg løj, om jeg sagde andet. Jeg var saa angst, at mine Hænder rystede, jeg følte mit Hjærte som en haard Klump i min Hals. Ikke for Menneskene dernede — til dem kunde jeg vel altid være god nok — men *for mig selv* — forstaar De?

Ja, det er jo ikke til at forklare. Det er tyve Ting imellem hinanden. Forfængelighed og Be-

hagesyge, Trang til at *brillere*, at komme *over* de andre. Det er ikke Angst for at gøre Fejl og gribe forkert. Det gaar jo, som det skal, paa en vis Maade af sig selv, men det kan være rigtigt altsammen, hver Node, hvert Greb, hvert Tempo — og dog være ved Siden af.

Det er ikke *Inspirationen*, det er ikke Øjeblikkets Stemning, der bestemmer Indsatsen, det er ikke *det*, man frygter, skal udeblive. Jeg tror, det er den kunstneriske Samvittighed, der rejser sig som et mangehovedet Uhyre og spørger: Tør du? Kan du forsvare det? Har du intet forsømt? Véd du, at du har givet dit *Yderste?* Har du intet ladet ligge? Har du ikke skyet *nogen* Anstrængelse, har du ikke veget en Tomme af din Vej, naar du ikke kunde komme videre men sank sammen i uformuende Afmagt?

Og kunde man endda sværge den dyreste Ed — det er *dog* ikke nok. Det, der fødtes under tusinde Pinsler — det skal *genfremstilles, genleves.* I Dag, i Morgen, om et Aar, skal man holde det i sin Haand blot ved et kaldende Strøg over Buen.

Jeg tror Lampefeber er Angst for, at *Viljen* ikke skal slaa til, det er under alle Omstændigheder en grufuld Tilstand.

Jeg indrømmer, jeg havde ventet Bifald, da jeg kom ind, men jeg blev slet ikke skuffet, da det udeblev, tværtimod saa dejlig rolig.

Først da Thorgren nærmede sig den fjortende Takt, blev der tomt i min Hjærne. Jeg faldt dog ind, som jeg skulde. Andanten gik, men man havde mærket Angsten — ihvertfald troede jeg, *det* var Forklaringen paa den Dødsstilhed, der fulgte efter. Der var nemlig ikke en Haand, der rørte sig. Resten gik godt. Jeg spillede betydelig bedre end paa Prøven igaar.

Da jeg var færdig, applauderede Kongen og et Par Mennesker i Etagerne. Det lød saa uhyggelig tomt i det store Rum — jeg gjorde en Bøjning for Kongelogen og gik ud.

I Kulissen kom jeg til at le af Thorgren. Han var maalløs.

Frøken Emroth, der skulde synge, var saa nervøs, at hun ikke kunde holde sig rolig. »Hvad er det dog med de Mennesker?« blev hun ved at

gentage. »Hvorfor klapper de ikke?« Jeg maatte næsten bruge Vold for at faa hende ind.

Som en Orkan bruste Bifaldet hende imøde.

Thorgren og jeg saá paa hinanden. Olga Emroth er en flink Sangerinde, men hun plejer ikke at henrykke til Ovationer. Og endda *før* hun havde sunget — det havde Karakter af en Demonstration.

Men hvorfor?

Atter og atter maatte hun ind paa Scenen, jeg tror, hun sang fem eller seks Gange da capo.

Saa var det igen min Tur. Thorgren var nervøs. Selv var jeg ganske rolig nu. A moll Concerten er noget af det, jeg gør bedst.

Det *var* Demonstration.

Ikke en Haand rørte sig, hverken da jeg kom ind, eller da jeg havde spillet. Jeg kastede uvilkaarlig et Blik op til Kongelogen — den var tom.

Da jeg kom ud, styrtede Frøken Emroth hen imod mig — jeg blev helt rørt over det lille Menneske. Taarerne piskede hende ned ad Kinderne: »Kære Grevinde«, sagde hun og græd og

lo og kyssede mine Hænder, »De spiller som en Gud! Kan man begribe de Mennesker?«

Thorgren var askegraa i Ansigtet.

»Men hvad er dog dette?« spurgte jeg og blev helt uhyggelig til Mode.

Jeg fik intet Svar. Men pludselig saá jeg paa dem alle, at de vidste Besked.

Fantaserede jeg, eller *var* der én, der nævnede Gripenbergs Navn?

Vidste de dernede, for hvem jeg spillede?

Betzy — forklar mig, hvorfor den Tanke skyllede Blodet mod mit Hjærte som en Jubel?

De vidste det. De vidste, jeg spillede for min Elsker.

De vilde stene mig med deres Tavshed.

Frøken Emroth var inde. Bifaldet sydede og bragede i Salen.

»Thorgren«, sagde jeg, »vi forandrer Programmet! Vil De meddele det, naar De kommer ind. Jeg spiller kun Ekstranumret.

Ekstranumret var Palinis »danse de diable«.

Har jeg fortalt Dem om Manuskriptet, der har underlagt Tekst, og hvor alle Noderne ligner smaa

dansende Djævle? Det er Vorherre, der er blevet gammel, forstaar De, og bekymret. Han kan ikke holde Styr paa Djævlen mere. Som en Rasende huserer Fanden med Menneskene. Jager og pisker dem, svinger dem i den vildeste Kehraus. Vorherre sender Englene til Jorden med en hel Pose fuld af Forbandelser. Men vildere og vildere svinger Djævlen sine arme Høns, indtil han tilsidst bryder ind i Himlen og danser for Gudfader selv. —

Thorgrens Stemme rystede, da han meddelte Programforandringen. Han snublede over Ordene. Saa satte han sig til Klaveret.

Jeg gav mig god Tid. Kvinten var gaaet lidt ned — jeg fik Tonen et Par Gange.

Jeg saá ud i Salen.

Det lynede og blinkede fra Tusinde Øjne og Kikkerter — men jeg følte alle disse Mennesker som ét levende Væsen — Dragen, jeg skulde bekæmpe.

Og besejre.

For jeg *vilde* sejre.

Jeg *vilde* være den stærkeste.

Der var stille som i en Grav. Jeg næsten nød Øjeblikkets Spænding.

Saa fik jeg en Idé — vanvittig som alt det andet.

Jeg tog mine Smykker af.

Langsomt løsnede jeg dem Stykke for Stykke. Tilsidst Diademet — Nathalia Petrownas Brudesmykke.

Det bølgede og brusede i Salen af knitrende Silke og hviskende Munde.

Jeg nikkede til Thorgren.

Og idet jeg løftede Buen, mindedes jeg Bussières Ord: — Ma fille, tu auras le monde dans tes mains.

Jeg lukkede Øjnene — og jeg spillede.

Som jeg aldrig har spillet før. Fordi jeg spillede for *ham*.

Jeg havde sejret.

Som Hyl og Brøl trængte da capo Raabene op imod mig.

Jeg saá udover disse Mennesker, og jeg væmmedes ved deres Bifald.

Thorgren spurgte mig gennem Larmen, om han skulde slaa an for at faa Ro. Jeg rystede smilende paa Hovedet.

Troede han virkelig, jeg vilde føje Dyret — — —

Larmene og Brølene steg. De klappede og stampede i Takt dernede, alle de fine Herrer og Damer.

Og da var det, det skete.

Spørg mig ikke, hvordan det gik til. Jeg véd i dette Øjeblik ikke, naar Tanken kom i min Hjærne, véd blot, at idet jeg lagde Buen til, lød Melodien i mit Øre —

Jeg spillede: —

»Ach du lieber Augustin« — — — — —

— — —

— — —

— — —

— — —

Han vil ikke modtage Pengene.

Nu kom Budet tilbage med mit Brev, der var intet Svar. Saa var det altsammen forgæves.

M. L.

29. August.

De fik Ret, Maizia, De fik Ret. Nu er det forbi. Vi tog begge fejl, og vi bøder begge.

Igrunden er jeg saa rolig. Jeg kan ikke rammes mere — ikke af nogen, ikke af noget. Den Bedrøvelse, der er i mig, føles snarere som Træthed efter lang Vandring. Ja, Maizia, jeg er træt.

Vi har begge set Sandheden under Øje og véd, vi er lige hjælpeløse. Om vi bliver sammen eller gaar hver sin Vej, er efter dette uden Betydning. Vi er lænket til hinanden med Baand, som hverken Afstand eller Vilje formaar at bryde.

Ingen af os bærer Skyld for dette. Vi har simpelthen forregnet os, han som jeg. Vi mente at være to, vi *er* tre . . . .

— — — —

— — — —

— — — —

Det havde regnet hele Formiddagen, men henover Middag brød Solen frem og spændte en mægtig Regnbue over Sophienborg, fra Vest til Øst. Jeg stod just og fandt ud, den vist begyndte ved Fiskedammen og sluttede ved Indkørslen, da jeg saá den pege ned mod Taget paa Skovriderboligen.

Det gav et Stik i mit Hjærte; Vejen hertil gik forbi det tomme Hus. Niels kunde ikke komme udenom det — — —

Saa besluttede jeg selv at hente ham ved Stationen. Jeg vilde udspionere ham, Maizia, se hans Ansigtsudtryk, naar han kom dér forbi.

Kender De det, naar Tankerne pludselig skiller sig i to Lag, hvoraf det underste er bundløst af Gemenhed . . . .

Jeg havde gærne skaaret hans Hjærte ud for at læse, hvad der stod skrevet i det.

— — —

Vi sad i Vognen, Haand i Haand, uden at tale. Han saá sig om som i en fremmed Egn — ogsaa for mig blev det hele saa fremmed. Jeg kendte ikke

mere Sophienborgs Jorder, ikke Fæstegaarden, vi kom forbi.

Uafbrudt som et Penduls Svingning gik Tanken frem og tilbage i mig: Naar han kommer forbi den tomme Bolig . . . . Og jeg regnede ud, at kunde han end beherske sit Ansigt, vilde Haanden som jeg holdt, dog forraade hans Følelse.

Derfor slap jeg den ikke, skønt han prøvede at drage den til sig.

Mod min Vilje, vel sagtens fordi *han* kun tænkte paa det, mindedes jeg ifjor, naar vi var tre, og hun ønskede at køre »til Verdens Ende«. Hun sad altid i Midten — hun var jo saa tynd — med én under hver Arm, »for vi hører jo sammen, vi tre«, og skiftevis lænede hun Hovedet mod min og Niels' Skulder.

Med ét syntes jeg, Vognen var altfor uhyggelig stor til os to.

Niels Haand rystede ikke, da vi kørte forbi Skovriderboligen, men den slappedes som paa et Menneske, der har udstridt. Han havde glemt mig, hans Blik var ligesom brustent. Saa tog han sig sammen — *jeg maatte ikke se, hvor han led.*

Smilende konverserede vi hinanden Resten af Vejen, og ved Bordet. Og bagefter, da vi blev ene, spurgte Niels, om jeg kunde tilgive ham, og jeg svarede, at jeg havde intet at tilgive. Han talte om hende med Foragt. Hans Følelser for hende var slukte og kunde aldrig genopstaa. Han havde været blind, nu var han seende.

Jeg forstod godt, han sagde det ikke blot for at hjælpe mig — det var ham en Livsbetingelse at tvinge sig ind i den Tro, at saaledes var det.

Vi gik rundt i Stuerne, Arm i Arm. Tavsheden følтes dobbelt, nu vi var to. Saadan maa det være i et Hjem, hvor det eneste Barn bliver sygt og dør. .

Medens vi talte om alt andet og om os selv, og hvor godt det var at være sammen igen, tænkte vi kun paa hendes kvidrende lyse Stemme, hendes lille Latter og Lyden af hendes lette Trin.

— — — —

Jeg har talt ud med Niels. Han gør sig ingen falske Forhaabninger om at glemme — endmindre om at faa hende tilbage.

Heller ikke ønsker han det. Han vilde jo gærne glemme, hvis det kom an paa Viljen. Men hun *er* i ham, hun er i alle Blodets Draaber . . . .

Maizia, der har i denne Tid været Øjeblikke, hvor jeg syntes, jeg paa min Fod kunde gaa Vejen til hende og trygle hende om at vende tilbage til Niels. Det var Frelsen for hans Sjæl, den eneste. Men jeg smykker ikke paa mig selv, jeg véd jo, at kom hun, vilde jeg ønske hende Døden . . . .

— — —

Vi gik nede i Parken. Der var saa stille om os. Jeg ønskede, en Fugl dog vilde bryde Stilheden. Da hørte vi langt borte, nede fra Avlsgaarden, et Barn græde. Det gøs i Niels.

Siden røbede han for mig, det havde været hans Hjærtes dybeste Længsel at faa et Barn med hende . . . .

Undertiden har jeg jo tænkt, at hvis vi havde Børn, vilde dette ikke være sket. Men Maizia . . . Niels har aldrig længtes efter at faa et Barn med mig!

— — —

Vi blev ved at gaa, vistnok om den samme Plet. Det var som i Schweiz, blot gaa og gaa . . . ind i Natten, ud af Natten . . . gaa, gaa, gaa . . . .

Og det var mig, der skrev til Dem, at jeg længtes som en Brud efter sin Brudgom . . . .

Jeg stod ved det aabne Vindu i Taarnet, i Oldemors Stue — under mig var hans Vindu aabent, og jeg hørte ham trække Vejret som en Stønnen. Hele Natten stod vi der, hver ved sit Vindu — jeg vovede knap at aande, han maatte ikke vide, jeg belurede ham.

— — —

— — —

Der er gaaet fem Uger, som aldrig kan komme igen. Fattige Trøst.

Vi undgaar hinanden, vi frygter hinanden, men er vi sammen, lader vi som intet.

Vi har »talt ud«, det er ikke det, der er i Vejen. Vi har grædt sammen og talt om Tiden »der jævner og udsletter« — men vi véd begge, det for os er haabløst forbi, og vi gør os ingen Illusioner. Hun *er* her — som en Død lever hun iblandt os,

usynligt men tilstede i alt. Og en Død kan ikke dræbes.

Gamle Grüner tog mig i Skole forleden, han vil, vi skal rejse. Verden er stor og smuk, siger han. Ham kan jeg ikke svare: — Sandt nok, Verden er stor og smuk, men Menneskene skal se den to og to, og vi er tre, der skal rejse sammen — og tre er aldrig godt. Sagde jeg det, vilde Manden tro, jeg havde taget Skade paa min Forstand.

Jeg synes — det er vel Indbildning kun — at Luften her i Stuerne er bleven klam og raa som i de Huse, der bygges i fugtige Somre. Sandheden er, *vi* formaar ikke at bebo Sophienborg.

— — —

Det er Nat, og det er stille. De, Maizia, er det eneste Menneske, jeg udenfor Niels, nu og da tænker paa. Jeg tænker: Naar kommer den Stund, da Marie Louise Demidchof knuses mod en af de Tilfældigheder, der behersker hendes Liv. Ogsaa De er bleven tavs. Betyder det Lykke eller Sorg?

Jeg har, en sidste Gang, aabnet min Sjæl for Dem — nu skrues den til som Kistelaaget om den Døde.

Betzy Berner.

---

31. August.

Min kære Ven!

Tilgiv jeg ikke har skrevet i al denne Tid. Men havde jeg sagt Dem, hvordan det stod til med mig, da vilde De have raabt Gevalt, saa det kunde høres helt herop, og De vilde have sat Himmel og Jord i Bevægelse for at standse mig.

Nu er det for sent.

Naar De faar dette Brev, er jeg paa Vejen til Paris.

Ja, Betzy, jeg har brændt alle Broer af.

Jeg har skrevet til Wladimir og forklaret ham det, saa godt jeg kunde. Jeg har sagt ham, at jeg syntes, vi skulde holde os fri af falsk Sentimentalitet. Vort Ægteskab har aldrig været, vi bør ikke græde Krokodilletaarer ved dets Grav.

Og jeg har afstaaet Retten til Natascha.

Jeg véd, hvordan Dommen over mig vil blive.

Og jeg véd, at dette vil fælde mig haardest. Men jeg kan ikke lyve, og jeg vil ikke spille Komedie. Det er *mit* Liv, det gælder nu — ikke Barnets. Og vil jeg leve, maa jeg betale min Pris.

Bitre, tunge Timer vil det koste, Timer fulde af Angst og Anger. Som et ondt Spøgelse vil Ansvaret rejse sig i min Sjæl og — hvem véd — maaske dræbe al Glæde for mig. Men i det jeg nu gaar ind, er der ikke Plads for et Barn.

Nu er det *mig*, det gælder.

Jeg drager ud i Verden for at finde mig selv, og Midlet bliver min Kunst — som jeg aldrig burde have svigtet.

Sig ikke, jeg er for gammel. Siden den Dag, jeg pludselig saá Vejen for mig, siden den Time har jeg vendt og drejet og tænkt de samme Tanker om og om igen. Maaske naa'r jeg aldrig op paa Højde med de største — jeg har jo saa mange slet brugte Aar bag mig — men jeg hører nu engang til de *fødte*.

Min Teknik vil briste i Begyndelsen, men min Intelligens vil hjælpe mig over meget — og en Ting til: jeg er smuk, Betzy.

Gud bedre det ja — men det er en Humbug, der maa regnes med.

Jeg stod i Nat foran Spejlet og spillede. Jeg saá, hvor fine og hvide mine Hænder tegnede sig mod Buen, jeg saá Ansigtets blege Oval, der brydes af den altfor røde Mund, og de store melankolske Øjne — jeg saá den hele slanke, fornemme Skikkelse, og jeg forstod, at selv med mindre Talent end mit kan man naa frem i det Udstyr. Og jeg takkede Forsynet for den gode Humbug. Ved dens Hjælp vil jeg sejre, i Ly af den vil jeg vinde Tid til at danne min kunstneriske Personlighed i faste, klare Former. Og saa oprinder vel den Dag, hvor jeg sejrer i Kraft af mig selv — uden Variétéindfatning.

Jeg er saa rolig nu, da intet kan forandres.

Kun Erik kendte min Beslutning straks. Hans Svar var, hvad jeg havde ventet. Mildt og forstaaende med en Understrøm af bitter Smerte. Han *spurgte* ikke, mellem ham og mig behøves ingen Ord.

Lili Crone, der kom fra Wien forleden, fortalte,

at Erik var stærkt optaget for Tiden af en kvindelig Jockey i Circus Busch . . . . . .

Saa grusomt er Livet, Betzy — saa uovervindeligt i sit Krav.

I mig er der stille nu.

Jeg har holdt Lykken i min Haand, jeg har set ind i dens milde, vemodige Øjne, og jeg har grædt hede Taarer af Angst og Fryd. Men mit Hjærte er stille.

Mit Hjærte!

Mit Hjærte, som han elsker. —

Kun det vil jeg fortælle Dem, Betzy, før jeg rækker Dem Haanden til Farvel: Birger er rejst.

Jeg holdt ham ikke tilbage. Hans Fremtid her som falleret Godsejer var ikke straalende, og ingen af os kunde, da det kom til Stykket, blot tænke os Muligheden af at etablere et Kærlighedsforhold under de vedtagne Former. Men før han rejste, skrev han til mig — det eneste Brev, jeg har fra ham.

»— Jeg elsker dig« — skrev han. »Jeg elsker dig, fordi du er alt, hvad jeg har længtes efter.

Du har taget mit Hjærte i dine Hænder og lagt det ind til dit — dit Hjærte, som jeg elsker. Det var dit lille bankende Hjærte, der fik mig til at elske dine Kærtegn. Husker du de Dage, jeg var syg? Husker du, jeg stod ud af min Seng og kom op til dig rystende af Feber og Kulde? Husker du, jeg faldt i Søvn i dine Arme som et Barn?

I mange, mange Timer sov jeg. Det var dit Hjærte, der varmede din Favn, jeg følte det rent fysisk, det var dit Hjærte, der gav mig Sundhed og Helse — — —

Det er dit Hjærte, jeg elsker . . .«

Saa fattige og jævne var de Ord, der smeltede Isen om min Sjæl.

Naar Modet har svigtet mig i disse Dage, har jeg taget hans Brev frem og læst det igen. Det har ligget under min Hovedpude om Natten — saa syntes jeg, min Søvn blev god og tryg. Og det skal hvile i min Haand, naar jeg gaar ind i den store Stilhed.

Aldrig var jeg bange for at dø, mindst af alt nu, men jeg synes, jeg maa leve, saalænge Livet har Brug for mig. Og hvem véd, hvad det endnu

har i Behold til mig. Maaske — maaske mødes vi igen i en lykkelig Stund — maaske skal jeg aldrig se hans Ansigt mere — —. —.

Betzy, min stakkels kære Ven, kunde jeg dog hjælpe Dem nu! Men hvad kan jeg sige, der vilde bringe Dem blot en Times Lindring. De Ord, vi Mennesker har for hinanden, er jo som Jord i vor Mund.

Levvel min Ven. Levvel lille Betzy — Gud lade Livet fare naadigt med os begge.

Marie Louise.

1884

JAKOB BADEN